

Avtocenter Dodič
Podgrad 3, 6244 Podgrad
Tel.: +386(0)5 705 00 00
Fax: +386(0)5 705 00 18
robert.dodic@porsche.si

SNEŽNIK

BANKA KOPER

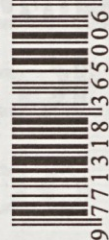
Ilirska Bistrica
Letnik XVII, št.: 223
april 2009

Cena 1,50 €

TISKOVINA

POŠTINA PLAČANA
PRI POŠTI
6251 IL. BISTRICA - TRNOVO

ISSN 1318-3656

Prva ovadba zoper ilirskobistriškega župana

Ministrstvo za notranje zadeve – Policijska uprava Postojna nam je potrdila, da je bila 20. aprila 2009 vložena ovadba zoper župana občine Ilirska Bistrica Antona Šenkinca. Če bodo ugotovljeni razlogi za sum, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, bo policija ukrepala v skladu s svojimi zakonskimi pooblastili.

Iz drugih virov smo izvedeli, da gre za ovadbo zaradi suma storitve kaznivega dejanja prekoračitev pooblastil, zasega in zadrževanje denarnih sredstev občanov Ilirska Bistrica.

Ovadbo je vložil Ivan Valenčič z naslednjo obrazložitvijo:

Na podlagi Zakona o vračanju vlaganj v telekomunikacijsko infrastrukturo, so krajevne skupnosti vložile zahteve za povračilo vložene denarja in dela v infrastrukturo. Ob izgradnji telefonije so investicije vodile KS, imele so svoje žiro račune. Tudi zahtevo za povračilo in pismeno dokumentacijo so pripravljale KS. V tem času se je menjal zakon o Lokalni samoupravi, ki je ukinil samostojne žiro račune KS in jim je omogočil podračune v okviru žiro računa občin. Tako so bila vložena sredstva konec leta 2007 nakazana na občino Ilirska Bistrica. Vloga občine bi morala biti zgolj servis, odločitve kaj in kako razdeliti denar, pa je stvar KS. Vendar si je to pristojnost v svoje roke vzel župan občine Il. Bistrica Anton Šenkinc. Tako je izdajal odločbe (seveda nezakonite), saj se pojavlja v vlogi izdajatelja odločbe, kot v pravem pouku pritožbeni organ. V tem pouku, postavi tudi rok za pritožbo. Kljub temu, da je prejel več pritožb v zakonsko prepisanem roku, se ni držal ZUP-a in v skladu s tem zakonom odgovoril na pritožbe. To zgolj dokazuje nezakonitost izdanih odločb, saj nima zakonske podlage za odgovor. To pa izrablja, da že več kot leto in pol nezakonito zadržuje tujo lastnino, jo plemeniti in z njo gospodari.

Po Zakonu o vračilu vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje so upravičenci do vračila vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje Telekom Slovenije, d.d. so fizične osebe, organizacije fizičnih oseb, lokalne skupnosti in njihovi pravni nasledniki, ki so z namenom pridobitve telefonskega priključka za sebe ali za druge sklepane pravne posle s pravnimi predniki Telekom Slovenije, d.d.) in Samoupravnimi interesnimi skupnostmi za poštni, telegrafski in telefonski promet.

Osnova za vračilo vlaganj je vrednost, navedena v listinah, ki dokazujejo pravni posel.

Višina vračila se določi tako, da se od osnove za vračilo vlaganj, povečane za vrednost vložene dela in materiala, odštejejo priključnina in prispevek SIS-u, namenska sredstva iz državnega proračuna ter stroški hišne inštalacije in terminalne opreme, v kolikor so namenska sredstva iz državnega proračuna, stroški hišne inštalacije in terminalne opreme tudi vključeni v znesku zahtevka. Priključnina in prispevek SIS-u se odštejeta tudi, če nista bila plačana ali če je bil upravičenec oproščen plačila.

Dan odprtih vrat

Petar Nikolić .....

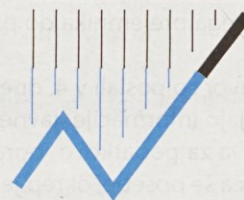
Člani Društva »VEZI« so ponovno odprli svoja vrata Dnevnega centra in Stanovanjske skupine širši lokalni skupnosti na področju ilirsko bistriške občine. Dan odprtih vrat ima prav poseben namen in sicer širši skupnosti približati področje duševnega zdravja in povečati ozaveščenost širše skupnosti o problematiki duševnega zdravja.

Poleg mnogih bistriških obiskovalcev, so priliko za obisk izkoristili tako člani drugih enot društva kot tudi člani Barčica iz Kopra. Obiskovalcem dnevnega centra in stanovanjske skupine so predstavili svoje delovanje, aktivnosti, programe. V popoldanskem času je društvo za lokalno skupnost organiziralo tudi izobraževalno predavanje na temo Anoreksija in bulimija s predavateljico dr. spl. medicine, Jeleno de Miranda. Organizator odprtih vrat je pokazal veliko gostoljubje tudi s pogostitvijo obiskovalcev.

FINANCE **musevič**
DAVČNO IN FINANČNO SVETOVANJE, D.O.O.

TEL/FAX 05 710 14 99
GSM 040 838 520

Nudimo celovite računovodske storitve po konkurenčnih cenah za samostojne podjetnike, gospodarske družbe in društva.

VOJKOV DREVORED 2, 6250 ILIRSKA BISTRICA

kultura:
40 LET MPZ
DRAGOTIN
KETTE

STRAN 12

kmetijstvo:
UREJANJE
TRAVNIŠKIH
NASADOV

STRAN 3

naši zdomci:
AVSTRALIJA
IN
HRVAŠKA

STRAN 6

družba:
OBRAZI
NAŠEGA KRAJA

STRAN 31

**RIBARNICA
CERKVENIK
NA PLACU**

* sveže ribe
* zamrznjene ribe
* školjke rakci
* "bacala in bianco"
* konzerve

ILIRSKA BISTRICA
Čepkarjeva 26, tel.: 05/71 44 579
POTUJOČA RIBARNICA
tel.: 041/633 593

**AVTOPRALNICA
KOREN JOŽKO**
Koseze 3, Ilirska Bistrica
tel.: 040/240-118

URNIK
8.00 - 18.00
sobota 8.00 - 13.00
nedelja zaprto

**AVTOMATSKA
TUNELSKA
AVTOPRALNICA**

KAKOVOST JE PRVA

Svetovanje, Prodaja, Proizvodnja, Montaža oken in vrat

Vprašajte nas:
tel:02 / 7200 330
fax:02 / 7200 340
www.interles.si
info@interles.si

**interles
LENART
Slovenija**

Interles d.o.o.
Kraigherjeva 19a
SI-2230 Lenart

**DANA BESEDA
OBVEZUJE**
Jasna perspektiva za bodočnost.

Priznanje
za najboljšo obliko
v pridelavi

Celoviti izvajalski inženiring
DANA BESEDA OBVEZUJE

OKNA
***
VRATA
***
SENCILA
***
ZIMSKI VRTOVI
PVC
***
LES
***
ALU

GSM CENTER
Servis GSM aparatov
Rozmanova ulica 2, 6250 Ilirska Bistrica
TEL.: 05/71 00 333, MOB: 031/779 169
e-mail: maljevac@volja.net, www.gsm-kopija.si

debitel

FOTOKOPIRANJE
PONEDELJEK - PETEK
8⁰⁰ - 12⁰⁰ in 15⁰⁰ - 19⁰⁰
SOBOTA
8⁰⁰ - 12⁰⁰

NOVO DŽABEST PAKET - PAKET POVEZANI - INSTANT INTERNET
od 15 do 30 let starosti

NOVO ŠE UGODNEJŠE
NOVI UMTS APARATI

VEZAVA ZA GSM APARATE
SAMO 12 MESECEV

UVODNE BESEDE

Ko jagenjčki obmolkeje

mag. Milena Urh .....

Kulturo našega bivanja tvorijo nazori, vrednote, navade, norme, kverstva, jezik in pravila vedenja. Ravno o slednjih pa bom spregovorila v nadaljevanju, saj nam pravila vedenja narekujejo neke norme obnašanja v katere sodi tudi komuniciranje z javnostmi. Organi državne uprave in lokalne samouprave so dolžne skladno z zakonskimi določili zagotavljati javnost svojega dela in poročati o svojem delu, pri tem pa upoštevati načela odprtosti, preglednosti in odgovornosti. Med te pa sodi tudi naša občina in njeni odnosi z javnostmi uresničujejo pravico do obveščeniosti oziroma dostopa do informacij javnega značaja, ki sodi med temeljne človekove pravice, natančneje pa jo opredeljujejo Ustava Republike Slovenije, Zakon o dostopu do informacij javnega značaja in Zakon o medijih.

Naloge občinskih odnosov z javnostmi so zagotavljanje informacij o občinskih politikah, odločitvah, programih in projektih ter zagotavljanje odprtosti in transparentnosti sistema, da ne govorim še o nalogi o odpiranju možnosti za participativno sodelovanje občanov v postopkih oblikovanja politik oz. sprejemanja političnih odločitev.

Občina in njeni organi so skladno z ustavo in zakoni dolžni zagotavljati javnost svojega dela, organi morajo posredovati vse informacije javnega značaja, s katerimi razpolagajo in informacije, ki so posredovane javnosti, morajo biti aktualne, ažurne, jasne, verodostojne in celovite.

V začetku meseca sem na našo občino poslala prošnjo, da nam posreduje podatke o rezultatih javnega razpisa za kmetijstvo. Prosila sem jih tudi, da če to niso informacije javnega značaja, da me o tem pisno obvestijo. Pa nič. Mogoče pa mi jih še bodo.

Zato jih ponovno javno naprošam za podatke, ki so javnega značaja, saj Zakon o dostopu do informacij javnega značaja med zavezance uvršča tudi organe lokalnih skupnosti. Na podlagi zahteve za interesiranega prosilca, mora občina posredovati podatke oz. kopijo dokumenta, ki predstavlja informacijo javnega značaja, kadar z njo razpolaga, še posebej v primeru, ko gre za dodeljevanje subvencij in drugih državnih pomoči, tudi kmetijskih. Na ta način je javnosti dana možnost nadzora upravičenosti konkretnega prejemalec do prejema sredstev.

Ministrstvo za javno upravo pa pravi (odgovor so poslali v 4. dneh), da podatki v razpisni dokumentaciji predstavljajo informacije javnega značaja in da gre pri sofinanciranju kmetijstva za podatke o porabi javnih sredstev, v zvezi s katerimi zakon določa še posebej okrepljeno funkcijo nadzora javnosti.

Pa pustimo za konec zakone ob strani, praznik dela je pred nami, preživite jih čim bolj v tem duhu, saj veste kako pravijo: »Delo osvobaja.«

Lions Klub Proteus

Vas vljudno vabi na predavanje svetovno znane klimatologinje PROF. DR. LUČKE KAJFEŽ BOGATAJ v četrtek 14. 5. 2009 ob 18 uri v dvorani Kulturnega doma v Postojni

»Narava je kapital! Zemlja je ena, obnašamo pa se...«

Prof. Dr. Lučka Kajfež Bogataj je članica Mednarodnega odbora za podnebne spremembe (IPCC), katerega glavna naloga je zagotavljati svetu jasna in uravnotežena sporočila o razumevanju podnebnih sprememb. Odbor je leta 2007 prejel Nobelovo nagrado za mir – za svoja prizadevanja, da bi izboljšal naše znanje o podnebnih spremembah, ki jih povzročata človek in postavlja temelje za ukrepe, s katerimi bi se spoprijeli s temi spremembami. Pridite in prisluhnite strokovnjakinji, ki klimatske spremembe povezuje v socialni in politični kontekst globalizma!

Srečanje je omogočila Občina Postojna

Snežnik

Časopis Snežnik je neustrankarski časopis, ki izhaja na območju občine Ilirska Bistrica. Cena izvoda je 1,5 EUR

Naslov uredništva:

Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica
tel. 05/71-00-320, fax. 05/71-41-124
e-pošta: sneznik@kabelnet.net

Ustanovitelj: Borislav Zejnullović
Izdajatelj: GA Commerce d.o.o.
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica

Glavni in odgovorni urednik: Borislav Zejnullović

Strokovna svetovalka: mag. Milena Urh

Tehnični urednik: Raymond Fabijanič

Tisk: GA Commerce d.o.o.
Naklada: 1.500 izvodov

Nenaročenih člankov ne honoriramo.
Rokopise in fotografije na željo vračamo.

Na podlagi zakona o DDV sodi časopis med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 8,5%. Medij Snežnik je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 347.

Sestal se je Odbor za razvoj podeželja in dopolnilne dejavnosti

Mateja Zajc .....

KONSTITUTIVNA SEJA ODBORA ZA RAZVOJ PODEŽELJA IN DOPOLNILNE DEJAVNOSTI PRI KMETIJSKO GOZDARSKI ZBORNICI SLOVENIJE ali (SMO) ZA RAZVOJ PODEŽELJA IN DOPOLNILNIH DEJAVNOSTI NA SLOVENSkih KMETIJAH

Na 5. redni seji Upravnega odbora Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) 29. januarja 2009 je bilo ustanovljenih 17 odborov, ki bodo KGZS dolžni dajati strokovna mnenja, usmeritve in predloge pri delovanju. Odbori so sestavljeni iz članov zbornice (teritorialna pokritost) in drugih strokovnih delavcev iz kmetijske stroke.

Odbor za razvoj podeželja in dopolnilne dejavnosti je imel svojo konstitutivno sejo 19. marca 2009. Dnevni red seje je obsegal volitve predsednika in podpredsednika odbora, oblikovanje predlogov za program dela, razpravo o obsegu turistične dejavnosti na kmetijah, obravnavo pripomb na drugi sprejeti osnutek Programa razvoja podeželja in točko Razno.

●●●●●●●●●●●●●●●●

■ **Želimo, da Odbor za razvoj podeželja in dopolnilne dejavnosti rešuje probleme, ki se pojavljajo na podeželju, in sprejema odločitve, ki bodo peljale razvoj slovenskega podeželja**

Na seji je bilo prisotnih 11 od 13-ih članov upravnega odbora in 2 strokovni tajnici. Za krajši čas so se nam pridružile še 3 strokovne sodelavke in Ciril Smrkolj - predsednik KGZS, ki je pripeljal sejo od uvodnega pozdrava do volitev predsednika in podpredsednika. Za predsednico je bila izvoljena Slavica Grobelnik, za podpredsednika pa Tone Plevčak.

Odbor za razvoj podeželja in dopolnilne dejavnosti se bo sestajal po potrebi, vendar vsaj štirikrat letno. Po predlogu predsednika KGZS bomo reševali probleme tam, kjer nastaja

jajo, zato vse seje ne bodo potekale v Ljubljani. Sodelovali bomo pri pripravi programa dela in spremljali izvajanje programa dela kmetijske svetovalne službe na področju razvoja podeželja in dopolnilnih dejavnosti, spremljali izvajanje programa razvoja podeželja RS, pomagali pri

s strani strokovnih služb KGZS kakovostno pripravljenim predlogom za spremembe dodamo 2 pripombe in sicer:

1. Da se v primeru, če na kmetijskem gospodarstvu skupni obseg kmetijskih zemljišč v uporabi, vključenih v kmetijske okoljske podukre-

pe, presega 100 ha, znesek plačil za te podukrepe zniža za 30 % (ne za 50 %, kot je predvideno v PRP 2007 – 2013) za tiste površine, ki presegajo 100 ha, razen za zemljišča, vključena v podukrep Ekološko kmetovanje.

2. Da pri ukrepu Zgodnje upokojevanje kmetov črtamo iz besedila, da se renta izplačuje največ do dopolnjene starosti 70 let za prenosnika. Predlagamo besedilo: »Renta se izplačuje največ 15 let.« (v PRP 2007 – 2013 se besedilo glasi: »Renta se izplačuje največ 10 let in največ do dopolnjene starosti 70 let za prenosnika.«).

Dokument se nahaja na spletnih straneh Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano http://www.mkgp.gov.si/si/program_razvoja_podezelja_2007_2013/vsebina_programa_razvoja_podezelja/. Še vedno je čas, da ga preberete in nam do 30. marca 2009 posredujete pripombe in priporočila za izboljšanje vsebine programa.

Želimo, da Odbor za razvoj podeželja in dopolnilne dejavnosti rešuje probleme, ki se pojavljajo na podeželju, in sprejema odločitve, ki bodo peljale razvoj slovenskega podeželja in dopolnilnih dejavnosti na kmetijah v pravo smer. Zato želimo, da sodelujete z nami, nas opozarjate na probleme, podajate svoje pripombe ali samo posredujete svoje mnenje. Na področju Območne enote KGZS Postojna se lahko obrnete na Antona Tonjo Janežiča (po dogovoru naslov, telefon 041 594 932, e-mail: tonjo.janezic@guest.arnes.si).

Obraavnali smo pripombe na 2. spremembo Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007 – 2013 (v nadaljevanju: PRP 2007 – 2013). Sprejeli smo sklep, da

BREZA d.o.o.

- NAJEM VOZIL
- NAJEM VOZILA (1+8)
- IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH (obnova vozniškega znanja)
- NAJEM UČILNICE

Bazoviška 4a, 6250 Ilirska Bistrica, gsm: 031 644 242, 041 457 125

Urejanje in pomlajevanje travniških nasadov

Ado Barbiš, dipl.ing.str. ....

V sklopu rednih izobraževanj in je bilo v torek, 31.3.2009 v kraju PILA na Topolcu pod okriljem KSS Nova Gorica- enota Il. Bistrica - Rafaela Žejn, dipl.inž.agr in Ada Barbiša izvedena teoretična in praktična delavnica: Standardi oskrbe travniških sadovnjakov-začetni del, TSA (SKOP/KOP) in Prikaz rezi, cepljenja, sajenja in oskrbe travniških sadovnjakov, TSA prikaz (SKOP/KOP). Predaval je g. Ivan Kodrič, univ.dipl. inž.agr.

Kljub temu, da se tik pred začetkom delavnice ulil dež se je delavnica udeležilo veliko število udeležencev. Delavnica je potekala prilagojeno obstoječim vremenskim razmeram.

G. Kodrič je izvedel praktično obrezovanje jablane in ob delu zbranim pojasnil na kaj vse moramo biti pozorni. Rez in pomlajevanju

jablan in drugega sadnega drevja naj bi opravili v zimskem času, ko je drevje v fazi mirovanja. Če takrat ne uspemo izvesti rezi pa je vseeno dobro čeprav ne najboljše, da to opravimo, ko imamo možnost - vsako pomlajevanje in nega je vedno dobrodošla in boljša kot nič.

Redčimo in znižujemo krošnjo s tem, da odstranimo poškodovane, suhe in pokonci razstoče veje. Poskrbeti moramo, da bo imela krošnja dovolj svetlobe. Prav tako je dobro pognojitev z naravnim ali umetnim gnojem. Večje rane zamažemo z posebnimi smolami, ki preprečujejo okužbe in izsuševanje.

Na praktičnem primeru je prikazal tudi nekaj primerov in postopke cepljenja. Za cepljenje je pomemb-

no, da pravočasno izberemo zdrave cepiče, ki jih do uporabe ustrezno hranimo v hladilniku ali zemlji.

V nadaljevanju je g. Kodrič udeležencem pokazal kako obrezujemo in formiramo krošnjo jablan, hrušk cepljenk...

Kljub muhastemu vremenu smo bili udeleženci zadovoljni s koristnimi nasveti, prikazanimi praktičnimi primeri. Nova spoznanja s tega področja bomo koristno uporabljali pri urejanju in negovanju sadnega drevja v prihodnje.

Zahvala vsem udeležencem, ki so vztrajali kljub muhastemu vremenu, predavatelju g. Ivanu Kodriču, g. Rafaeli Žejn in njenim sodelavkam ga. Mirjam Furlan in ga. Danijeli Volk.

Mladinski klub Nade Žagar objavlja

JAVNI RAZPIS za nastop glasbenih skupin na Festivalu bistrških bendov 2009

Vabimo vse glasbene skupine na območju Občine Ilirska Bistrica, ki bi želele predstaviti sadove svojega glasbenega ustvarjanja na letošnjem, drugem zapored, Festivalu bistrških bendov, da se prijavijo k sodelovanju.

Prijavo, ki vsebuje ime glasbene skupine, kratek opis vrsti glasbe, ki jo izvaja, ter ime, priimek in telefonsko številko kontaktne osebe, je mogoče oddati do 12. junija 2009, na e-naslov: festbb@gmail.com.

Komisija Festivala bistrških bendov 2009 bo vse prispele prijave obravnavala in sprejete odločitve prijaviteljem posredovala najkasneje do 19. junija 2009.

Festival bistrških bendov se bo odvijal na vrtu Mladinskega kluba Nade Žagar, 26. in 27. junija 2009.

Za podrobnejše informacije pokličite na GSM številki: 041 343 690 in 041 333 456 ali pišite na zgoraj omenjeni e-naslov.

Mladinski klub Nade Žagar
Bazoviška 26
6250 Ilirska Bistrica

MKNŽ

IZOBRAŽEVANJE

Trajnostni razvoj podeželja

Alenka Volk ....

V času od 18. do 22. marca 2009 je v mestecu Ieper v Belgiji potekalo drugo srečanje projektnih partnerjev mednarodnega projekta Inovativno izobraževanje odraslih za trajnostni razvoj podeželja, ki sta se ga iz Slovenije udeležila vodja projekta Alenka Volk in strokovni vodja Društva za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom Aleš Zidar. Poleg operativnih vsebin, ki so za izvajanje projekta nujne, je vsako mednarodno srečanje obogateno z določeno temo, povezano s trajnostnim razvojem podeželja in izobraževanjem odraslih. Tokrat so nam gostitelji predstavili princip delovanja socialnega podjetja De Groene Kans (v prevodu Zelena priložnost), ki je ustanovljeno z namenom, da zaposluje težje zaposljive skupine ljudi in jih obenem usposobi za določena dela, kar tem osebam v nadaljevanju pomaga pri iskanju službe.

Znotraj podjetja potekajo tri glavne aktivnosti:

- Usposabljanje na delovnem mestu: program je namenjen tistim, ki so brezposelni več kot dve leti. Na usposabljanju lahko ostanejo 1 leto, v tem času jim pomagajo aktivno iskati zaposlitev in jih izučijo za določeno delo.

- Socialno podjetje: za tiste, ki so brez dela več kot 5 let. Pri De Groene Kans jih s pomočjo subvencij zaposlijo za nedoločen čas.

- Dnevni center: za osebe, ki ne morejo dobiti običajne službe in je dnevni center za njih tudi način socializacije.

Dela, ki jih opravljajo so prilagojena posameznikovim sposobnostim. Naloga manjših skupin, ki delajo na terenu je, da vzdržujejo in čistijo javne površine, parke, sadijo drevesa, žive meje, cvetje. V okviru tega programa so oblikovali zanimivo skupino, imenovano »varuhi pokrajine«. Njihova naloga je, da so ob vsakdanjem delu na terenu pozorni na različne vrste tradicionalnih rastlin, ki so v izumiranju in da pobirajo njihova semena. Iz teh semen potem v lokalni semenarni vzgojijo sadike avtohtonih rastlin, ki so odporne na škodljivce in vremenske razmere. Tesno sodelujejo z regionalno organizacijo (Regional Landscape Organisation), katere cilj je da se ohrani in okrepi kulturno-zgodovinski videz pokrajine s pomočjo zasajanja prvotnih dreves, sadnih dreves, živih mej in grmičevja.

Sedež podjetja, kjer delajo ostali, je dejansko manjša kmetija, ki jo imajo v najemu. Na kmetijskih površinah v neposredni bližini te kmetije so ekološki nasadi zelišč, jagodičevja in sadnega drevja. V sami hiši pa je urejena kuhinja, kjer svoje pridelke tudi predelajo v marmelade, sokove, sirupe in ostale izdelke, ki jih prodajo v lokalnih ekoloških trgovinah.

Vsi udeleženci smo si bili po primerjavi z našimi nacionalnimi praksami na tem področju enotni, da so v Belgiji našli učinkovit način kako nevladna organizacija deluje z roko v roki z lokalnimi oblastmi. Strukturnimi skladi EU in zasebniki (predvsem kmeti) pri zagotavljanju težje zaposljivim, brezposelnim prebivalcem podeželja pridobivanje novih znanj, delovnih in socialnih navad s pomočjo katerih lahko spet učinkovito nastopajo na trgu dela.

Lastnik nam je podrobno predstavil delovanje mlina na veter.

V nadaljevanju obiska nam je lokalni podjetnik predstavil koncept trženja lokalne turistične ponudbe in podrobneje tematsko pot, ki smo jo tudi sami prevozili s kolesi na solarni pogon. Zbrali smo se na manjši, v lokal preurejeni barki. Na tej barki so postavljeni sončni kolektorji s pomočjo katerih se v akumulatorju zbere energija za polnjenje manjših akumulatorjev, ki so na samih solarnih kolesih. Na krožni poti smo si ogledali 200 let star, še vedno delujoč mlinu na veter, zbiralnik za stekleničeno vodo in nazadnje še nizko-energijsko hišo. Pri vsej zgodbi je zanimivo to, da postaje na poti niso bile same po sebi nič posebnega, ker pa so jih povezali in ponudili ogled s solarnimi kolesi, ki niso ravno običajno prevozno sredstvo, je bila izkušnja res nekaj posebnega, predvsem pa dober primer, kako je mogoče z malo inovativnosti in izvirnosti na podeželju razvijati trajnostno naravnano podjetništvo.

GA
COMMERCE
GRAFIČNE STORITVE
IN TRGOVINA d.o.o.

Bazoviška 40
6250 Ilirska Bistrica
tel.: 05/71-00-320
fax: 05/71-41-124

OFFSET TISK KNJIGE, PLAKATI, LETAKI,
VSTOPNICE, VIZITKE ...

SITO TISK MAJICE, KOČKE, NALEPKÉ
- OPOZORILNI ZNAKI ...

VEZAVA DIPLOMSKIH NALOG

NOVO EKOSOLVENTNI PRINTER
TISK NEOMEJENIH MOŽNOSTI

ProDent

zobna ambulanta dr. Surina
Ilirska Bistrica
Župančičeva 5
tel.: 05 71 41 986

URNIK

po., če.: 13h - 19h

to., sr., Pe.: 8h - 13h

Energetika

Ado Barbiš, dipl.ing.str. ....

Povzetek srečanja ŠS za ENE in ENS dne 16.3.2009 na IJŠ v Ljubljani

Drugo srečanje ŠS za Energetiko je potekalo v prostorih v prostorih Inštituta Jožef Stefan, naslov- Jamova 39 v Ljubljani. Dobrodošlico in dobro počutje nam na inštitutu zaželi koordinatorica dr. Špela Stres. Po programu smo najprej člani ŠS za Energetiko obravnavali in imeli aktualna predavanja iz našega predmetnega področja, popoldan pa smo se pridružili še ostalim štirim študijskim skupinam:

- ŠS Tehniško komuniciranje v poklicu in OST (Beharič),
- ŠS Inštalater strojnih inštalacij (Mlakar),
- ŠS Energetika (Barbiš),

klosti slonela na drugačnih predpisih, uporabljali so se tudi drugi materiali. Celovite energetske re-

goriva in nikakršnih izpustov, vendar je veliko več zadržkov. Ti so: od dragega pridobivanja vodika, prevoza, skladiščenja vodika, črpalk, zaščite rezervoarjev, do večjih skupnih izgub. Predvsem pa je cena vodika višja od cene nafte tako, da je več negativnih kot pozitivnih stvari zato vodik v avtomobilski industriji nima prihodnosti. Verjetno pa bo razvoj šel v smer solarne energije tudi tako, da se bo s sončno energijo proizvajal vodik direktno na vozilu.

Dr. Peter Panjan je predstavil super trde materiale in razvojne aktivnosti na tem področju. Povedal je, da delajo za industrijo, kjer nanašajo na obdelovalne nože ali ploščice TiN prevleke in posebno trde nanose, ki podaljšajo uporabo različnih rezilnih tlačnih in drugih orodij. Delajo s polikristaliničnimi diamanti, kubičnim borovim nitridom tako, da jih obstreljujejo z ioni in po nanotehnologiji nanašajo tanke plasti. (v debelini 3mm je 200 plasti)

Tudi na kompozitne materiale nanašajo nanocevke in se poveča tako trdota kot trdnost.

Po predavanju je sledil ogled laboratorijev, kjer v posebnih brez-

konstrukcije pa ni bilo. Zaradi tega razloga se ni čuditi, da so šolski objekti energetske neučinkoviti potratni.

Mag. Denis Glavič-Cindro je predstavila pomen kakovosti, zagotovitev in kontrola kakovosti. Kakovost je ena izmed pomembnih poglavljev standarda 9001. V nadalje-

- ŠS Konstrukcijski mehanik, klepar krovca (Kos) in
- ŠS Materiali in obdelave v poklicu (Šmelcer).

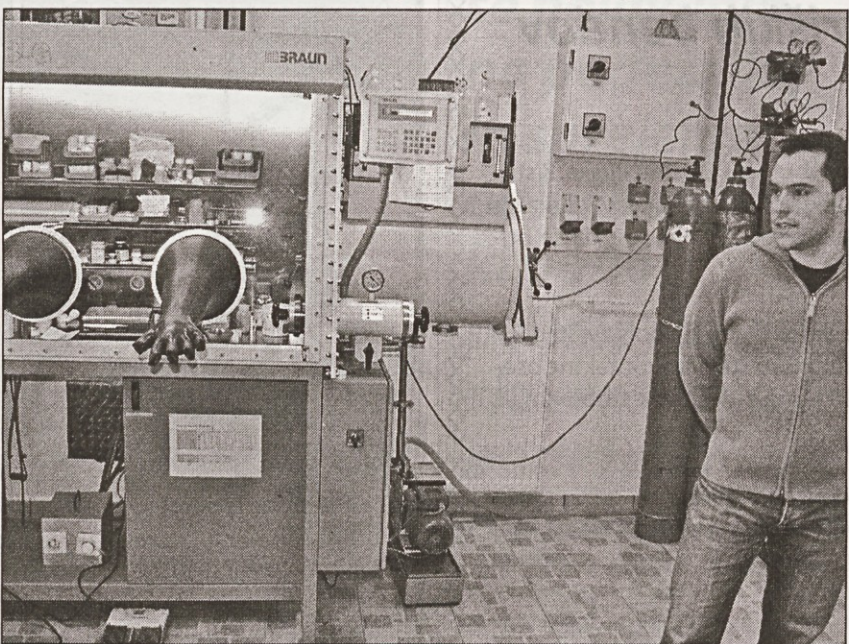
Vsi skupaj smo se v veliki predavalnici IJŠ udeležili zanimivih in aktualnih predavanj.

G. Forte in g. Prezelj: sebine

Varčno rabo energije in varovanje okolja v prometu v gospodinjstvih v industriji sta predstavila predavatelja Forte in Prezelj.

Ado Barbiš je predstavil zakonske podlage in pravilnik za izdelavo lokalnih energetskih konceptov. Poudaril je, da je LEK temeljni dokument, ki natančno definira zatečeno stanje, aktivnosti za izboljšanje sedanjega stanja in poglede v prihodnje glede rabe in oskrbe z energijo. Lek vključuje pomembno sporočilo za prostorsko planiranje, ki se v osnovi približuje OVE, ki so na razpolago v lokalni skupnosti. Prav tako pa ustrezna občinska politika pomeni možnosti za izboljšanje sedanjega stanja in možnosti nastanka delovnih mest.

V nadaljevanju je predstavil še aktualno problematiko - Učinkovito energetske upravljanje šolskih objektov. Problematika osnovnih šol, srednjih šol, fakultet, z eno besedo vseh javnih objektov je praktično enaka. Večina so objekti v povprečju stari 20 in več let in zelo malo je takih, ki so grajeni v zadnjih letih. Gradnja takih objektov je v prete-

vanju so bili prikazani še postopki za certifikacijo, akreditacijo, mehanizmi sistema vodenja kakovosti...

Dr. Paul McGuinness Liverpool je predstavil temo Zakaj vodik nima prihodnosti v avtomobilski industriji. Povedal je, da ima uporaba vodika v vozilih prednost v tem, da ima veliko energijsko moč na enoto

zračnih komorah mešajo različne mešanice teh materialov in jih sintirajo ali pa jih stalijo in nanašajo na orodja.

Po zaključku predavanj so se prisotni razdelili v tri skupine, ki so si izmenoma ogledale tri laboratorije s področja tehnologije materialov in preizkušanja.

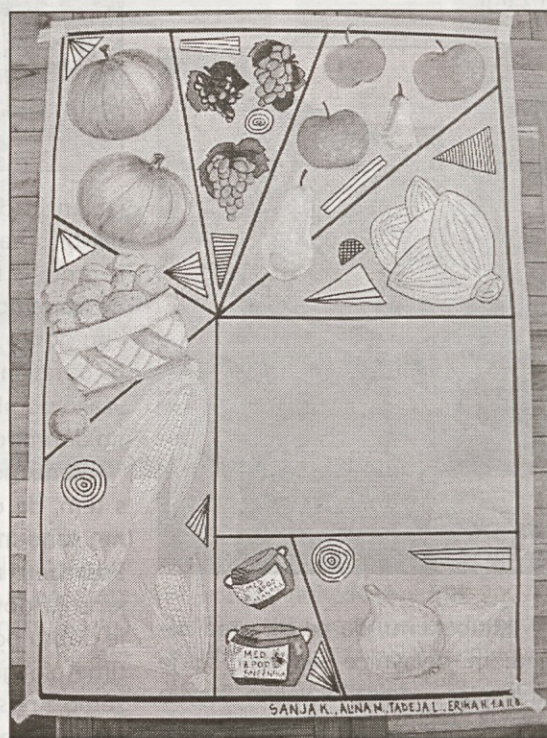
OBJAVLJENI REZULTATI

Objavljeni rezultati javnega natečaja za PLAKAT KMEČKE TRŽNICE

www.razvoj-podezelja.si .....

9. aprila smo dokončno objavili rezultate javnega likovnega natečaja, s katerim smo iskali najbolj primeren plakat za najavo Kmečkih tržnic, ki jih bomo izvajali v okviru našega projekta "Organiziran nastop na trgu in zagotavljanje primerne infrastrukture za prodajo kmetijskih pridelkov in izdelkov". Zmagovalni plakat so izdelale dijakinje 1.A razreda Gimnazije v Il. Bistrici.

Nagrade za najboljše plakate smo podelili na zaključni prireditvi ob ocenjevanju žganj v petek, 17. aprila ob 19,00 uri v menzi podjetja JAVOR v Pivki, kjer je bila na ogled tudi razstava prispelih del. Vse sodelujoče pa smo popeljali na skupinski izlet po našem podeželju.

IZJAVA ZA JAVNOST

KOALICIJA ZA VOLOVJO REBER

Končno se je začel obnovljeni postopek presojanja vplivov vetrne elektrarne Volovja reber na okolje

Na DOPPSu so z Agencije RS za okolje prejeli dopis, s katerim jih ARSO poziva, da pregledajo dokumentacijo primera in podajo svoje pripombe. Dopis pomeni dejanski začetek postopka, ki je bil formalno obnovljen sicer že oktobra leta 2007.

Gre za zgodovinski dogodek: prvič v zgodovini Slovenije bo kakšni nevladni organizaciji dovoljeno sodelovati v postopku presoje vplivov na okolje.

Dopis Agencije, ki ga je odvetnik Tomaž Petrovič, ki zastopa DOPPS, prejel v sredo, pomeni dejanski začetek obnovljenega postopka. Zdaj mora DOPPS preučiti izjemno obsežno dokumentacijo primera, ki obsega kar 250 enot gradiva in na stotine strani. Ko bo DOPPS zaključil z vpogledom v dokumentacijo primera, mora oddati svoje pripombe v roku 15 dni.

Matjaž Jeran, generalni sekretar Mountain Wilderness Slovenije, pravi »Gre za pomemben dogodek za uveljavljanje civilne družbe v Sloveniji: prvič v zgodovini bo kakšni nevladni organizaciji dovoljeno sodelovati v postopku presoje vplivov na okolje. Žal je moralo trajati 4 leta in pol, da si je DOPPS to pravico izboril na sodišču.«

V obnovljenem postopku bo imel DOPPS možnost predložiti svoje dokaze o nesprejemljivosti gradnje, opozoriti na nepravilnosti v investitorjevih gradivih in - če bo Agencija spet izdala nezakonito okoljevarstveno soglasje - bo imel pravico do sodnega varstva.

Kaj v Koaliciji za Volovjo reber menijo ob začetku obnovljenega postopka

- pričakujejo, da bi se obnovljeni postopek morda lahko zaključil v roku treh mesecev
- pričakujejo, da bo ARSO izdalo okoljevarstvenega soglasja zavrnila, saj so dokazi o nesprejemljivosti izgradnje vetrne elektrarne trdni in številni
- nekoliko jih bega opozorilo Agencije, da je DOPPSu dovoljeno predložiti samo tiste dokaze, ki se nanašajo na čas med septembrom 2004 in junijem 2006 in da Uredba, ki je na izrezanih delih Natura območij uvedla obveznost presojanja vplivov, v konkretnem primeru vetrne elektrarne Volovja reber ne velja; za takšno stališče Agencije ni nobene zakonske podlage.

23. seja Občinskega sveta

23. seja Občinskega sveta Občine Ilirska Bistrica, je potekala v četrtek 19. marca, svetniki pa so po potrditvi dnevnega reda ponovno razpravljali o idejni zasnovi prometne ureditve »Zdravstveni dom – OŠ D. Kette – Dom na Vidmu« in sprejeli sklep s katerim podpirajo rešitev štirikrakega krožnega križišča za vstop na Župančičevo ulico. V nadaljevanju so obravnavali variantne rešitve za izdelavo osnutka občinskega podrobnega prostorskega -OPPN načrta za Mašun. Z izdelavo OOPN Mašun se uredi obstoječe turistično naselje s celovitim pristopom in z ustrežno komunalno infrastrukturo, ter s ponudbo novih dejavnosti. Na širšem območju obravnave je zasnovanih 5 vsebinsko zaokroženih enot: dnevni turizem, izobraževanje, hotel z wellness programom in dependansami, športna igrišča in šport na travi. Na podlagi izdelanega osnutka bo občina dobila smernice vseh nosilcev urejanja prostora, nato bo OOPN predstavljen javnosti na 30-dnevni razgrnitvi in če ne bo zadržkov s strani soglasodajalcev bo sprejet v začetku naslednjega leta.

Rok Jenko

1. V zvezi s pobudo, ki jo je na prejšnji seji dal svetnik Anton Frank, se je informiral, kaj so to izocianti in dobil odgovor, da je to izotopna solna spojina cianida, ki pa je strup. Dal je pobudo, da se v zvezi z navedeno zadevo občinski svet in občinska uprava obrneta na pristojne državne institucije in ne na Lesonit ter se od njih zahteva naslednje odgovore: od kdaj potekajo ta dela, na kakšen način potekajo ta dela, zakaj potekajo ta dela, ali se vrši kakršenkoli nadzor nad poskusnim obratovanjem. Pristojno Ministrstvo za zdravje pa naj se vpraša, ali ima ta zadeva res tako daljnosežne posledice, tako na zdravje delavcev, ki delajo z izocianti, kot tudi na okolico v kateri se s to nevarno spojino ravna.

2. Zanimalo ga je, kdo je investitor ograje ob reki Bistrici pri Kalistru. Menil je, da tista ograja glede na videz ne sodi v tisto okolje in če se jo da nadomestiti z ustrežnejšo.

3. Zanimalo ga je, če je kaj novega v zvezi z iskanjem lokacije za deponijo, zlasti v povezavi z napovedanim obiskom določenih obra-

za današnjo sejo OS. Vsled navedene predlagam, da občinska strokovna služba od socialnih ustanov pridobi podatke, na podlagi katerih bodo podani predlogi na OS in na katerem naj bi sprejeli določene smernice, ki bi pomenile pomoč najbolj ogroženim in prizadetim družinam. Po potrebi lahko skličete izredno sejo OS.

Pobuda: Za naslednjo sejo OS predlagam, da strokovne službe pripravijo točko dnevnega reda v kateri bodo podano poročilo o izvrševanju vračila vlaganj v telekomunikacijsko omrežje, kakor tudi pojasnjeni razlogi zakaj do sedaj še nekatere KS in mestna KS niso dobile vrnjenih vloženih sredstev.

Pobuda: Prosim, da OS občine Ilirska Bistrica posreduje celovito informacijo o poteku in realiziranih obveznosti občine Ilirska Bistrica do vasi Topolc vezano na sporazum med občino in KS Topolc (KČN).

Vprašanje: Kje so razlogi da KS Topolc ni bil dan odgovor s strani župana in vodje oddelka za gospodarsko infrastrukturo g. Barbe glede posredovanih dopisov KS – vezano na lokacijo igrišča in ureditev

Kras v učnih načrtih

Ana Klarič .....

Jan, Nika, Martina, Patricija in Ana, dijaki Gimnazije Ilirska Bistrica, smo sodelovali na natečaju "Kras v posodobljenih učnih načrtih", ki ga je razpisalo podjetje Turizem Kras d.d., v sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo. 18. aprila smo na ploščadi pred Postojnsko jamo predstavili naš projekt z naslovom Kontaktni kras – Podtabor, v katerem smo hoteli pokazati, da je

to odličen prostor za geografsko, geološko, zgodovinsko in hortikulturno proučevanje. Uradna predstavitev se je začela ob 11.00, poprej pa smo si še enkrat ogledali notranjost kraške lepote. Bolj kot dinosaver v Postojnski jami, nas je prepričal tihi svet vivarija, saj smo se lahko prvič zazrli iz oči v oči z jamsko kobilico.

Na razstavnem prostoru smo mimoidočim domačim in tujim obiskovalcem, slednji so se izkazali za nekoliko nezaupljive, predstavili naravne značilnosti Podtabora in okoliških vasi. Opisali smo jim številne znamenitosti teh krajev ter jim svetovali naj jih obiščejo.

Na žalost pa se je predstavitev prezgodaj zaključila saj nas je zmotil dež. Ne glede na to, da nam je vreme nagajalo, smo se imeli zelo lepo. Naučili smo se veliko o turizmu, medsebojnemu sodelovanju in komunikaciji z ljudmi.

S projektom smo bili zadovoljni ter se bomo česa podobnega lotili tudi prihodnje leto.

Seja se je nadaljevala s pregledom varnostnih dogodkov za leto 2007 na območju Občine Ilirska Bistrica, podatke pa je podal Aleksander Moran, komandir policijske postaje.

Pri točki pregled realizacije sklepov, Ado Barbiš, z odgovori na pobudo in vprašanja, postavljena pri točki dnevnega reda vprašanja in pobude, ni bil ravno zadovoljen in je predlagal, da se v skladu s 60. členom Poslovnika o delu Občinskega sveta Občine Ilirska Bistrica problematiko vodovoda na Fabcih obravnava na OS, kar so svetniki tudi potrdili.

Vprašanja in pobude svetnikov so bila sledeča:

Alen Lilič je direktorja zdravstvenega doma vprašal, če se spomni, kakšna je bila čakalna doba za fizioterapijo pred podelitvijo zadnje koncesije.

Seja se je nadaljevala s pregledom varnostnih dogodkov za leto 2007 na območju Občine Ilirska Bistrica, podatke pa je podal Aleksander Moran, komandir policijske postaje.

Branko Počkaj je zanimalo kaj je z odgovorom na njeno pobudo, ki jo je dala v zvezi s spremembo omejitve hitrosti skozi naselje Dobropolje.

Danilo Pugelj je glede na naraščajočo brezposelnost in socialne stiske, ki so čedalje večje, dal pobudo, da se svetniki odrečejo osnovnemu enomesečnemu zaslužku v višini 230 evrov v korist Rdečega križa ali Karitasa.

Ado Barbiš

»Pobuda: Socialne razmere so zaradi gospodarskih in finančnih razmer že pred časom prizadele marsikatero družino v naši občini. Nekako sem pričakoval, da bodo že pripravljene podlage za obravnavo in sprejetje določenih sklepov že

dostopne poti pri železnem mostu. Prvi dopisi so bili posredovani na občino v novembru 2008 in zadnja dva pa v začetku marca 2009.

Vprašanje: Kako potekajo aktivnosti z širokopasovno internetno povezavo.

Vprašanje: Kdaj bo OS posredovan v obravnavo osnutek pravilnika o pogojih za razdelitev sredstev, ki so zagotovljena v proračunu za sofinanciranje – odkup diplomskih in drugih del naših diplomantov.«

Na koncu seje so svetniki še sprejeli pravilnik o dodelitvi enkratnega denarnega prispevka za novorojence in zasebnemu zdravstvenemu delavcu, Dajani Frank, Trnovska ulica 34, podaljšali koncesijo za opravljanje javne zdravstvene službe na območju Občine Ilirska Bistrica, v obsegu 100 % standardne ekipe fizioterapije, za obdobje 10 let, to je do 01.07.2019.

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST!

MAJ - MESEC OSEBNIH ZAVAROVANJ
V Zavarovalnici Triglav, d.d OE Postojna

Praktična darila ob sklenitvi
enega od osebnih zavarovanj.

 triglav

Za nasvete in informacije smo vam na voljo
na vseh naših prodajnih mestih in pri naših zastopnikih.

LIV HIDRAVLIKA IN KOLESA, d.o.o.
DVIGNEMO IN PREMAKNEMO VSE.

**HIDRAVLIČNA DVIGALA
GRABEŽI
TRAKTORSKI VITLI
TRANSPORTNA KOLESA
SAMOKOLNICE
TEHNIČNI PROIZVODI IZ KOVIN**

LIV HIDRAVLIKA IN KOLESA,
proizvodnja, predelava in trgovina, d.o.o.
a: Industrijska cesta 2, 6230 Postojna, Slovenija
t: 05 728 38 45, f: 05 728 38 60
e: info@livkolesa.si, w: www.livhk.si

IZ AVSTRALIJE

Balinarji – upokojenci pri Slovenskem klubu

Za "Jadran": Marija Iskra .....

Upokojenska balinarska sekcija pri slovenskem klubu "Jadran" je aktivna že vrsto let. Ustanovljena je bila na pobudo gospe SLAVE CROOKS. Gospa Slava (doma iz Račic) je ta oddelek dolga leta zvesto in požrtvovalno vodila z organizacijo in postrežbo. V pomoč in oporo so ji bile gospa Ana Iskra, doma iz Lisca in gospa Marica Valenčič, doma iz Zabič.

Ko sta gospe Slava in Ana odstopile, je gospa Marica Valenčič prevzela to nalogo.

Upokojenci - balinarji se srečujemo na klubskih baliniščih vsako sredo. V prijateljskih tekmah se pomerimo v svojih balinarskih sposobnostih. Eni vzamemo tekme bolj resno, drugi bolj za zabavo. Včasih pride tudi do nedolžnih prerek, ker pravila igre balinanja so kar komplicirana. Vse se konča prijateljsko, končno, igramo samo za razvedrilo.

Pred začetkom tekmovanj popijemo kavo (včasih tudi z dodatkom belice). Samo balinanje se začne približno ob 10.00 uri in konča ob 12.00 uri. Nakar smo postreženi z

lahkim kosilom (obloženi kruhki, včasih toplo kuhano kosilo). Sledi kava. Kadar kateri od balinarjev praznuje rojstni dan pa imamo še dodatne dobrote. Nekateri se kmalu poslovijo, drugi pa igrajo karte in kramljajo v prijetni družbi prijateljev.

Konec koledarskega leta priridimo zaključno svečano kosilo in takrat se tudi fotografiramo.

Torej, v našem slovenskem

klubu "Jadran", v našem 'drugem domu' je še zmeraj živahno, čeprav po starčevsko.

Na velikonočni ponedeljek nas je v klubu "Jadran" zabavala dramska skupina 'KRASKI KOMEDIJANTI' iz Sežane z veseloigro 'BEŽI ZLODEJ BABA GRE'.

Ob velikem številu obiskovalcev smo vsi skupaj preživeli še en prijeten dan.

IZ HRVAŠKE

Primorska poje v Zagrebu

Ivanka Nikčević, po domače Ivanka Tinetova s Topolca .....

Da, Primorska poje 2009 je 3. aprila zares, v središču Hrvaške metropole, v mali dvorani Vatroslav Lisinski, nastopila s kar štirimi pevskimi zbori in dvema vokalnima skupinama.

Zelo zanimivo je bilo, da so kar trije nastopajoči bili iz mojega kraja – Ilirske Bistrice.

In kako je bilo ali »pasalo«? Brez posebne reklame, plakatov in ostalega, se je proti večeru začela zbirati množica ljudi, seveda zagrebških Slovencev pa tudi njihovih prijateljev in dodobra napolnila dvorano.

Ob dvajseti uri so kot prve na odru zapele naše štiri postavne punce v narodnih nošah – ŠKUORKE, s pesmijo Slišala sem ptičko pet. Oh kako so nam ob tej pesmi misli zbežale v čas naše mladosti in v spomine na naše mame. Nato so naše prelepo vaško petje nadaljevale še z dvema pesmima. Ko je naš napovedovalec, dramski igralec in umetnik Ivica Kunej (tudi Slovenec v Zagrebu) prebral opis skupine in napovedal pesem Pleničke je prala... je požel dolg aplavz in solzno oko nam je vse povedalo.

Takoj za njimi so nastopili Hruški fantje. Zares, so nas vse presenetili s tako lepo domačo glasbo, še posebej pa smo bili presenečeni, ko so prebrali kje vse so že gostovali: v Avstraliji, na Brdu pri Kranju... Najlepše od

vsega pa je, da v skupini pojejo cele družine – bratje, pa dedek in vnuk – enkratno. Fantje lepo pojejo »pa naj celi svet zna za to«. Sledile so pesmi MePZ iz Portoroža, nato pa nastop MPZ Dragotin Kette. Začeli so z Bistriško himno in dvorana je zvenela od naše Tječe, tječe bistra voda. Zazdelo se mi je, da kar slišim žuborenje te vode, ko pa so zapeli še Pesem o svobodi, se je dvorana kar tresla in aplavzu ni bilo kraja. Izredno lepo in vsa pohvala dirigentu Mirku Slosarju. Koncert se je nadaljeval z nastopom skupine Monet iz Doline pri Trstu. Bili so odlični.

Kot naslednji so nastopili MePZ iz Postojne. Vsi mladi so peli kot slavčki in brez dodatka tudi tukaj ni šlo.

Publika se je razšla zadovoljna, polna lepih vtisov, saj smo vsi pri tem petju imeli občutek, da smo doma v Sloveniji, a tega ni mogoče opisati, to lahko samo občutiš. Ampak, ni bilo še konec, kajti sledila je večerja in tu je pesem zadonela svobodno, brez treme in strahu. Tekmovali so kdo bo boljši in kdo bo glasnejši in Vstala Primorska je donela vse do polnoči, ko smo se morali posloviti in naši pevci so odšli proti svojemu domu v prelepo in drago nam deželo. Da je organizacija brezhibno tekla, gre zahvala KPB »SLOVENSKI DOM« Zagreb, s predsednikom Darkom Šoivcom in ostalim sodelujočim in na koncu, še enkrat vsem iskrena HVALA za prelep in nepozaben večer »Blu je taku lepu, da mi je od vsega solznu oku.«

V prelepe moje kraje pošiljam vsem lepe pozdrave

ŠOLA ČUSTVENE INTELIGENCE

Mnogi ljudje ljubijo stvari in uporabljajo ljudi

Boštjan Trtnik, www.cdk.si/sci, Šola čustvene inteligence .....

Ne spominjam se več dobro, kje sem prebral misel, zapisano v naslovu. Morda je bilo v kakšni reviji, morda je bil to grafit na steni v kakšni od stanovanjskih sosesk... Kakorkoli, dobro sem si jo zapomnil in vsake toliko razmišljam o njej. In vas vabim, da tudi vi dovolite, da vas misel nagovori in spodbudi k razmišljanju. A ne le k razmišljanju, tudi k pravilnemu delovanju v odnosih s soljudmi!

Nikoli ne bom pozabil izkušnje starejše gospe, ki je žalovala zaradi nenadne smrti svojega moža. "Za rojstni dan sem dobila čudovite kristalne kozarce in to darilo mi je veliko pomenilo," je pripovedovala. "Moj mož pa je že naslednji dan enega razbil, ker ni bil dovolj pazljiv. To me je zelo razjezilo in vsak dan sem ga kritizirala in mu očitala razbiti kozarec. Potem pa se je vse zgodilo tako nenadoma, tako hitro, nepričakovano... Zjutraj sva še skupaj pila kavo, kot vsak dan. Nato se je z avtom odpeljal na tržnico, domov pa se ni vrnil nikoli več... Oh, ko bi vedela, da bo tako nenadoma umrl! Bila bi bolj prijazna z njim in mu ne bi tolikokrat očitala razbitega kozarca. Zdaj pa je kar odšel in ga ni več..."

Ganljiva zgodba, ki se verjetno vsakogar dotakne na svoj način. Morda še posebej v tem jesenskem, prvo novembrskem vzdušju, ko se

naše mislijo vračajo tudi k tistim, ki jih ni več med nami. Morda lahko v sebi začutimo melanholijo, žalost, praznino in bi tok svojih misli najraje usmerili kam drugam. Vendar je lahko dragoceno, če ne bežimo od teh občutkov. Dovolimo jim, da so v nas in nas spodbujajo k razmišljanju o vrednotah v življenju. Kaj je tisto, kar je zares pomembno? Je to kopičenje stvari in doseganje uspeha in ugleda za vsako ceno, "preko trupel", kot pravimo? So to ljubeči odnosi s soljudmi in tudi do samega sebe? Zamislimo se nad tem, koliko ljubimo stvari in uporabljamo ljudi – kot sredstvo za doseg svojih ciljev. Ali v resnici znamo ljubiti ljudi in uporabljati stvari?

Vsi ljudje hrepenimo po tem, da bi nas drugi imeli radi in nas spoštovali, želimo pa si tudi ljubiti in izražati naklonjenost drugim ljudem. Verjetno se na neki ravni tudi imamo radi, vendar si to premalokrat pokažemo ali povemo. Morda se nam zdi, da to ni toliko pomembno. Pa je – bolj, kot si mislimo! Prav je, da si za odnose in ljubezen vzamemo čas, kajti naš odnos s komerkoli je kot vrt, ki potrebuje stalno nego in pozornost. Če si vzamemo čas, da smo z ljubljeno osebo, da smo do nje naklonjeni in prijazni, se lahko naš odnos pogloblja. Spregovorimo lahko o svojih skritih željah, hrepenenjih, pričakovanjih,

bolečinah, prizadetostih... Takšni pogovori nas zbljujejo in krepijo med nami nevidno vez, po kateri se pretaka ljubezen, ki lahko zapolni našo čustveno praznino. Iz medsebojne bližine se rojeva občutek pripadnosti in zaupanja, medsebojnega spoštovanja in podpore, lahko izkusimo radost srečanja s sočlovekom..

Naj nam bodo medsebojni odnosi in izražanje ljubezni pomembna vrednota, za katero si je vredno vzeti čas. Že danes, kajti jutri bo lahko prepozno... Življenjske poti vseh nas so nepredvidljive in včasih nas življenje preseneti z dogodki, ki jih sploh ne pričakujemo. O vsem tem lahko razmišljamo sedaj, v prvo novembrskih dneh. Ne ostanimo pa le pri razmišljanju, naj nam bodo naše misli spodbuda za delovanje, da že danes naredimo nekaj prijaznega za sočloveka! Povejmo mu, da ga imamo radi, pohvalimo ga, spodbudimo, naredimo kaj namesto njega, presenetimo ga z darilom, ogrejmo ga z objemom... V pogovorih pa se vzdržimo nekonstruktivnega kritiziranja, pridiganja, obtoževanja, izsiljevanja, še zlasti, kadar gre za stvari, ki v resnici niso toliko pomembne, kot se zdi na prvi pogled. Spomnite se razbitega kozarca z začetka članka.

Začutimo ljubezen v sebi in jo podarimo drugemu!

NIZKE GRADNJE

041 682 549
041 652 769

GRADBENI VIC

Američan, Navec in Slovenec se ob kavi hvalijo, kateri boljše zidajo.

Navec: "Mi začnemo zjutraj zidat porodnišnico, naslednje jutro se že rodi nov Navec!"

Američan: "Mi zgradim zjutraj začnemo graditi elektrarno in zvečer že gorijo luči po mestu!"

Slovenec: "Mi začnemo ob 6ih zjutraj graditi pivovarno, pa smo ob 8ih že vsi nasekani!"

*

Fata se je zaposlila v Sloveniji. Čez nekaj mesecev jo Haso pobara. "Gdje radiš i šta radiš?" "Radim u Sloveniji kao tajnica." "Tajnica!!! Šta ti to znači?" "Svi me j..., a ja tajim!"

7. maja 1945 je bila Ilirska Bistrica dokončno osvobojena

Jože Vičič, podpredsednik Odbora ZZB Ilirska Bistrica .....

Spomini na osvoboditev Ilirske Bistrice, Primorske in Trsta

7. maja 1945 je bilo sklepno dejanje reško-tržaške operacije IV. armade JA, katere cilj je bil osvoboditev Primorske, Trsta in Istre. Tega dne je bil v jutranjih urah namreč podpisan sklep o brezpogojni kapitulaciji nemškega 97. armadnega korpusa, ki je zasedal in nadziral celotno območje. S tem je bila odprta pot k svobodi. Kot borec 1. tankovske brigade, ki je delovala v sestavi IV. armade pri osvoboditvi Ilirske Bistrice, Primorske, Trsta in drugih krajev se po 64. letih še vedno živo spominjam takratnih dogodkov. Še posebej, ker so bili tega dne Ilirska Bistrica in domači kraji dokončno osvobodjeni in so zadihali z novo pomladjo.

Pot do končne osvoboditve pa ni bila lahka. Celotno območje je zasedal in nadziral nemški 97. armadni korpus, okrepljen še z drugimi enotami. Z vsemi silami naj bi zaprl pot IV. armadi v njeni nameri, da osvobodi Reko in Trst ter se prebije proti Posočju. Še posebej so to namero omejevale utrdbe na stari jugoslovansko-italijanski meji, ki so jih Nemci še izpopolnili. Posebno močne so bile podzemne utrdbe na grebenu Milanje, ki so branile pristop k Ilirski Bistrici, pred sv. Katarino nad Sušakom, v okolici Klane in na posebno strmih področjih.

K Istri in Primorski se je IV. armada usmerila že konec meseca marca 1945. Po osvoboditvi Bihača (27.-28. 3.) je napredovala skozi Liko, Hrvaško Primorje in Gorski kotar. Po uničenju 392. nemške in 11. ustaško-domobranske divizije je 16. aprila 1945 s svojimi glavnimi silami prispela do zunanjega obrambnega pasu Reke.

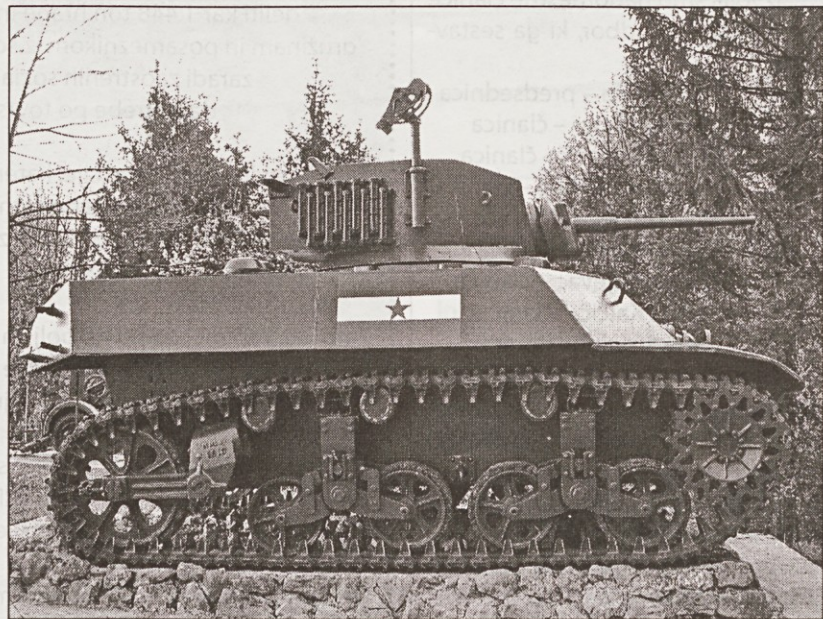
Armadni štab se je odločil, da osvoboditev Reke in Trsta doseže po dveh smereh. Isto naj bi osvobodili preko otokov Krk in Cres, iz Istre pa bi nadaljevali proti Trstu. Druga smer je vodila preko Sušaka - Reke - širše okolice Ilirske Bistrice proti Trstu.

20. aprila so se začeli boji za glavne sovražnikove položaje. Desno krilo armade, v katerem smo bili tudi pripadniki 1. tankovske brigade, naj bi čez snežniške gozdove prišlo med Pivko in Ilirsko Bistrico ter prebilo nemško obrambo. 27. aprila so se med vojskujočimi enotami vneli hudi boji med grebenom Milanje in Koritnicami. Po dodatnih močeh, ki so bile dodeljene 10. dalmatinski brigadi, se je sovražnik umaknil v Knežak, vendar so ga borci te brigade pregnali tudi od tam. V teh bojih so uničili 9. SS policijski polk, Jevdjevičeve četnike in 5. Nedičev polk.

28. aprila se je nadaljevala pot 10. dalmatinske brigade in drugih enot proti Ilirski Bistrici. Pod močnim pritiskom teh enot so Nemci

zapustili greben Milanje in se umaknili proti Ilirski Bistrici, kmalu zatem pa tudi iz mesta Ilirske Bistrice, saj so bili obkoljeni iz treh smeri. Tega dne je bilo mesto Ilirska Bistrica prvič osvobodeno.

Naslednjega dne (to je 29. 4.) se je začelo v širšem območju okolice Ilirske Bistrice obkoljevanje nem-

V spomin na slavne bitke, ki jih je vodila 1. tankovska brigada v operacijah za osvoboditev Ilirske Bistrice, so na državni proslavi 9. maja 1981 v Ilirski Bistrici, na Hribu svobode, postavili spomenik - tank STUART, angleške izdelave, ki je neposredno sodeloval v zaključnih bojih za osvoboditev Ilirske Bistrice.

škega 97. armadnega korpusa, ki je imel še vedno za nalogo, da brani območje Reke, Trsta in Posočja. 30. aprila popoldne so enote 13. in 26. divizije osvobodile Klano, Novokračine, Sušak, Jelšane in Podgrad.

Stiskanje obroča okoli nemškega korpusa se je nadaljevalo vse do 1. maja, ko je le-ta dobil povelje nemškega komandanta, naj se skozi Ilirsko Bistrico in Postojno prebije v okolico Ljubljane. Tega dne se je na območju Ilirske Bistrice in njene okolice začelo zbirati še več partizanskih enot, iz okolice Trsta so prihajale tudi dodatne vojaške sile (dve pehotni brigadi in dva tankovska bataljona), da bi sovražniku preprečili preboj iz obroča. Te enote so razporedili okrog Obrova v smeri proti Podgradu.

Tudi nemški korpus je dobil dodatne okrepitve. Tako je 3. maja zjutraj začela napadati sveža 188. nemška divizija in prodrla v Rupo in Jelšane ter prisilila enote 13. divizije, da se nekoliko povlečejo nazaj. Istega dne je 19. divizija osvobodila mesto Reko in potisnila nemške vojaške enote čez Kotor in Permane proti Šapjanam v smer Ilirske Bistrice.

Čeprav je bil obroč sklenjen, se je nemškim enotam v noči med 3. in 4. majem posrečil preboj med Ilirsko Bistrico in Velikim Brdom do Prema. Boji v okolici Ilirske Bistrice so bili srditi vse do 5. maja, ko so Nemci proti večeru ponovno vdrli v mesto Ilirska Bistrica. Naslednjega dne so partizanske enote prešle v splošen napad in z navzkrižnim ognjem prisilile sovražnika, da je

prenehal napadati naše položaje. Istočasno je na nemški strani prišlo do spoznanja, da bi bil izid teh bitk skrajno neugoden.

Nemški komandant za jugovzhod general polkovnik Aleksander Loehr je 5. maja odobril pogajanja o kapitulaciji nemškega 97. armadnega korpusa. Komandant tega

korpusa Ludwig Kuebler je naslednji dan pooblastil polkovnika Rudolfa Rindta za pogajanja, štab IV. armade JA pa polkovnika Stanka Bjelajca in podpolkovnika Šukrijo Bijediča. "Pogajanja so začeli 6. maja na sedežu štaba nemškega korpusa v Ilirski Bistrici, Gubčeva ulica 20, sklep o brezpogojni kapitulaciji nemškega 97. armadnega korpusa pa so podpisali 7. maja 1945 zjutraj (ob 6.04 uri) v vasi Zagorje, kjer je bil sedež štaba 8. udarne divizije". S trenutkom podpisa tega dokumenta se obvezno prekinejo sovražnosti na obeh straneh, so med drugim zapisali v tem sklepu.

S tem je bila tako imenovana reško-tržaška operacija, ki jo je izvedla IV. armada JA uspešno zaključena. Enote 8. udarne divizije so dobile nalogo, da razorožijo nemški 97. armadni korpus, druge vojaške enote pa so zadržali na dosegljivih položajih. Orožje je položilo okoli 16.000 nemških vojakov, podoficirjev in oficirjev, med njimi tudi trije generali.

Novica o težko pričakovani svobodi se je 7. maja 1945 hitro razširila tako v mestu Ilirska Bistrica kot v ostalih krajih Primorske. Prva tankovska brigada, v kateri sem bil kot poveljnik tankovske čete in je do dneva osvoboditve domačih krajev pred tem sodelovala pri osvobajanju Dalmacije, Hercegovine, Like, Gorskega kotarja, hrvaškega in slovenskega Primorja je nadaljevala svojo borbena pot do osvoboditve Trsta in Celovca, zaključila pa v Vrhnikih.

VELIKA NOČ

Velika noč na podeželju

Alenka Penko .....

Velika noč je največji krščanski praznik, zaradi bogate simbolike, šeg, navad, običajev in jedi, pa se vsakokrat znova dotakne tako verujočih kot neverujočih.

Tudi za to veliko noč so se gorečneži v Latinski Ameriki in na Filipinih bičali do krvi, se dali pribiti na križe in kronati s trnovo krono. V Škofji Loki so oživili škofjeloški pasjon, Švedci so sestavili Jezusa iz belih lego kock, največ prahu pa je dvignila nenavadna skulptura britanskega kiparja, za katerega se je zavzel škof Jean Michel di Falco.

Prazniki so vedno priložnost za proizvajalce in trgovce. V njih vidijo svojo tržno nišo in trg vsakokrat znova poplavi obilica kiča.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije si že vrsto let prizadeva, da bi slovenskemu potrošniku približala domače pridelke in izdelke. V sklopu projekta poteka vsakoletno ocenjevanje izdelkov na Ptuj, tradicionalna prireditve Podeželje v mestu - velika noč na podeželju, ki jo pripravljajo na Pogačnikovem trgu v Ljubljani, pa tudi mesečne predstavitve, ki potekajo v sodelovanju s trgovskim podjetjem Mercator.

Projekt, ki predstavlja

ponudbo kakovostnih slovenskih izdelkov, hkrati približuje tudi navade, običaje in jedi slovenskega podeželja. Za slednje skrbijo številna slovenska društva. Društva, ki so v svojih programih dela, ohranjanju starih običajev in navad, dala posebno mesto.

Med obiskovalce smo razdelili več kot tisoč oljčnih vejic.

Z velikonočnimi pecivi se se posebej potrudile ga. Milica Boštjančič, ga. Magda Ujčič in ga. Zlatka Primc.

Del tega dogajanja so tudi člani KETŠD Alojzij Mihelčič iz Harij, ki so v času do cvetne nedelje pripravili vrsto delavnic in programov za različne starostne skupine: barvanje pirhov s pomočjo čebulnih lističev, krašenje pirhov s pomladnimi travami in s pomočjo nogavice, izdelovanje velikonočnih venčkov, praskanje pirhov, izdelovanje pletenic, velikonočnih ptičkov... Prav vsi obiskovalci pa so prejeli tudi simboličen šopek oljke in domačo potico.

Velikonočne predstavitve, ki jih zaključujemo v sredo, 22. aprila, v Ljubljani, so bile hkrati priložnost za predstavitev našega kraja, kot odlične točke za nadaljevanje izletov naprej po Brkinih, v sosednjo Čičarijo ali bližnjo Ilirsko Bistrico ter ostalih turističnih destinacij, na katere smo vezani (Brkinska sadna cesta, jezero Mola, jezero Klivnik...) ter predstavitev naše Brštulin bande, ki obiskovalce vedno spravi v dobro voljo.

Ob tej priložnosti se posebej zahvaljujemo Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, posebej ga. Feliciti Domiter in našemu glavnemu akterju g. Srečku Sanaborju.

Območno združenje rdečega križa

Za podrobnejše informacije smo dosegljivi na: tel. številki: 05/711 07 90, na mobilnem tel.: 041 233 194 ali na elektronskem naslovu: obmocno.zrk@siol.net

Po pričakovanjih, smo v aprilu vzpostavili skladišče pod Gimnazijo (ulica 4. armade) v Ilirski Bistrici. To pomeni, da ne bomo več dosegljivi v »leseni baraki« na Strmi poti.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste tako ali drugače prispevali, da nam je to uspelo.

Posebno zahvalo namenjam podjetju LESONIT d.o.o. Ilirska Bistrica, ki nam je podarilo dve oplemeniteni plošči in nam pomagalo pri zagotavljanju prostorskih kriterijev za skladišče s hrano.

10. aprila smo razdelili več kot 70 paketov RKS s hrano in pralnim praškom, poleg tega pa velik delež oblačil, obutve, posteljnine, šolskih potrebščin in drugega, kar smo prejeli od občanov in občank.

Zahvaljujemo se Osnovni šoli Jelšane, ki je zbrala veliko količino šolskih potrebščin in igrač, ki smo jih takoj predali tistim, ki jih potrebujejo.

V tem obdobju smo prejeli finančno pomoč posameznikov, podjetnikov in dveh svetnikov, ki so nakazali sredstva za nakup hrane. Vsi tisti, ki bi želeli prispevati za nakup paketov s hrano, prosimo, če sredstva nakažete na naš

TRR št.: 1010-0002 92 08 538
BANKA KOPER

Skupščina OZ RK, z nadomestnimi volitvami

V sredo 22. aprila 2009 smo imeli redno letno skupščino OZ RK Ilirska Bistrica in nadomestne volitve za tri članice Območnega odbora. Na skupščini smo pregledali poročilo o delu in finančno poročilo za leto 2008 in ugotovili, da smo s skupnimi močmi uspešno izpeljali velik del aktivnosti, ki smo si jih zastavili

v programu. Naj naštejemo le večje: učinkovito in kvalitetno smo ukrepali ob ujmi v Brkinih in razdelili humanitarno pomoč; izpeljali smo tri redne terenske krvodajalske akcije z odlično udeležbo 700 krvodajalcev; opravili smo sedem tečajev in izpitov prve pomoči za voznike motornih vozil za več kot 100 udeležencev; na zdravstveno letovanje v Pacug pri Portorožu smo peljali 51 osnovnošolcev z zdravstveno indikacijo; organizirali smo dva pohoda za zdravje, srečanje starostnikov ob novem letu, obdarili in obiskali smo starostnice ob 8. marcu, pripravili razstavo slikarke Dragice Sušanj, sodelovali na prireditvi Ženska-ženski, sedmim starostnicam smo omogočili sedemdnevno letovanje na Debelem rtiču, organizirali smo II. regijsko tekmovanje prve pomoči za osnovnošolske ekipe in se udeležili državnega tekmovanja; skozi celo leto smo razdeljevali pakete RKS (več kot 200), hrano iz intervencijskih zalog (razdelili smo 390 kg moke, 340 kg testenin, 950 kg sladkorja, 200 kg riža, 4.512 l mleka); v Tednu Rdečega križa so učenci osnovnih šol zbrali skoraj 1.000 €, ki smo jih namenili Rdečim noskom; tradicionalno smo se v okviru mednarodnih odnosov udeležili praznovanja 25-letnice od podpisa Listine o pobratenju, prijateljstvu in sodelovanju med Rdečim križem iz Opatije in Ilirske Bistrice; obnovili smo prostore (pisarne) na Bazoviški 28 v Domu upokojencev in pričeli z reorganizacijo in posodabljanjem skladišč.

Kljub relativno slabemu finančnemu stanju na našem združenju, smo s pomočjo občanov in občank, podjetij, sponzorjev in donatorjev uspešno zaključili poslovno leto 2008.

Sprejeli smo program dela (osnutek akcijskega programa za

leto 2009 smo predstavili v prejšnji številki) in finančni program za leto 2009. Na sejo skupščine smo povabili predstavnike vseh krajevnih skupnosti z željo, da bi v bodoče boljše sodelovali in vzpostavili krajevne organizacije Rdečega križa in se tako približali tistim, ki nas najbolj potrebujejo.

Izvolili smo nadomestne članice v devetčlanski odbor, ki ga sestavljajo:

1. Nadja Baša – predsednica
2. Nadja Vidmar – članica
3. Marica Kovačič – članica
4. Emanuela Rebec – članica
5. Silva Dekleva – članica
6. Mira Šenkinc – članica
7. Sonja Maljevac – članica
8. Dorica Kalčič – članica
9. Nada Smolej – članica

Ob tej priložnosti smo zakonca Ireni in Alojzu Bubniču iz Pregarij podelili posebno ZAHVALO za požrtvovalnost, nesebičnost in humanost v času ujme s točo in obnove v Brkinih.

Teden Rdečega križa od 8. do 15. maja 2009

V tem tednu bomo izvajali naslednje aktivnosti:

- Dan odprtih vrat (predstavili bomo prvo pomoč in oživljanje, pripravili razstavo plakatov Rdečega križa, projekcijo dejavnosti OZ RK Ilirska Bistrica, izvajali meritve krvnega tlaka in sladkorja, ...)
- Izpeljali bomo akcijo Kovanec za otroke v stiski in denar namenili otrokom, katerih starši so izgubili službe.
- Organizirali bomo izredno krvodajalsko akcijo v Izoli
- Po osnovnih šolah bomo pripravili predavanja o Rdečem križu.

"Prve stvari smo začeli deliti z drugimi že v otroštvu in od takrat si jih z enako dobrim občutkom delimo vedno več."

Lepo je deliti.

Spoštovani!

V Sloveniji znamo deliti z ljudmi, ki imajo manj. Med nami je kar 132.000 družin in posameznikov, ki potrebujejo našo pomoč. Rdečemu križu Slovenije je v lanskem letu uspelo zagotoviti in razdeliti kar 1.448 ton hrane in 33.934 prehranskih paketov, družinam in posameznikom iz socialno šibkih sredin. Kljub temu in zaradi zaostrenih socialnih razmer ugotavljamo, da potrebe po tovrstni pomoči naraščajo.

Zato v okviru letošnje akcije, katere slogan je »Lepo je deliti«, zbiramo sredstva za dodatne prehranske pakete.

Prepričani smo, da bomo skupaj z vami tudi letos uspešni.

Zato vas vabimo, da po najboljših močeh podprete akcijo Rdečega križa Slovenije »Lepo je deliti« in namenite vašo solidarnost ljudem v stiski.

Svoj prispevek lahko nakažete s plačilnim nalogom BN 02 na TRR: 03100-111112208, referenca 11-989916 ali pa pošljete SMS s ključno besedo »SKUPAJ« na 1919.

Že s prispevkom 15 EUR boste omogočili nakup enega prehranskega paketa!

Vnaprej hvala za dobrosrčnost v imenu vseh, s katerimi boste delili. Več informacij o akciji lahko najdete na www.rks.si/skupaj

Pozdrav pomladi

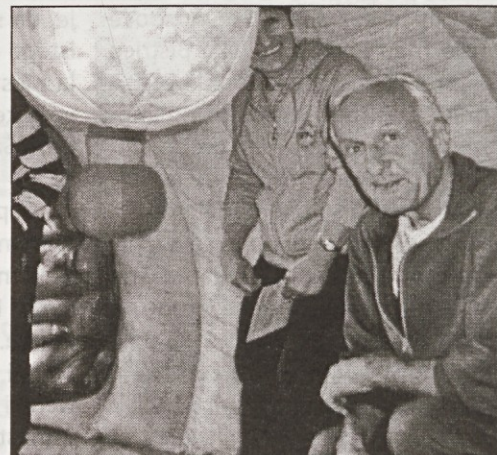
Andreja Rebec, referent za ZV .....

21. marca je referat za zdravstveno vzgojo pri zdravstvenem domu Ilirska Bistrica pripravil preventivno akcijo ob tednu boja proti raku, ki ga obeležujemo prvi teden v marcu.

Zjutraj sta Andreja Muha in Jadran Čekada v nič kaj pomladanskem vremenu, saj je snežilo in pihalo kot sredi zime, udeležence najprej popeljala na krajši pohod do Črnih njiv in preko Jasena v Ilirsko Bistrico. V te-

lovadnici OŠ Dragotin Kette pa so Jadranka Dijan, Ivan Bergoč, Božidara Česnik, Nada Čeligoj in Nika Udovič udeležencem pomerili krvni tlak, krvni sladkor in holesterol. Ga. Marjeta Kesič Svetel – predstavica nacionalnega programa Svit, pa je s pomočjo modela črevesja predstavila bolezenske spremembe v debelem črevesju in natančno razložila kako bo potekal preventivni program zgodnjega odkrivanja raka na debelem črevesju. Program je začel delovati letos, v presejalnem programu pa bodo zajete osebe med 50. in 69. letom starosti. Kljub temu, da predstavitev programa Svit Bistričane in Bistričanke ni preveč zanimala, svetujem, da se vsi, ki boste povabljeni v presejalni program, vabilu odzovete, saj je rak debelega črevesja v Ilirski Bistrici kar pogosta bolezen.

Ekipe OŠ Antona Žnideršiča na III. regijskem tekmovanju osnovnošolskih ekip prve pomoči v Idriji

Šestčlanska ekipa osnovne šole Antona Žnideršiča iz Ilirske Bistrice se je pod vodstvom mentorja krožka prve pomoči Petra Novaka udeležila III. regijskega tekmovanja osnovnošolskih ekip prve pomoči, ki je bilo 16. aprila v Idriji.

Tekmovanje je obsegalo teoretični in praktični del preverjanja usposobljenosti. Teoretični del je sestavljen iz 25 vprašanj iz prve pomoči, 15 vprašanj iz cestnoprometnih predpisov in 10 vprašanj iz gibanja Rdečega križa. Praktični del se je nanašal na oskrbo izbranih primerov poškodb. Ekipa je osvojila pokal in odlično tretje mesto, za kar jim iskreno čestitamo.

Na fotografiji od leve: Monika Šabec, Štefan Iskra, Martin Šabec, Nejc Debevč, Matjaž Mikuletič in Mitja Jenko.

Srečanje strojnih šol Slovenije

Ado Barbiš, dipl.ing.str. ....

Srečanje srednjih strojnih šol Slovenije je bilo organizirano pod okriljem Gorenjske regije na srednji šoli Jesenice (Ulica bratov Rupar 2, 4270 Jesenice). Področja sodelovanja: OBLIKOVALEC KOVIN – ORODJAR in strojni mehanik, INSTALATER STROJNIH INSTALACIJ, AVTOKAROSERIST, AVTOSERVISER, STROJNI TEHNIK

Krovna tema srečanja je bila: VARČEVANJE Z ENERGIJO v mojem bodočem poklicu.

Iz Šolskega centra Postojna smo se srečanja in predstavitev udeležili: dijak Gregor Sila in Martin Valič (oblikovalec kovin- orodjar) pod vodstvom mentorja Borisa Semeniča, Primož Kaluža in Andrej Lavrenčič (strojni tehnik - PTI) pod vodstvom mentorja Ada Barbiša, ki je bil tudi somentor dijaku Dušan Poje (strojni tehnik - PTI), kateri obiskuje srednjo šolo Bežigrad.

V dvorani gledališča Toneta Čufarja na Jesenicah sta po predhodni glasbeni točki, ki so jo izvedle dijakinje srednje šole Jesenice, ravnatelj Stanko Vidmar, univ.dipl.inž. in župan občine Jesenice Tomaž Tom Mencinger zaželela dobrodošlico dijakom, mentorjem in ravnateljem šol. V kratkem sta predstavila pomen srečanja za šolo, občino, kot tudi veselje, da je ravno njim bilo izkazano zaupanje za izvedbo srečanja. Prepričana sta, da so dijaki pripravili dobre naloge iz URE. Primere dobre prakse bodo tudi uporabili na šoli kot tudi v sami občini. Po uvodnem sprejemu so po posameznih področjih v učilnicah srednje šole

Jesenice, dijaki udeležencem predstavili zanimive in aktualne naloge s področja URE, ki naj bi jih opravljali v bodočem poklicu.

Andrej Lavrenčič in Primož Kaluža sta pripravila in predstavila zelo zanimivo in konkretno nalogo URE v cestnem transportu in vzdrževanju. V konkretnem primeru sta predstavila ukrepe in aktivnosti za zmanjšanje porabe energije, goriva pri vozilih in URE v servisni delavnici, poslovnih in drugih prostorih v podjetju Tramper d.o.o. Poudarila sta, da v podjetju Tramper d.o.o. imajo veliko priložnosti za URE in skrb za varstvo okolja, ki jih glede na velikost stroškov razvrščajo po prioriteti. Zavedajo se, da jih čaka še veliko dela in da bomo v bodoče načrtno pristopili k celoviti obravnavi in URE na naslednjih ravneh:

1. URE voznik park
- sledenje vozil za prevoz ne-

varnih snovi, trenutni nadzor nad porabo goriva in potovalno hitrostjo in nahajanje vozila na trenutni lokaciji.

- načini varčne vožnje, šolanja in izobraževanja voznikov.
- 2. URE pri vzdrževanju in pranju voznega parka v servisni delavnici in avtopralnici gorivo, pnevmatike, dodatna oprema, teža vozil.
- 3. URE v servisni delavnici, poslovnih, pomožnih prostorih, skladišču in parkirišču:
  - Električna energija
  - Ogrevanje, hlajenje in klimatizacija
  - Voda

Po izvedenih predstavitev in izmenjavi mnenj smo si ogledali nekaj zanimivosti JESENIC in se ponovno zbrali v gledališču, kjer je sledil zaključek s podelitvijo potrdil in priznanj dijakom in mentorjem.

5. seja Sveta območne enote KGZS Postojna

Janez Okoliš ....

Vsredo, 01.04.2009 so se v Postojni sestali na 5. seji članice in člani Sveta območne enote KGZS Postojna. Na seji so člani sveta pod vodstvom predsednika sveta Janeza Okoliša, poleg rednih točk dnevnega reda, obravnavali spremembe in dopolnitve Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi PRP. Predstavljen jim je bil Letni lovsko upravljalni načrt za LUO Notranjske za leto 2009. Svet OE Postojna je obravnaval tudi problematiko odkupa mleka na področju, ki ga pokriva OE KGZS Postojna s poudarkom na področje II. Bistrice, Pivke in Postojne.

Predvidene spremembe v ukrepih PRP je nazorno prikazala svetovalka Kmetijskega Zavoda iz Nove Gorice ga. Darja Zadnik, medtem ko je vodja OE Postojna ZGS g. Anton Smrekar podrobno predstavil Letni lovsko upravljalni načrt za LUO Notranjske za leto 2009. Prisotne članice in člani so v svojih razpravah prispevali kar nekaj pomembnih napotkov in priporočil tako na dopolnitve Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi PRP kot na Letni lovsko upravljalni načrt za LUO Notranjske za leto 2009. Največ pomislov je bilo izrečenih na ocenjevanje škode po divjadih in planu odstrela

divjadi. Seznanili so se je s problematiko škode po divjadi in pticah na njihovih površinah in dobili pojasnila glede povračila škode. Če nastane škoda na lovni površini, je zanjo odgovorna pristojna Lovska družina, za škodo na ne lovni površini pa je odgovoren upravljavec - država.

Pri obravnavi točke dnevnega reda problematika odkupa mleka na področjih občin Ilirska Bistrica, Pivka, Postojna, pa so se razpravi pridružili še in g. Kržič, direktor Kmetijsko gozdarske zadrage Cerknica, g. Tomažič, direktor Kmetijske zadrage Vipava in podpredsednik KGZS in g. Vitomir Bric iz KGZ Nova Gorica.

Predsednik je na kratko orisal dejansko stanje na terenu in pri tem ugotavljal, da se gospodarska kriza že močno zajeda tudi v kmetijstvo. Ugotavlja, da je na trgu opaziti nenehen padec cen kmetijskim izdelkom. Slovenske kmetijske proizvode na policah veleblagovnic često nadomeščajo tuji cenejši kmetijski proizvodi. Posledico tega pa že čuti naš kmet. Ker je proizvodnja mleka na kmetiji sigurno temeljna kmetijska panoga na kateri temeljijo tudi druge dejavnosti na kmetiji in ker bi opustitev odkupa pomenila v marsikaterem primeru tudi opustitev kmetovanja, je zelo pomembno, da se poišče rešitev, ki bo zagotovila ohranitev mlečne proizvodnje na tem področju. Predsednik je povedal, da potekajo pogovori med KZ Ilirska Bistrica, ki je zašla v finančne težave med KGZ Cerknica, ki naj bi vstopila na to področje in g. Antonom Šenkincem županom Občine Ilirska Bistrica, ki je izrazil pripravljenost po njegovi aktivni pomoči ob reševanju zatečenega stanja na področju odkupa mleka. Svoj pogled na problematiko so predstavili tudi vsi povabljeni. Razprava je pokazala, da so prizadevanja za rešitev nastale situacije pravilna, da pa bo potrebno vložiti veliko naporov, da se prebrodi nastalo krizo in s časoma tudi obrne trend v smer rasti oz. razvoja.

Svetniki OE Postojna so se seznanili tudi s sklepi Odbora za razvoj podeželja in dopolnilne dejavnosti in pobudo g. Janežiča za skupno srečanje Odbora KGZS za razvoj podeželja in dopolnilne dejavnosti in Sveta OE Postojna. Dogovorili so se, da bi bilo tako srečanje dobrodošlo in ga bodo organizirali za eno od prihodnjih sej Sveta.

Gledališka skupina BC iz Bovca vabi na ogled predstave

ZADREGE V BOLNIŠNICI dr. EGIDIJA SRŠENA

(priredba komedije Raya Cooneya)

v soboto, 9. maja 2009, ob 20.30 uri, v Dom na Vidmu

prodaja vstopnic uro pred predstavo (predprodaja Oaza)

Ambicioznemu zdravniku se obeta napredovanje. Vsaka stvar se nevarno zaplete, ko pridejo na dan njegovi mladostni grehi.

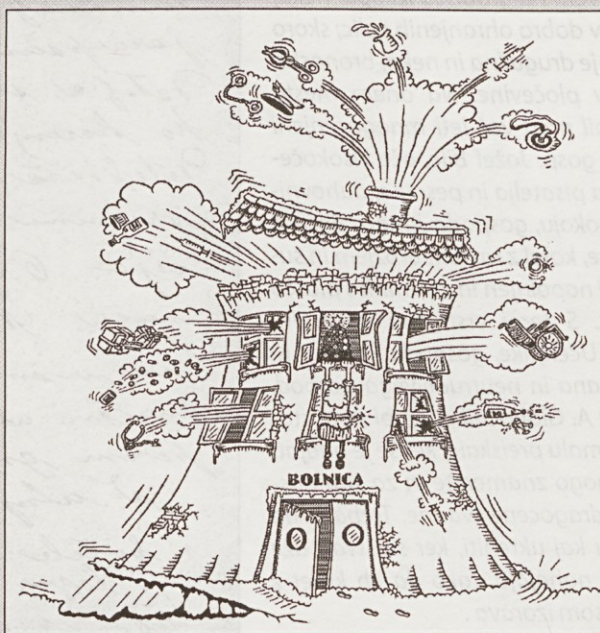
Je dovolj pretkan, da bo kos tej kočljivi situaciji?

Dogajanje se odvija v bolnišnici dr. Egidija Sršena.

Predstava je prejela posebno priznanje po izboru regijskega sektorja in priznanje za najboljšo stransko vlogo po izboru regijskega sektorja.

Če se radi smežete, potem ne zamudite enkratne predstave!

Vabljeni!

Problematika odkupa mleka na področjih občin Ilirska Bistrica, Pivka, Postojna

IZ ZAPUŠČINE

Vili Gombač .....

Josipa Nadoslava Potepana-Škrljovega

župana Doljnega Zemna in Jablaniškega Nadžupana (1848 - 1893)

V današnji številki časopisa predstavljamo nadaljevanje Potepanovih zapisov o kmetovanju za mesec APRIL oziroma MALI TRAVEN, kot se glasi staro ime za ta mesec. Zapisi vsebujejo njegove napotke za vsa dela in opravila na kmetiji, ki naj se opravijo v tem mesecu (njegovi zapisi iz koledarja Sv. Jeronima 1874).

Širšo strokovno znanost je gotovo najbolj zaznamovalo njegovo delo oziroma raziskovanja na področju arheologije. Ob upoštevanju, da je bil preprost kmečki fant in ni imel nobenega predznanja o arheologiji, preseneča njegova daljnovidnost in presoja zgodovinske in kulturne vrednosti nenavadnih predmetov, ki jih je sam izkopal ali so mu jih prinesli okoliški kmetje izpod plugov. Stroko in arheološko zgodovino je zaznamoval z izkopavanji na prazgodovinskem gradišču v Javorjih na Dolnjem Zemonu, kjer je na mestu poznejše rimske postojanke odkopal številne predmete in kovance. Njegova izkopavanja v svojih raziskavah gradišč priznavajo in omenjajo vsi priznani arheologi, ki so raziskovali naša gradišča v poznejšem obdobju (Alfonz Mulner, Karel Moser, Jernej Pečnik, Simon Rutar, Alberto Puschi in drugi). Bil je pionir raziskovanja arheološke dediščine v naši krajih.

Zelo zanimiv je njegov zapis in pogled na arheološke ostanke in zgodovinsko zapuščino naše okolice, ki jo je opisal v publikaciji ARKIV ZA POVJESTNICU JUGOSLAVENSKU, ki je izšla v Zagrebu leta 1875.

Pri nas je ona gora, ki se kliče sv. Ahac; na tem verhu al gori se vidi razvaline od cerkve, na jugo-strani je mala luknja, ki je večna voda gori, ki nikol je ne zmanjka. Niže proti jugo pod goro sv. Ahaca je znati od grobov al brežuljkov z zemlje nasutih, nekteri so manji, nekteri pa večji, pa nihče ne ve kaj je notri. Od teh brežuljkov je tudi zid znati čez hribe od južne strani naprej daleč pravijo, da na rimsko drži, nekteri pravijo pa, da je bila Turška meja.

V naši fari al okrožji je petero razvalin od starih gradov; ena je v Ternovim, ena v Bistrici, ena v Jablanici ena na Bobni v Kočanih, ena pri nas na Zemonu; od nobene ne vem jaz znamenitih stvari poročiti, razun od Bistriške je eno pismo na meškolič (pergament) v nemškem jeziku pisano. Blizo naše vasi Sp. Zemona je en homec z imenom Gradišče, gori na temu homcu je revan, dolga je okoli 230 široka pa okoli 190 korakov, z dvema nasipi obdana; po revni se pride na tisti prostor ki pravja, da je bil grad, pa od grada ni dosti znati, zakaj kmetje so vse bili v njive spreobernili i kamnje v stran spravili, okoli gradišča je še zdaj zidovje cvijner imenovano, s prav dobro mavto zidano, na dva sežnja visoko, pa vse v zemlji zasuto, vmes cvinjerem je dolgosti okoli 300, širokih 370 korakov. Pravijo da je okoli dvanajstiga sto-

letja ga bila strela užgala, i res se vidi kamnje gorelo. Zdolej so vinogradi, pred 20 leti ko so za vinograde kopali, so našli razne starine, kakor perstene, posode od loncev in kozic, čez palec debele črepine in prav debele noge od kozic, verčke, male skledice s prav fine ilovice, velike ploše, prstene na njih napisi, pod plošami oglje i dve ležerni (lampi) tudi z napisi, tud perstene, ležerne mislim da so v Ljubljanskem muzeji. Se je dobila kovaška žlindra (okujna), kosti prav dosti na kupih i tudi pod kamnom zasutih, dnjari broncasti (enega imam jaz, še dobro je poznati podobe na njem,

ako bi ga zahtevali ga pošljem) mesingast perstan zlate uhare, prstene koravde, noži, bodalca na obe strani ostra, votko za plug, več svitku kakor jih ženske rabjo za na glavi nositi iz volne še cele, lonce z ogljem napolnjene i tudi kosti polne pokrite s kufrastim pokrovom, od čevlov podplat prav debel, od kola plotišče široko, prevrtano i mozek še notri, žernu al mali mlinski kamen, pa še več drugih stvari, to gori našete stvari sos i dobile skoro vse pol sežnja globoko, to se je dobilo, kakor sem zgorej rekel, še pred 20 leti (ko mene ni še bilo na sveti) pa nobeden ni nič spravljal, pa žali Bog se je skoraj vse pogubilo; napis se ni noben ohranil -škoda!

Vsekakor so zapisi in zanimanje za preteklost vredni občudovanja če upoštevamo, da kot dvajsetletni kmečki fantič ni imel nobenega znanja na področju arheologije.

Leta 1884 Bleiweisove NOVICE Gospodarske, obrtniške in narodne objavijo njegov članek o njegovem načrtnem raziskovanju gradišča v JAVORJIH.

Znano je Zemonsko gradišče v Javorjih, popisano po učenjakih gosp. Alfonzu Milnerji, ter po velečenem in neumornem c.k. okrajnem glavarji gosp. Vitezmu Antonu Globočniku iz Postojne še prejšnja leta, koja tudi večino tam najdenih starin hranita. Dne 25. januarja popoldne vzel sem 2 delavca in se podal v Javorje na gradišče, en četrt ure od Dolnjega Zemona, kjer se nahaja raznih starin: na primer bronastih novcev

od cesarjev Adrijana, Maksimina, Proba, Konstancija, Septina Severa in drugih; zlatih in srebrnih prstanov in druge zlate drobnjave, zapon, koravd, jantarine, prstene in steklenine, vrčev, leščerb, kosti itd. Redko kje se toliko starin dobi, kakor ravno na gori omenjenem gradišču. Omenjeni dan sem izkopal v vzhodni proti vasi imenovanega gradišča, rimski grob. Ker so tenke kosti v njem bile, znati je da je bila ženska in tudi po tem bi sodil, ker je imela sreberno verižico okoli vrata. Verižica je prav dobro ohranjena, svetla še, al tako prešla, da se kot strhla mrvi.

Zraven je bila prstena lampica in nekaj oglja. Dalje nismo več kopali, kjer je bila oni dan burja in mraz, in tudi me je prišel občinski svetovalec iskat, torej se je kopanje pustilo.

Potem nisem imel časa niti prilike več iskati. Tiste dni je tudi neki kmet v Trnovem na gradišču izkopal nekaj še prav dobro ohranjenih sulic; skoro vsaka je drugačna in nekaj bronastih koscev pločevine. Na onem mestu je dobil pred več leti mnogocenjeni ranjki gosp. Jožef Bilc, oče visokočistega pisatelja in pesnika, duhovnika v pokoju, gospoda Janeza Bilca iz Bistrice, kotel z raznim orožjem in sulicami napolnjen in z kamnito ploščo pokrit. S temi vrsticami opozorim gosp. Učenjake, gospoda kustosa K. Dežmana in neutrudljivega gospod. viteza A. Globočnika, da bi se te starine kmalu preiskale, ker se je najdati še mnogo znamenite in za starinostvje dragocene tvarine. Treba je pa kmalu kaj ukreniti, ker se stvari že plitvo nahajajo, tako da jih kmet z drevesom izorava.

Mnogo njegovih najdb in tudi drugih predmetov, ki so mu jih ljudje prinesli, je poslal na razne naslove-muzeje od Postojne, Ljubljane, Zagreba in Rijeke. Od vse bogate zapuščine je ohranjenih le 10 rimskih novcev, ki so bili verjetno skopani v Javorjih in jih s ponosom hranim v spomin nanj in njegovo pionirsko raziskovanje naše preteklosti.

Lep pozdrav do prihodnjic

Mali traven, April ali mali traven

V hivi i dvoru. Plet se mora izpra-
gniti i prevetriti, gito premetati, lan
posušiti. Ta mesec je najbolj za
plet no beliti.

V hlevu. Kašne se po času daje.
Ti zelena k laja tobi spravi dno meso
se namreči enha k laja i detefo,
lucerno i. t. d. Če se ovce v motkem
padijo, je treba dobro paziti. Časne
zbolijo. Praseton za plemo se mora
dobro poklabati.

V vrtu za zelenjavo. Lije se i lončje-
vana, celov potet na redke pores art.
iške, grah, fižol, itd. Spargel nove
gredce se delajo. Patata glavarica,
bela repa, koleraba, i rano ječe se
pogaja iz parnih al gnojnih gre-
dic na gredce pod milim nebom.

Pradonjaka. Nove drevesice
se delajo, narezane skopujejo. Mare-
lice i brestice ob gredih i stenah se
poreci se morajo odavati i uplati.

proti severju varovati. Drevesa se na dno
je najlahotnejšo, zalega opazneja
se obira i pokončava.

V vinogradu. O lepem vremenu se kop-
je, koje stavi i voze, tete, kjer je
to navada požlah tnejšo i tesarice
delajo.

Va pošev i travni ki. Paraseton
se nadeva ije, i sicer se seje: jčomen,
jara pčnica, rji, ogerica, mešonka
detefo, socije, lan, konopče i st.
po korenje. Korun se zadaja. Na
detefo iče se gips al mavec o motkem
vremenu potroša, gito njive par-
čijo. Orje za turico se proti koncu
mesca. Na senokosi napečava voda, v
dar ne sme dajti na njih stabi, nego
čaradna al tri. Dobro je ta mesec i po-
pelam gnojiti. Inotice očistiti.

V ulnjaku. Panji se potrebi i
i bučice krenjjo.

V logu. Pozimi poskani drevesa i
loga opraviti, j. l. graditi, i lesu

seme sejati. Drevesa seme nabiti i rablo
susi. Na škodljivu macesi, posebno na
kromerje gre posebej pazno gledati, i dno-
je, v kterem se je kaj tvega zaradi to, pose,
kati i v kraj spravit.

Na lovni. Prije petelini, kčinjaci se
stebajo i nace se jih kaj pusti, i
barija zalega izkopje.

Soja uspeva tudi pri nas

Tamara Urbančič .....

Poreklo ter morfološke in biološke lastnosti

V svetovnem merilu je najpomembnejša stročnica in je vir beljakovin in olja. Izvira iz vzhodne Azije. Na Kitajskem jo za prehrano uporabljajo že tisočletja. Nenadomestljiva pa je predvsem v vegetarijanski prehrani, saj so v njej zastopane vse življenjsko pomembne aminokisljine, zato lahko nadomestila beljakovine živalskega izvora.

Ima zelo dobro razvit koreninski sistem, ki seže tudi do dva metra v globino. Zato je sorazmerno odporna proti suši. To lastnost pa poveča še dlakavost stebela, listov, cvetov in strokov. Njene korenine vsrkajo do dvesto krat več hranil, kot korenine žit zato daje dobre pridelke tudi v slabših tleh. K temu pripomorejo seveda tudi koreninski gomoljčki z nitrifikacijskimi bakterijami, ki se pojavijo mesec dni po vzniku. Rastna doba je pri zgodnjih sortah 70-90 dni pri poznih pa 120-200 dni.

Gnojenje

Soja potrebuje za 100 kg zrnja 7-10kg dušika, do 4kg fosforja in 3-6kg kalija. V tleh, kjer smo večkrat pridelovali sojo, so že prisotne nitrifikacijske bakterije, zato je potreba po gnojenju z dušikom manjša. S hlevskim gnojem ali kompostom gnojimo sojo na siromašnih tleh, kjer ni dovolj humusa ali primanjkuje mikro elementov, ki so potrebni za normalen razvoj nitrifikacijskih bakterij. Uležan hlevski gnoj ali kompost dajemo pred jesenskim oranjem 20-30 t na ha.

Kolobar

Za sojo so primerni tisti predpsevki, ki zemljišče razplevelijo in zapustijo v zemlji veliko humusa. Soja zelo dobro raste po okopavinah, slabše pa po sončnicah. Lahko jo gojimo 2-3 leta zapored na isti površini, ne da bi se pridelek zmanjšal. Le ta se celo povečuje, ker se na koreninah pospešeno razvijajo koreninski gomoljčki z nitrifikacijskimi bakterijami. Na isto mesto jo sejemo po 3-5 letih. Po spravilu soje ostane v zemlji 40-75kg dušika na ha, zato po njej uspešno pridelujemo rastline, ki potrebujejo mnogo tega hranila npr. kuzuza.

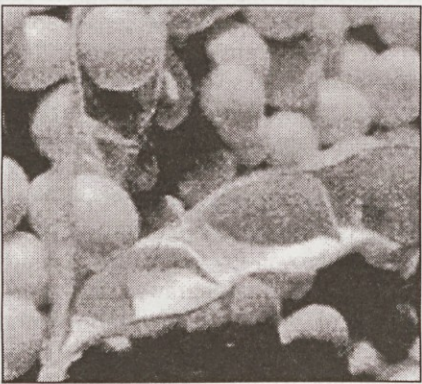
Tehnologija pridelave in sorte

Za sojo obdelamo zemljo že v jeseni, spomladi pa jo le pripravimo za setev. Sejemo takrat, ko se tla segrejejo na 10-12°C. V nasprotnem primeru kali seme neenakomerno ali celo propade. To je konec aprila do začetka maja. Na površinah, kjer soje še nismo pridelovali je zelo pomembno, da seme inokuliramo z nitrifikacijskimi bakterijami, da se lahko na koreninah razvijajo koreninski gomoljčki. Sejemo jo v vrste 25-50cm narazen, razdalja v vrsti je 3-8cm, globina pa 3-5cm. Za 1ha potrebujemo 80-130kg semena. Pozorni moramo biti na čas

spravila, saj se semena iz prezrelih strokov usujejo. Pridelek se giblje od 1000-4000 kg na ha. Najbolj je razširjena pridelava rumene soje. V naših rastnih razmerah so najbolj primerne zelo zgodnje in zgodnje sorte, ki dozoriijo v 4-5 mesecih po setvi (Mura, Ljubica).

Lastne izkušnje

Seme sem dobila od ga. Anice Kavčič iz Topolca, ki ga je kupila od Semenarne Ljubljana v Il. Bistrici. Žal ne vem imena sorte, soja pa je v celoti rumena. S sojo sem bila lani zelo zadovoljna, čeprav sem jo sadila prvič. Posadila sem jo na njivo v istem času kot fižol, le da sem seme polagala v vrstico z razmakom 3-4 cm in ne v kupček kot je navada pri fižolu. Seme ni bilo inokulirano z nitrifikacijskimi bakterijami, njiva pa je bila spomladi preorana negnojena ledina. Soja sem enkrat okopala kot fižol, takrat sem jo tudi malenkost pognojila z NPK 15-15-15, potem pa je čez poletje bujno zrasla in prekrila vrste, tako da tudi plevel ni mogel več rasti. Ker je bilo poletje precej vlažno in mokro, je soja dozorela precej pozno, šele v septembru. Ena slana je otrsela listje, nato sem sojo postrigla z vrtnimi škarijami, kajti nemogoče jo je izrjaviti tako kot fižol, tako močne korenine ima. Stebla s kupom stročkov sem postavila na pokrit prepišen balkon nad hlevom, kjer se je dosušila. Lepega sončnega dne sredi oktobra sem jo v hipu omlatila kot fižol in očistila z rešetom in nečkami. Soja je odlično obrodila v razmerju 1 : 50! Bila sem zadovoljna, ker je bilo vsega skupaj manj dela kot s fižolom, saj je odpadlo otrgavanje listov in nezrelih strokov, pa še njiva je bila manj plevelna. Letos jo nameravam posaditi na površini treh

arav (gnojenje izključno s hlevskim gnojem) in če se bo obnesla, bomo naslednje leto površino še povečali. Na večjih površinah se jo lahko požanje z žitnim kombajnom, ki jo tudi omlati, paziti je treba le, da je zrela. Ker je skoraj vsa svetovna proizvodnja soje gensko spremenjena soja, je navadna soja iskana, še posebej ekološko pridelana. Kuham jo skupaj s fižolom ali ločeno. Samo sojo uporabljam za zelenjavno mineštro, kjer je odlična, prav tako so okusni sojini zrezki. Ko jo skuham skupaj s fižolom, jo uporabljam za fižolovo mineštro, ješprenj, koleraivo... pa tudi s fižolom na kislino. Soja je namreč stročnica prav tako kot fižol in se kuha približno enako časa.

Soja življenjsko pomembno hranilo

Soja spada med stročnice z veliko vsebnostjo beljakovin in maščob ter malo ogljikovih hidratov. Dietni pomen daje soji visok odstotek balastnih snovi (4,3-7,6%) ter lecitina (2-3%). Biološka vrednost sojinih beljakovin je v primerjavi z beljakovinami živalskega izvora izredno visoka. Vsebuje le nekoliko manj metionina in cistina, zato je v prehrani zelo pomembna kombinacija z žiti, ki dosega najvišjo biološko vrednost, enakovredno mesnemu obroku hrane. Da povečamo prebavljivost soje pa moramo izločiti tripsinski inhibitor in hemaglutinin. To pa dosežemo z toplotno obdelavo. Sojine maščobe vsebujejo zelo velik odstotek polinenasičenih maščobnih kislin

Sojine beljakovine imajo velik pomen pri zniževanju plazemskega holesterola tudi do 21%

in sodelujejo pri nastanku tkivnih hormonov prostaglandinov, ki znižujejo holesterol. Lecitin kot odlični emulgator pa vpliva na porazdelitev in lažjo prebavljivost maščob v telesu in ima blagodejni učinek na živčevje. Sojine beljakovine imajo velik pomen pri zniževanju plazemskega holesterola tudi do 21% zaradi nizkega razmerja med lizinom in argininom v primerjavi z mesom, kjer je to razmerje obratno. Zaradi visoke vrednosti amino kisline arginina se poveča izločanje insulina in tiroksina (hormona ščitne žleze), ki imata pomemben vpliv na presnovo človeka. Prav tako je to razmerje koristno za preprečevanje raka. Še posebno vlogo pri tem pa ima hormon genisten, ki je antioksidant in se skriva v koreninah soje z nalogo, da privlači nitrifikacijske bakterije. Njegova moč je v tem, da lahko upočasnijo in celo zavre celično rast in razpredanje rakastih tumorjev. Posebej raka na prostati. V študiji na univerzi v Massachusettsu v ZDA so ugotovili, da Japonci iz otoka Okinava, kjer zaužijejo na dan do 100g sojinih beljakovin izredno redko zbolijo za rakom in imajo najdaljšo življenjsko dobo na svetu. S

poskusi na živalih so dokazali, da lahko zmanjšajo tumorje za 50% z dodajanjem genistena v krmo. Prav tako so ugotovili, da soja preprečuje vnetja. Poskusne živali so pogosteje obolevale, ko so jim iz krme odvzeli sojo. Poleg že naštetih pozitivnih učinkov pa uživanje soje in njenih izdelkov varuje tudi kosti, saj vegetarijanci, ki zaužijejo večji odmerek soje in njenih proteinov manj obolevajo za osteoporozo. Pomembna lastnost soje je tudi ta, da ima visoko bazično št. 12. To pomeni, da ima izjemen vpliv na razkisanje telesa, ki ga povzroča prehrana z mesom, mlekom, mlečnimi izdelki in žiti. Zakisanje organizma je vzrok za porušitev ravnovesja in pojav številnih bolezni današnjega časa. Slaba stran soje je le ta, da zniža črevesno absorpcijo nekaterih rudnin zlasti železa in cinka. To pa lahko preprečimo s pravilno sestavljenim obrokom oz. z dodatnimi hranili in tako slabost povsem odpravimo. Večina strokovnjakov na področju prehrane je enotnega mnenja, da je priporočljiv dnevni odmerek 40g sojinih beljakovin v prehrani. V azijskih državah je povprečni dnevni zaužitni odmerek 35g sojinih proteinov del običajnega načina prehranjevanja.

Zaključek

Soja je rastlina, ki odlično uspeva tudi v slovenskih rastnih razmerah. Ima dobre lastnosti kot so: nezahtevnost glede rastišča, dobra odpornost proti boleznim, škodljivcem in suši, zemljo zapušča v ugodnem stanju, zato je dobrodošel in koristen člen v kolobarju na ekološki kmetiji. Njen pridelek daje odlični vir proteinov in maščob za prehrano živali, kot tudi ljudi. Ima pa tudi mnogotere ugodne učinke na zdravje tistih, ki jo redno uživajo. Pridelava in predelava sojinega zrnja je lahko finančno zanimiva in prinaša ob uspešnem trženju tudi dodaten zaslužek na kmetiji.

Vir: Mladen Puž, Oddelek za kontrolo ekološkega kmetijstva; ekološki kmet

GOSTILNA S PRENOČIŠČI
POTOK
Ema Deželak s.p.

Dolenje 64, 6254 Jelšane
tel.: +386 (0)5/71-42-648
GSM: +386 41 747 657

PVC OKNA - VRATA - SENČILA

JANOSCH
Janez Janc s.p.

Kešetovo 10, 1420 TRBOVLJE
Tel.: 05 / 904 85 41
Fax: 05 / 904 85 40
www.janosch.si
e-mail: j.j@s5.net

- SVETOVANJE, DOSTAVA IN
MONTAŽA PVC OKEN - VRAT
- tende
- žaluzije
- rolete

040 620 540

Džemo-Pek d.o.o.

PEKARNA BISTRICA

SVEŽI KRUH,
BUREK, KROFI,
SLAŠČICE ...

ODPRTO
VSAK DAN
6 - 24

urbančič
OKREPČEVALNICA
TRNOVO

1. MAJ
OTVORITEV SEZONE
JEDI NA ŽARU,
HAMBURGERJA IN
SLADOLEDNIH DOBROT

Tel.: 05/714 12 07
041/424 974

FOTO KLUB
SUŠEC
ILIRSKA BISTRICA
2004

ZBOROVSKO PETJE

40 let Primorske poje tudi za MPZ DRAGOTIN KETTE

Aleksander Ternovec, slike Klavdij Logar .....

Leta 1970 je bil tedaj še Moški pevski zbor Ilirska Bistrica, povabljen na pevsko revijo, takrat poimenovano »Primorska poje«. Še zdaleč takrat navzoči pevci nismo vedeli, da bo ta pevška združba trajala leto za letom, tu pa tam omahovala, iskala vsebinska pota, nazadnje pa le obstala in je letos zapela štiridesetič.

Posebne proslave sicer ni bilo, vendar je skrbna statistika ugotovila, da je deset zborov prepevalo na prav vseh štiridesetih pevskih srečanjih, danes lahko rečemo že festivalih. Saj okoli 200 letos nastopajočih zborov in skupin ni kar tako. Taka množičnost je v današnjih časih profesionalizma pravi triumf ljubiteljskega petja in vsebinske zvestobe ideji, ki jo razglašajo »Primorska poje«.

Tako je med temi desetimi zbori tudi naš (v letu 1971 iz naslova Moški pevski zbor Ilirska Bistrica pre-

Prvi nastop na Primorski poje leta 1970 v Kopru

»jubilejnem« zboru, pa je tudi skupinica pevcev, ki so na isti reviji v Zagrebu prejeli priznanje za nepre-

trgano sodelovanje na vseh revijah, to je za 40 let nastopov. To so (po »kanonični« starosti): Drago Muha,

ko člani zbora sodelujejo na reviji »Primorska poje«.

Prav bi bilo, da organizator revije »Primorska poje« sprejme sklep, da za petintrideseto letnico, ali vsaj tridesetletnico sodelovanja, pa tudi manj, podeli takim pevcem posebna priznanja. Predlog je razumen če vemo, da pevci že za najmanj petindvajset let aktivnega petja prejmejo zlato Gallusovo značko, kar je želja in čast vsakega organiziranega pevca!

Pri vsem tem pa moramo omeniti še imena zborovodij, ki so na zaporednih revijah »izvlekli« iz nas pevec kar se je dalo; trpeče delo. Prvi dve reviji Nikolaj Žličar, nato dolgoletni Mitko Grlj, desetletje Evgen Prinčič, ob leta 2001 pa dr. Mirko Slosar.

Napisali smo: trpeče delo, zato obstajamo in vztrajamo. Dragi bralci pridružite se nam, saj vemo, da ste željni zborovskega petja in druženja.

Kulturno društvo Podgrad

Vabilo

Ob 100 letnici rojstva skladatelja in zborovodje g. Radovana Gobca, ki je bil rojen v Podgradu 01.06.1909, bo na predvečer rojstva

**v nedeljo
31.05.2009
ob 19 uri pred
NARODNIM
DOMOM**

v Podgradu kulturna prireditev z nastopom pevskih zborov:

MeCePz Podgrad,
MePz upokojencev in
MoPz Dragotin Kette.

Nastop na 40 reviji v Zagrebu, 3. aprila 2009

imenovan v Moški pevski zbor Dragotin Kette, popularno »Kettejevci«) letos že štiridesetič nastopal na tej

trgano sodelovanje na vseh revijah, to je za 40 let nastopov. To so (po »kanonični« starosti): Drago Muha,

Dobitniki priznanja za 40 let neprekinjenega petja na reviji Primorska poje (od leve proti desni: Drago Muha, Lojze Fatur, Zorko Šajn, Aleksander Ternovec)

reviji. Iz ožje domovine jih je le pet takih ki so nastopali vseh štirideset let, iz zamejstva, na kar smo lahko posebej ponosni, pa jih je preostalih pet. Priznanje smo prejeli dne 3. aprila 2009, na eni od revij »Primorska poje 2009«, v Zagrebu.

V tem našem, lahko zapišemo

nestor zbora, ki nepretrgano organizirano poje od leta 1945, Aleksander Ternovec, Lojze Fatur in Zorko Šajn. Pri tem moramo napisati, kar je pravično in solidarno do ostalih pevcev, da jih je še cela vrsta, ki znotraj štiridesetih let desetletja,

RECENZIJA

Misel o knjigi...

Ali veš, da drevesa govorijo, Modrost Indijancev

Kathe Recheis, Georg Bydliniski, Lene Mayer Skumanz
Didakta, 1996
Prevedel in prepesnil Ivan Serneč

»Ko bom spal, bo vstal nov, blesteč dan, ki ga lahko izrabim ali za pravim, po svoji želji. Drevi sklenem: dober bom, prijazen bom, nekaj bom storil, kar bo vredno storiti.« (Calvin O. John)

Odraščala sem ob westernih. V katerih je John Wayne glavnojunaki in v katerih so Indijanci predstavljali več ali manj tuleče primitivizirano govedo. In po drugi strani mi je vedno nekaj govorilo, da sem bila v enem prejšnjih življenj indijanski vrač. Ja, v redu, lahko si domišljjam. Lahko tudi ne. Predvsem pa me pri Indijancih fascinira to, da še vedno ohranjajo v sebi tisto, kar je t.i. beli človek že zdavnaj nekje izgubil. Ljubezen do lepote in do življenja. Ljudje onstran hrupa in naglice sve u, saj jim je beli človek konstantno jemal polja, zemljo, na kateri je karkoli uspevalo in jih potiskal na nerodovitne prerije ali v puščave. Kultura, ki zarisuje duhovni svet vrednot in življenjskih izkušenj. Drugačna od naše. Neprimerljiva. Tako pravi o knjigi in Indijancih Ivan Serneč v predgovoru k slovenski izdaji. Indijančev oikos ali dom so nepregledni pašniki, so prerije, rečni tokovi, brezpotja prostranih gozdov. Na drugi strani znanost, tehnologija, sla po neskončnosti, obvladovanje vsega dosegljivega in nedosegljivega, urbanizem, stroji, eksperimentalni zajčki in še kaj. Na drugi strani beli človek brez duhovnih tipalk, brez vizije, iztrganost iz socialnega ustroja, demoralizacija, neopornost. To smo. In včasih me je sram, da pripadam tako krvoločni rasi, kot je bela. Če to predalčkanje po rasah, religijah in marsičem sploh kaj pomeni. Meni ne dosti. Pri Indijancih gre za ekologijo duha, pretanjeno čutnost, za višje udobje v preprostem in za resnico, skrito v vsakem listu, kamnu, kaplji. Nedavno tega sem prebrala zelo debelo knjigo o Aztekih. Kjer pravzaprav spoznaš drugo plat, ki ni prav nič idealizirana, kjer prikazuje Indijance takšne, kot so bili. Pa vendarle človek zazna globino. Smisel. Biti del zemlje, del narave. Spoštovanje do vsega, kar ne poznamo, kar je ustvarjeno. Iz obupa in bolečin indijanskih ljudstev, ki so prisostvovala odvzemu tistega, kar jim je bilo sveto, je nastala knjiga napisanih ali izrečenih misli. Mislim sledijo opisi pomembnežev med Indijanci, ki so na tak ali onak način pripomogli h kulturi velikega ljudstva. Sioux je npr. okrajšava za kače ali sovražnike. Akwesasne je prostor, kjer jerebica dvori. Ne moremo v nedogled samo jemati, ne da bi sami tudi dajali, pravi Jimmie C. Begay, Navajo, sodelavec indijanskega časopisa Akwesasne Notes. Rekli boste, zakaj ne pišem o ljudeh, ki živijo bližje. Ja, lahko bi. Pa se mi je knjiga spet pritihotapila pod prste in vem, da je pravšnja. Ker bije na moje ekološko in še kakšno zavedanje.

»Vendar, nikar se ne pogovarjamo samo o naravi – pogovarjamo se z naravo, z rekami, z jezeri, z vetrovi«, pravi Lame Deer (Tahca Ushte), rojen v rezervatu Južne Dakote, vrač velikega ljudstva Sioux z demokratično plemensko ureditvijo. Pa naj natrosim nekaj zanimivosti iz tokratne knjige: beseda za božanstvo je wakond ali Wakan tanka, Velika skrivnost. Razna indijanska ljudstva na JV ZDA in v Novi Mehiki so gradila hiše iz posušenih ilovnatih opek. Posamezna nadstropja hiš so bila dosegljiva samo z lestvijo. Ob napadih nomadskih plemen so lestve dvignili. Ženske so imele poseben ugled. Vodilno vlogo je imela starejša ženska. Ženske so bile tiste, ki so volile mirovnega poglavarja naselbine, lahko so ga tudi odstavile, če ni dobro opravljal službe. Pripravljenost deliti moč z mladimi je bil razlog za to, da so bili starejši ljudje ljubljeni in spoštovani, razgovor med generacijami lažji. Trdili so, da nespoštovanje življenja vodi k nespoštovanju človeka in da se v šoli življenja tenkočutnost mladih rojeva v stiku z naravo. Pipa je pri Indijancih pomenila sveti simbol in ker je bilo simbolično število štiri tudi sveto, je vsakdo potegnil dim štirikrat iz pipe. Verovali so v posmrtno življenje. Simbol za mir je bilo drevo s koreninami v zemlji. Pravzaprav so sami trdili, da živijo v svetu simbolov, v katerem je to, kar je vsakdanje, povezano z duhovnim in da simbole skušajo razumeti s srcem in ne le z glavo. Vse, kar Indijanec dela, se skriva v podobi kroga, ki utripa moč sveta. Beli kamenčki, najdeni na mravljiščih so bili nosilci posebne moči, prispodobe večnosti. Kot protiutež beli civilizaciji so nekateri govorniki razširjali t.i. religijo Dreamer. Trdili so, da ljudje, ki neprestano delajo, nimajo časa za sanje, in le tisti, ki ima čas za sanje, najde modrost.

Torej... Izbira je vaša. Ali boste v sebi spoštovali sočloveka, sobitja, ali si boste dovolili sanjati, šepetati konjem, ali se boste spraševali, kdo pove drevesu, ko pride čas, da požene drobne liste. Na vas je, da presodite, koliko je drobnost velika in koliko je veličastnosti v nepomembnih stvareh, doživljajih, izkustvih. Želim vam, da to odkrijete na prijetnih sprehodih. Morda se nam rdečkožci, kot so jih slabšalno imenovali, zares zazdijo daleč, vendar so njihove misli tako zelo blizu, da kar zabolijo. Razmišljajte o njih, če prebirate knjizico in naj vam odkrije smisel. Ali le delček tega...

Kathe Recheis živi na Dunaju in je svobodna pisateljica. Zavzema se za nove indijanske šole. Georg B. je rojen v Gradcu in živi v Sudstadtu pri Dunaju. Je svobodni pisatelj.

Lene M.S. je rojena na Dunaju in je večkratna nagrajenka za otroško in mladinsko literaturo.

Morda ob koncu le misel Henryja Old Coyota:

»Če ne dopustiš, da bi ti srce otrdelo, če izkazuješ soljudem kaj prijaznosti, ti bodo odgovorili z naklonjenostjo. Podarili ti bodo prijazne misli. Le poma-gaš mnogim ljudem, te bo spremljalo mnogo dobrih misli. Naklonjenost ljudi je več vredna kakor bogastvo.«

In seveda: prijetno branje in objem do naslednjic. Patricija

PRIMORSKA POJE

Primorska poje v Vrtovinu na Vipavskem

Petra Turk .....

Pevke in pevci MePZ Tabor Kalc 1869 iz Knežaka so letos na tekmovanju Primorska poje zapeli v Vrtovinu na Vipavskem. V družbi sedmih pevskih sestavov so 28. marca 2009 zapeli pred polno dvorano v prostorih krajevne osnovne šole. Zbranemu občinstvu so se predstavili s skladbo Karela Boštjančiča Prišel ljubi je pod okno in Simonittijevo Debeli kum. Prav posebej pa so obiskovalce koncerta in avtorja priredb Saša Boštjančiča navdušili s skladbama Oj, ja, pa ti dekle moja in Tri tauž'nt bravinc' pod vodstvom zborovodkinje Katje Bajec. Pevski nastop je izžareval mladostno navdušenje in energijo.

Pevsko druženje se je zaključilo ob kozarcu žlahtne kapljice in predvsem ob primorskem zimzelenem repertoarju ter obljubi, da se drugo leto spet snidemo.

KULTURNA DEDIŠČINA

Velikonočna zapuščina naših prednikov

Tanja Blažek, KD Tuščak Bač .....

Za nami je čas družinskih srečanj, čas obloženih miz z velikonočnimi dobrotami ter obredi, ki sodijo v čas največjega krščanskega praznika velike noči. Da je v krajih na Zgornji Pivki velika noč dobila še večjo težo, pa smo poskrbeli člani KD Tuščak iz Bača, ki smo v sodelovanju z občino Ilirska Bistrica organizirali niz velikonočnih prireditev, z osrednjo velikonočno razstavo – Velikonočna zapuščina naših prednikov s pridihom sedanosti. Otvoritev velikonočne razstave je bila v soboto, 4.4.2009, v atriju župnišča v Knežaku. Vse zbrane je nagovoril gospod župan Anton Šenkinc, ki je KD Tuščak pohvalil, saj smo po njegovem mnenju sprejeli zahtevno nalogo in jo tudi uspešno izpeljali. Kulturni program so oblikovali člani otroškega in mladinskega pevskega zbora OŠ Toneta Tomšiča Knežak, ženski pevski zbor Tuščak ter trio deklic (Špela, Eva, Alitea), ki so zapele eno po njihovem izboru. Vse pevce vodi Morena Hostinger. Pod vodstvom Marjetke Šajn pa je zapel tudi cerkveni pevski zbor iz Knežaka. Program sva vodili Špela in Tanja, ki sva obiskovalce z besedo popeljale skozi čas ob veliki noči. Kulturni program je zaključil naš gospod župnik Boris Kretič, ki je razstavo blagoslovil. Na velikonočni razstavi so razstavljali izdelke občani naše občine, ki na kakršen koli način ustvarjajo in bogatijo kulturo svojega kraja. Z zanimivimi, izvirnimi in domiselnimi izdelki so se predstavili najmlajši, in sicer otroci OŠ Toneta Tomšiča Knežak, Vrtca in OŠ Antona Žnidaršiča Ilirska Bistrica, OŠ Podgora Kuteževo, OŠ Rudija Mahniča - Brkinca Pregarje, OŠ Rudolfa Ukočiča Podgrad in OŠ Dragitina Kette-

ja Ilirska Bistrica. Bogate izdelke so na ogled postavili člani VDC Ilirska Bistrica, društvo KTŠD A. Mihelčič Harije ter posamezniki. S kvačkarnjem in vezenjem so se predstavile Munevera Behrić iz Knežaka, Milunka Nuncija iz Bača, Renata Mežnar iz Topolca, Jolanda Iskra in Danica Željковиć iz Zabič in Ana Mikuletić iz Velike Bukovice, s košarami in podobnimi izdelki pa Jože Boštjančič iz Brc, Mateja Tomšič in Alitea Širca iz Bača so prikazale zanimive pirhe in namizne dekoracije ter Marika iz Male Bukovice, ki je na ogled po-

timi zavesami, prti, rjuhama, raznimi predmeti (posoda, križi, pesmarice), ki so ob tem času prišli do izraza, manjkali niso niti pirhi (Bar Keš) in žolca (gostilna Pri Korajžniku). Po zbranih vtisih v knjigi, je bila razstava bogato obiskana, z zapisanimi dobrimi željami in vzpodbudnimi besedami.

V sklopu velikonočnih prireditev, smo v soboto, 4.4.2009, pripravili velikonočne delavnice za otroke.

Prostore so nam odstopili člani Prostovoljnega gasilskega društva Knežak. Otroci so krasili oljne vejice, iz papirja izdelovali košarice in zajčke, barvali plastična jajca in ulitke iz mavca. V delavnico se je vključilo preko petdeset otrok. Na velikonočni petek smo obudili star običaj »rezetanje«. Zbrali smo se pred cerkvijo v Knežaku. Za tem so mlajši otroci rezetali sredi cerkve, starejši pa na zvoniku.

V tem velikonočnem času so se ljudje udeležili tudi drugih obredov, ki so se odvijali v sklopu velikonočnega dogajanja v cerkvi – blagoslov ognja, jedi, vstajenje,...

Ob zaključku velikonočnih prireditev smo istih misli kot naš župnik, ki je poudaril, da je vesel in zadovoljen, ker se odvijajo aktivnosti, ki bogatijo in popestrijo dogajanje v naših krajih in povezujejo ljudi med seboj. Za uspešno izpeljavo velikonočnih prireditev se v imenu KD Tuščak zahvaljujem občini Ilirska Bistrica, župnijskemu uradu Knežak, prostovoljnemu gasilskemu društvu Knežak, OŠ Toneta Tomšiča Knežak, cerkvenemu pevskemu zboru Knežak, vsem razstavljalcem ter Fidelu Jaku, ki je poskrbel, da si bomo lahko velikonočne prireditve še velikokrat ogledali skozi fotografije.

stavila različne pletenke iz testa. Stene so krasile slike Knafelc Janeza in Abram Jožeta oba iz Knežaka, fotografija Stojana Spetiča iz Bača ter čipke Marjete Adam iz Logatca. Primer velikonočnega pogrinjka sta predstavili Gostinstvo Mašun in gostilna Pod gradom, atrij župnišča pa sta popestrili Atelje Brigita in Kirn d.o.o z zanimivimi cvetličnimi aranžmaji. Osrednjo mizo smo imeli člani KD Tuščak, na kateri smo prikazali obdobje od posta do velike noči. Obiskovalce smo želeli popeljati v čas naših prednikov in poskušali prikazati življenje ob veliki noči, skozi skromnost obdarovanja in bogastvo doživljanja. Naše gospodinje so za izvirnost poskrbele s starimi a boga-

RAZPISI

STOPINJE

Literarno društvo Ilirska Bistrica vabi člane pa tudi druge literarne ustvarjalce k sodelovanju – objavi svojih besedil v 18. številki literarnega zbornika STOPINJE.

Pošljete lahko:

- pesmi (največ 5), na e-naslov: magickarizma@gmail.com (urednici za poezijo Patriciji Dodič)
- prozno besedilo (lahko samo odlomek) / prevod / potopis / razmišljanje / ... (do 10 tipkanih strani)
- dramsko besedilo, na e-naslov: anjapirih1@yahoo.com

Vsak avtor naj obvezno pripiše svoj naslov/e-naslov in telefonsko številko (za morebitna dodatna pojasnila v zvezi z (ne)objavo in lektorskimi popravki).

Besedila lahko oddate tudi na disketi ali CD-ju, in sicer Igorju Štembergerju na sedežu JSKD ali predsednici društva Heleni Pirihi Rosa osebno.

Prispevke zbiramo do konca leta 2009.

Besedila bodo pred objavo lektorirana.

Stopinje izidejo predvidoma jeseni 2010.

Slovenske splošne knjižnice objavljamo

LITERARNI NATEČAJ 2009

z naslovom
KAKO DIŠI MOJA KNJIŽNICA

V letu 2008 je na naš literarni razpis prispelo 187 prispevkov, 33 najboljših po izboru strokovne komisije pa je izšlo v literarnem zvezku Zgodbe iz knjižnice.

Sekcija za splošne knjižnice Slovenije se je odločila, da vas k pisanju povabi tudi letos. Naš natečaj vabi vse generacije k pisanju zgodb na temo KAKO DIŠI MOJA KNJIŽNICA.

Tukaj je nekaj namigov za vašo zgodbo:

Če smo vas lani izzvali, da se zazrete v knjižnico kot prostor, kjer se dogajajo različne zgodbe, vas letos vabimo, da se potopite v svoje čutne prostorčke, kjer knjižnico doživite zelo osebno. Kako diši TVOJA knjižnica? Po otroških spominih? Po starih knjigah, ki imajo prav poseben vonj? Svoj vonj ima tudi nova knjiga, pravkar natisnjena. Diši po njej? Mogoče diši po samo eni knjižni zgodbi. Diši po vaši prvi ljubezni? Mogoče diši po znanju, trepetu pred izpiti, smehu, solzah? Mogoče po lipah, ki se bohotijo pred stavbo, po cesti, ki vas je zapeljala v svet? Prepusite se čutom in – pišite.

Izdelek žanrsko ni omejen. Lahko vsebuje največ 6000 znakov (šteto brez presledkov), napisan naj bo v elektronski obliki. Brezplačen dostop do elektronske pošte lahko poiščete tudi v knjižnicah. Avtorji odstopate pravice do objave besedil.

Zgodbe bo prebrala strokovna komisija in izbrala najboljše, ki bodo izšle tudi v knjižni obliki - v 2. literarnem zvezku Zgodbe iz knjižnice. Rezultati izbora bodo objavljeni 30. oktobra, 2009 na spletni strani <http://sites.google.com/site/sekcijazasplosneknjiznice>, slovesno pa jih bomo razglasili na praznovanju Dneva slovenskih splošnih knjižnic, 20. novembra 2009, ki bo letos v Sežani. Tudi o tem vas bomo sproti obveščali na spletni strani.

Zgodbo pošljite na elektronski naslov natecajknjiznic@gmail.com do 15. septembra 2009, do 24. ure. Besedilo pošljite v priponki in ga podpisite s psevdonimom. Dodatne informacije dobite na tel. št. 05 731 00 31 (Nadja Mislej – Božič).

Veliko ustvarjalnega navdiha vam želimo in novih zgodb se veselimo,

slovenske splošne knjižnice.

Naj zadiši!

TIK TAK
IRENA KOŽMAN s.p.
6250 IL. BISTRICA, Cankarjeva 8
tel/fax: 05/71-45-059

NOVA kolekcija ženskih in moških hlač ELKROJ

Zimske bunde za hladne dni - UGODNO

Za posebne priložnosti kreacije domače oblikovalke MOJCE CELIN

Kvalitetno spodnje perilo za njo in njega italijanskega proizvajalca COTONELLA

Majčke - T-SHIRT - Mehkoba perila, ki "dihajo z kožo", namenjena je vsem, ki želijo vsakdanjo kakovostno brezšivno lagodnost za ugodno ceno
Nakit BROWAY izdelan iz antialergijskega kirurškega jekla, obogaten z 18-karatnim zlatom **NOVO NOVO NOVO NOVO**

Cankarjevo tekmovanje

Lara Razpor, 7. b, OŠ Antona Žnidaršiča .....

Tudi letos je v osnovnih pa tudi srednjih šolah skoraj povsod po vsej Sloveniji potekalo priljubljeno Cankarjevo tekmovanje, v katerem so tekmovalci preizkušali svoje znanje s področja slovenskega jezika.

Tokrat pa so nas organizatorji prijetno presenetili z novostjo, ki dopušča tekmovanje tudi učencem sedmih, šestih, petih, četrth, tretjih in drugih razredov. V okviru tekmovanja so sodelujoči morali prebrati knjigo, namenjeno njihovi starostni skupini, ter rešiti naloge, ki se navezujejo na le-to. Učencem drugih in tretjih razredov je bila določena knjiga Anica in grozovitež pisateljice Dese Muck, v četrth in petih razredih so brali knjigo Živalske novice avtorja Primoža Suhodolčana, šesti in sedmi razredi pa so spoznavali tegobe življenja ob knjigi Stvar, ki jo je napisala Marjana Moškrič. Naloge, ki so jih reševali v šoli, so bile oblikovane pod naslovom Jaz v svetu, ki se spreminja, ki je v bistvu naslov celotne teme, na katero se je navezovalo letošnje Cankarjevo tekmovanje. Naloge v vseh sklopih so bile zanimive in poučne, poudarjale pa so samoizražanje in kritičnost. Celotno tekmovanje je bilo dobro organizirano in zabavno. Upam, da se ga bom lahko udeležila tudi v prihodnje.

Mladi bralci AŽ zelo uspešni

Čeprav pravijo, da je bralcev vedno manj in da se marsikomu večkrat ne ljubi brati, je bralno značko na OŠ Antona Žnidaršiča opravilo kar lepo število učencev. Za najbolj pridne in za branje zainteresirane bralce so se letos izkazali prvi in tretji razredi, bralno značko so namreč osvojili prav vsi učenci, sledijo jim drugo-, četrto- in petošolci. S prejšnjo razliko zaostajajo sedmi in osmi razredi; precej manj bralcev je tudi med šestošolci, saj so po številu bralnih pohval pristali na predzadnjem mestu. Čisti dokaz, da med starejšimi osnovnošolci branje ni preveč priljubljeno, pa so naši devetošolci, saj je od 34 učencev, kolikor jih obiskuje oba deveta razreda, bralno značko opravilo samo devet učencev; med njimi pa je kar 8 zlatih bralcev, to je tistih, ki so bili temu tekmovanju zvesti vseh devet let, zato jim še posebej čestitamo. Končni rezultat vsekakor ni zaskrbljujoč; bralna značka je še vedno množično tekmovanje, saj jo je osvojilo kar 74% naših osnovnošolcev, kar nas vsekakor uvršča med ljubitelje branja.

Bralno značko bomo zaključili s prireditvijo dne 24.4.2009 v Domu na Vidmu, kjer nam bo zaigralo Gledališče Kolenc. Mlajši si bodo ob 9.30 uri ogledali gledališko predstavo Mala čarovnica Lili in čarobni meč, za učence od petega razreda naprej pa bo ob 11.00 uri na sporedu predstava z naslovom S Prešernom prešerni.

Vsem učencem, ki so opravili bralno značko, iskreno čestitamo, ostale pa naj spomnimo, da je knjiga tista prijateljica, ki ostaja vedno ob nas, da nas razvedri, krajša dolgčas, preganja osamljenost, nas nasmeji ...

Policist Leon svetuje

Učenci petih razredov OŠ Dragotina Ketteja .....

Na šoli si nenehno prizadevamo izboljšati varnost otrok., zato v letošnjem šolskem letu, skupaj s slovensko policijo, izvajamo projekt z naslovom Policist Leon svetuje. Projekt je namenjen učencem petih razredov devetletne osnovne šole. Učence želimo na primeren način opozoriti na nevarnosti in pravilno obnašanje v prometu in drugje.

Učencem nekaj vsebinskih sklopov, ki so prilagojeni učnemu programu, predstavi policist. Skupaj rešujejo naloge v delovnem zvezku, ki vse-

bujejo poučne zgodbe in nasvete za ravnanje ob vandalizmu, nasvete ob uporabi pirotehnike, nasvete za večjo varnost v prometu...

»Najbolj sproščeno sem pisala prav Stvar«

Ana Mikuletič, 6.b, OŠ Antona Žnidaršiča .....

Pogovor s pisateljico Marjano Moškrič

Letos prvič smo imeli tudi nižji razredi osnovne šole možnost tekmovati za Cankarjevo priznanje. Šesti in sedmi razredi smo brali knjigo z naslovom Stvar pisateljice Marjane Moškrič. Pisateljici sem postavila nekaj vprašanj.

Kdaj in kako ste začeli pisati? Ste v osnovni šoli radi pisali spise? Ali ste morda pisali dnevnik?

Zares pisati sem začela zelo pozno. Za mano so bila že leta službe in kar lep del mojega življenja.

V osnovni šoli mi pisanje spisov ni šlo posebno dobro, pa tudi dnevnika nisem nikoli pisala. Kasneje, v gimnaziji, pa se mi je popolnoma obrnilo. S pisanjem nisem imela nobenih težav, nasprotno, spisi so kar leteli iz mene. Takrat sem imela tudi pravi izbruh poezije. Mislim, da skoraj ni minil dan, da ne bi napisala kakšne pesmi. Objavljala sem jih v šolskem glasilu in sploh sem se imela za pravo pesnico.

V študentskih letih pa naenkrat ni šlo več. Saj sem se trudila, vendar se nikakor nisem našla. Nekako sem si dopovedala, da mi ne gre več in da bo še najbolje, da se lotim česa drugega. Tako sem postala knjižničarka in tega nisem nikoli obžalovala.

Po dolgih letih pa sem spet začela pisati, samo da je poezijo zamenjala proza. Saj se vidi, kaj? V vsako svojo knjigo vključujem tudi pesmi.

Ali ste se pisanja naučili, ali je to vaš talent?

Marsičesa se lahko naučiš. Zakaj ne tudi pisanja? Mi je dala to šola? Slovenščino sem imela vedno rada, vendar ne slovnic, književnosti, znanja o pisateljih, pesnikih in vse te stvari. Tudi brala sem rada, pa razmišljala ali pa se predajala domišljiji. Če vse skupaj seštejem in si priznam malo nadarjenosti, je to to. Sliši se kot recept za kakšen čarobni napoj, kaj? V resnici se mi zdi še najbolj podobno čarovniji.

Pa še to! Brez vztrajnosti in dela človeku ne pomaga noben talent.

V knjigi Stvar opisujete Dana, ki ima prijatelja Sonjo in Toneta. Vsi trije načrtujejo svoje igralne podvige. Ste tudi vi v otroštvu imeli prijatelje-ice, s katerimi ste skupaj kaj ušpčili/-e? Se spominjate kakšnega posebnega dogodka?

Ušpčili smo veliko vragolij. Cele dneve smo se preganjali naokrog, se šli razno razne igre, pekli kostanj in koruzo ... V bližini mojega doma je potok, ki je bil neskončen vir naših iger. Poleti smo v njem čofotali, pozimi drsali, ure in ure smo preživeli tam. Zdaj je ves umazan, smrdljiv in ubog.

Vsega je bilo veliko, vendar sem si vedno želela nekaj posebnega, zares nenavadnega, da bi se mi zgodilo nekaj takega, kar bereš v knjigah. Tako! Pa sem čez mnogo, mnogo let to uresničila s pomočjo

Dana, Toneta in Sonje.

Zanimivo. Če zdaj pomislim, še vedno dobim tisti občutek, ki sem ga imela med pisanjem: da vse skupaj v resnici doživljam; pravzaprav to velja za vse moje knjige.

Kje ste dobili motiv za knjigo Stvar?

Ko sem začela pisati Stvar, je bilo edino, kar sem imela v mislih, da bo to zgodba o osamljenem in črnogledem fantu, torej Danu, ki mu je bilo sprva drugače ime. Vse drugo se je potem, ko sem začela pisati, kar sproti rojevalo. Moja domišljija je dobila krila in moje otroške želje po dogodivščinah so se uresničile.

S pisanjem je tesno povezano branje. Ali radi berete? Katere knjige so vam najbolj všeč, oziroma kateri je vaš najljubši avtor?

To pa res. Berem, kar pomnim. Branje naravnost obožujem.

Gotovo si opazila, da je tudi Dan knjigožer in vse tiste knjige, ki jih omenjam, so tudi meni zelo ljube (Neskončna zgodba, Srce iz črnila, Čarodejev klobuk, Simon in kamniti tujec ...) Ja, zelo rada imam otroške knjige. Poleg starih, h katerim se vedno vračam (Medved Pu, Pika Nogavička, Matilda, VDV ...), tudi nekatere nove (Naj ljubezen gori kot plamen, Amen, Knjižničarka Mrcina ...).

Seveda berem tudi knjige za odrasle. Moj najljubši pesnik je Dane Zajc. Njegovo poezijo (za odrasle in otroke) berem kadarkoli, znova in znova, in prav zato si nisem mogla kaj, da ne dam njegovih verzov na začetek knjige.

Leta 2003 ste dobili nagrado Večernica za mladinski roman Ledene magnolije. Kaj vam pomeni ta dosežek?

To je bilo res veliko presenečenje in veselje. Nagrado za najboljšo mladinsko knjigo leta?! Jaz?! Dobesedno me je pretreslo. Še zdaj se včasih čudim, da mi je to uspelo.

To je zame res velik dosežek, pa tudi mnogo vrat se mi je odprlo, saj mi je zdaj veliko lažje pri objavljanju novih knjig.

Konec leta 2008 je izšla že vaša sedma knjiga, kar dokazuje, da s pisanjem nadaljujete. Ali sedaj morda kaj pišete?

Zaenkrat še ne, počnem pa vse polno drugih stvari. Vedno je potrebno kaj postoriti.

Poleg tega sem tudi mama in delam stvari, kot jih počno vse žene

na tem svetu. Kuham, pospravljam, perem ... Vse to in še kaj, ko se po moji glavi ves čas preganjajo razne ideje in domisljice, ki že komaj čakajo, da se prelijejo na papir.

Napisali ste res že veliko knjig. Koliko in katere knjige ste napisali za odrasle? Katera vaša knjiga pa je vam najljubša? Pri kateri ste najbolj uživali?

Za odrasle sem napisala roman Samo jesen. Ogromno časa sem mu posvetila. Nič čudnega, saj ima kakšnih 250 strani in je najdebelejši od mojih knjig.

Katera je moja najljubša knjiga, bi težko rekla. Vsaka zase mi je takrat, ko sem jo pisala, največ pomenila in vsaki sem se stoprocentno posvetila, kot da bi pisala svojo prvo in zadnjo, pravzaprav edino. Čas, ko knjigo dokončam in oddam, je zame najhujši. Naenkrat je vse prazno in puho in vedno imam občutek, da ne bom zmogla napisati nobene več.

Moram pa priznati, da sem najbolj sproščeno pisala prav Stvar. Ob njej sem se naravnost zabavala. Vse tiste ideje, ki so se porajale ena za drugo ... Kamen, ki ni kamen, temveč bitje iz vesolja, prebivalci tiste stare hiše, pesnik Juš in njegove dogodivščine, stari Gabriel, ki dela ladje v steklenicah, pa zgodba iz srednjega veka in še in še ... Ja, bo že držalo! Pri tej knjigi sem najbolj uživala.

Dve knjigi ste tudi sami ilustrirali. Kakšen je vaš odnos do risanja v primerjavi s pisanjem?

Zelo rada imam slikanje, že od nekdaj. Povezava med besedo in sliko. To me je vedno navduševalo, pa tudi risala sem rada. Pa sem se lotila tega. Risanje me pomirja in sprošča, čeprav se zavedam, da mi manjka znanja.

V A B I

na

brezplačen - 12 urni tečaj
osnove računalništva

@šola

V GIMNAZIJI ILIRSKA BISTRICA
PRITLIČJE, UČILNICA št. 5

TEČAJ JE NAMENJEN ZAČETNIKOM

prijave so možne vsak dan razen sobote od 15h do 19h
Tel.: 711-11-14

Glede na zanimanje, bomo termine prilagodili po dogovoru

Učenci sadili

Učenci OŠ Dragotin Kette .....

V ponedeljek, 23. 3. 2009, smo v bližini naše šole posadili tri sadna drevesa. Tako smo se pridružili vseslovenski akciji sajenja sadnih dreves. S skupni močmi bomo skrbeli zanje in obirali sočne plodove.

S pomladjo v srcu

Ješuski novinarji z ment. Nives Pirih .....

Tradicionalna prireditev, tokrat z naslovom »S POMLADJO V SRCU«, je potekala na naši šoli v Jelšanah 27. 3. 2009. V nabito polnem, večnamenskem prostoru je vse navzoče najprej pozdravila ravnateljica šole Branka Š. Mandić. Pod vodstvom učiteljice Nives Pirih, ki je ob pomoči učiteljev pripravila celoten program, je najprej zaigral orffov inštrumentarij, zapel otroški zborček, nato pa so se predstavili vsi otroci iz vrta ter mladi pesniki, recitatorji, glasbeniki in plesalci od prvega do devetega razreda.

Na koncu je vse obiskovalce še nasmejela igrice dramske skupine »ŠTIRJE GODCI«.

Vse ženske pa so v dar dobile obeske, ki niso bili iz zlata, ampak narejeni iz srca otrok.

Muca copatarica

V torek, 7. 04. 09, nas je obiskala MUCA COPATARICA. Najprej nam je predstavila lutkovno igrico, nato pa so sledila navodila, ki nam jih je dala sama MUCA COPATARICA in sicer za šivanje čisto pravih copatkov. S po-

močjo krpic, škarij in lepila nam je uspelo narediti celo vrsto lepih copatkov. Ko smo vse pospravili, se je MUCA COPATARICA poslovila in nam še naročila: »COPATKE PA LE POSPRAVITE VSAK DAN, DRUGAČE PRIDEM IN JIH ODNESEM S SEBOJ.«

XXII. Roševi dnevi v Celju

Olga Novak, mentorica .....

Vsako leto Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, območna izpostava Celje (koordinator je Živko Beškovič) in Osnovna šola Frana Roša Celje organizirata literarni natečaj za osnovnošolce. Tematsko in zvrstno so mladi avtorji povsem svobodni, prav tako lahko sodelujejo s poezijo ali prozo.

Ana Sedmak z mamo Marijo pred domačijo Frana Roša

Tudi letos je bila med petimi nagrajenci učenka OŠ Toneta Tomšiča Knežak, Ana Sedmak iz 9. razreda. S knjižno nagrado je bila nagrajena za najboljšo prozno delo z naslovom Ponovno rojstvo Romea in Julije, ki je nastalo po Williamu Shakespearu, kot današnji navdih. Ana je zgodbo seveda posodobila, pri čemer je uporabila svoje književno in drugo znanje, znanstveno fantastiko ter ogromno njene lastne domišljije. David Bedrač je v svoji oceni zapisal, da »/s/ takšnim odnosom do lastnega pisanja, kot ga je ubrala Ana, ji je najbrž namenjeno, da še kdaj in še kje kaj napiše. In seveda tudi navduši!« (Zbornik Odletiva tja

v višave, pustiva ves svet za seboj, 2009, 54.)

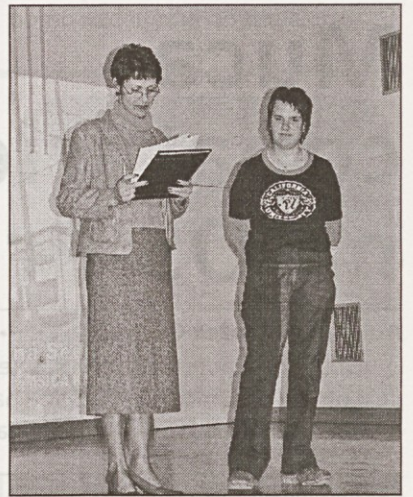
Poleg petih najboljših učencev jih je bilo nagrajenih še dvajset učencev iz vse Slovenije. Vsa njihova besedila so objavljena v zborniku Odletiva tja v višave, pustiva ves svet za seboj.

Pa tudi to še ni vse. Nagrajenci so se lahko udeležili literarnih delavnic v Celju dne 26. marca 2009, kjer so bili primerno počaščeni. Najprej so si skupaj s svojimi mentorji ogledali zgodovinsko bogato mesto Celje ter obiskali pokrajinski muzej. Vodili so jih predstavniki OŠ Frana Roša Celje ter JSKD. Na ogledu Roševe hiše so nagrajenci spoznali hčer in vnukinjo pisatelja in pensika Frana Roša. Po kosilu so imeli učenci ustvarjalno likovno delavnico s pistoljico prof. Aksinjo Kermauner, njihovi mentorji pa literarno delavnico na temo šolskih glasil z prof. Miho Mohorjem. Vsi udeleženci so bili prisotni na otvoritvi razstave izbranih literarnih glasil osnovnih šol, kjer so podelili nagrade najboljšim. Na koncu so nagrajenci prejeli še nagrado ter literarni večer, ki ga je njim v čast odlično zrežiral Miha Alujevič.

Ana Sedmak je takole izrazila svoja občutja: »Biti nagrajen na natečaju Roševi dnevi je eden največjih dosežkov v mojem življenju. /Pa

Vsi štirje nagrajenci: Eva Razložnik iz Logatca, Ana Vertačnik iz Planine pri Sevnici, Luka Marcen iz Celja in Ana Sedmak iz Knežaka

Nagrajenka AS na podelitvi nagrad na odru glasbene šole Celje

jih ni malo. Op. a./ Ko sem izdevela, da sem nagrajena, mi je zmanjkalo sapa. Mislim, da mi je dan minil zelo hitro, predvsem v sproščeni družbi in prijetnem vzdušju. Še posebej pa sem zadovoljna z zvočnim odlomkom moje zgodbe. Upam, da bo v prihodnjem šolskem letu še kdo iz naše šole dosegel to, kar sem jaz.«

Plastični zamaški za humanitarnost

Eko koordinatorice OŠ Antona Žnideršiča: Vera Frank, Iris Boštjančič in Benjamina Frank .....

Na predlog učenca četrtega razreda smo se v marcu na šoli odločili zbirati plastične zamaške. Akcija, ki je tako humanitarna kot ekološka, je pritegnila učence. Presenečeni smo bili, koliko zamaškov lahko nabere samo ob običajnih nakupih raznovrstnih pijač. Namenske škatle v učilnicah in šolski kuhinji so bile kmalu polne.

Posebej zavzeti so bili učenci 8. b in 4. a razreda. Že v treh tednih je bilo z zamaški napoljenih kar nekaj vreč, ki so odpotovale v mladinski center Cerknica.

Ga. Dani Kordes, ki je organizatorica te vseslovenske akcije, nam je sporočila, da smo s humanitarnim zbiranjem plastičnih zamaškov pomagali pri nakupu invalidskega vozička za 14-letnega fanta z Gorenjske ter dvigala za 6-letno invalidno deklico.

Akcija je potekala po vsej Sloveniji. Poleg osnovnih šol so v njej sodelovali tudi prebivalci v domovih starejših občanov, dijaki srednjih šol ... Žal se akcija zaključuje že 2. septembra, zato bomo zamaške zbirali še v letošnjem letu.

Bobovci za šolo

Na OŠ Antona Žnidaršiča smo letos posadili jablano in hruško. Sadilno jamo so pripravili učenci prilagojenega programa osnovne šole skupaj z našim hišnikom Borisom Vrhom.

Z učenci smo najprej dobro pognojili, pripravili drenažo in nato sadili. V prihodnjih letih bomo brstenje, cvetenje in okusne domače plodove bobovca ter viljamovke lahko opazovali kar skozi okno biološke učilnice.

Glede na to, da smo lansko leto posadili češnjo, letos pa jablano in hruško imamo, vsa tipična slovenska sadna drevesa kar v šolskem parku.

Podjetju Mercator se zahvaljujemo za donacijo obeh dreves.

Muca copatarica na OŠ Pregarje

Novinarski krožek OŠ Pregarje .....

Ob mednarodnem dnevu knjige, ki ga praznujemo 2. aprila, so si vrtčevi otroci in učenci 1. in 2. triade na OŠ Pregarje ogledali lutkovno igrice Muca copatarica. Izvedla jo je animatorka iz gledališča Bicikleta. Otroci so

njeno igrice vneto in z zanimanjem spremljali, na koncu pa je sledilo presenečenje. Za domov so si lahko izdelali copatek ali prstno lutko. Tistim hitrim in spretnejšim je uspelo narediti oboje.

Čebelice na reviji

dipl. vzgojiteljica Erika Iskra Tomažič, OŠ A. Žnidaršiča, enota vrtec .....

V torek, 07. aprila je v domu na Vidmu potekala že 39. občinska revija otroških in mladinskih pevskih zborov Naša pomlad.

Revije so se tudi letos udeležili otroci pevskega zbora "Čebelice". Ob klavirski spremljavi Maje Porta so se občinstvu predstavili s tremi pesmi. Občinstvo jih je nagradilo z velikim aplavzom in jim vilo poguma za nadaljnje nastope.

Praznujmo skupaj

Novinarski krožek OŠ Pregarje .....

Na OŠ Pregarje že nekaj let zapored v sodelovanju s krajevno skupnostjo pripravljamo prireditev ob materinskem dnevu Praznujmo skupaj. Na ta način poskušamo obeležiti ta poseben dan za naše mame. Letos je bila prireditev 26. marca v kulturnem domu na Pregarjah. Učenci in vrtčevi otroci smo ob pomoči naših učiteljic in vzgojiteljic pripravili pester kulturni program, kjer smo se predstavili z različnimi točkami: deklamacijo, plesnima točkama in gledališko igrice. Za veselo razpoloženje je poskrbel šolski pevski zbor in učenci harmonikarji z domačimi vižami. Na odru so se nam pridružili tudi Fantje izpod Karlovice, ki so za zaključek eno pesem zapeli ob spremljavi naših učencev harmonikarjev. Oboji so s strani publike poželi bučen aplavz. Vsako leto pripravimo učenci in vrtčevi otroci za naše mame tudi lepa darilca. Tokrat smo zanje oblikovali unikatne kartonaste okvirje za fotografije in jih okrasili z okraski iz das mase. Po koncu kulturnega programa smo druženje nadaljevali še ob zakuski.

Ob tej priložnosti bi se radi iskreno zahvalili našim sponzorjem, ki so vsak na svoj način pripomogli k izvedbi prireditve: krajevni skupno-

sti Pregarje, ki so nam prijazno odstopili prostore kulturnega doma in poskrbeli za narezke, pri pogostitvi so nam pomagale še trgovine Pri Kebru, Bonita in Mercator. Toplo se

zahvaljujemo tudi grafičnemu ateleju Zejnulovič, ki so nam oblikovali kartonaste okvirje za fotografije. Hvala vsem in se vidimo spet ob letu osorej.

Naravoslovno-kmetijski krožek

Mentorica Tamara Urbančič .....

Na OŠ Dragotina Ketteja poteka naravoslovno-kmetijski krožek pod okriljem Društva za razvoj podeželja. Konec marca smo ob šoli posadili še tri drevesa: hruško, češnjo in marelico. Sedaj imamo pravi mali sadovnjak. V aprilu pa smo začeli obdelovati vrt. Prav na začetek vrta smo posejali tri

Pridne ročice sejejo zelenjavo, rože in zdravilna zelišča

majhne gredice ovsa, pšenice in ječmena, na ostali del vrta pa smo posejali solato, radič, kamilice, timijan, korenček, čebulo, grah, špinačo, blitvo, jagode, krompir, peteršilj, rdečo peso... ob rob pa rože. Vsakič, ko pridemo na vrt, več semen vzkljuje. Nismo pozabili posaditi tudi koprivo, ki je zdravilna rastlina za vrt, živali in ljudi. Čaj iz kopriv ureja železo v krvi in čisti telo, prevrelka je proti listnim ušem, posušene koprive pa so zdravilo za kunce in jih zelo radi jedo. V maju bomo posadili še paradižnik, kumarice in ogrooomne buče za kmetijsko tržnico. Tretjega aprila smo barvali jajca na tradicionalni način in košarica teh jajc je bila na Velikonočni razstavi v Knežaku. Jan, Kaja, Urška, Eva in Ilirjana so uredili glavno cvetlično gredico pred spomenikom Dragotina Ketteja. Vložili so precej dela, saj so gredico oblikovali v srce, jo prekopali in posadili kar 83 lončkov trajnic. Trajnice je šola nabavila pri podjetju Trajnice Golob-Klančič iz Vitovelj (www.trajnice.com), ki je sponzoriralo kar 44 sadik grenika, za kar se jim najlepše zahvaljujemo.

esimit technology
trgovina in proizvodnja d.o.o.

ESIMIT technology d.o.o.
Vojkov drevored 14
6250 Ilirska Bistrica

n.c. telefon: 05/711 02 00
telefax: 05/711 02 10
e-mail: esimit@esimit-tech.si

GRADBENI CENTER

Miro Iskra s.p.
Vojkov drevored 28
6250 Ilirska Bistrica
tel.: 05 / 71 00 756
fax.: 05 / 71 00 757
GSM: 031 / 328 746
e-mail: gciskra@volja.net

URNIK

7.00 - 19.00

sobota 7.00 - 12.00

10% popust na
določene artikle

DOSTAVA NA DOM

Projekt Pasavček Od zrna do kruha

Anica Prosen, mentorica prometne vzgoje na OŠ Knežak .....

V četrtek, 9.4.2009, je na OŠ potekala sklepna prireditev ob zaključku mednarodnega projekta Pasavček. Sodelujoče so pozdravili ravnateljica šole Tea Gustinčič, sedežev, da se ne vežejo z varnostnimi pasovi in da se vozijo na sprednjih sedežih. Obljubili pa so, da bodo svoje domače opozorili na te nepravilnosti, saj si želijo biti varni

predsednik občinskega SPV-ja Dušan Iskra ter mentorica prometne vzgoje pri vožnji z avtomobili. Veliko veselje pa je povzročil obisk maskote

vzgoje in koordinatorica projekta Anica Prosen. V svojo sredino smo povabili policiste, reševalce in gasilce, ki so še kako pomembni pri reševanju ljudi v prometnih nesrečah. Učencem in otrokom iz vrta so povedali, na kakšen način pomagajo pri nesrečah, pokazali so pripomočke, ki jih uporabljajo pri svojem delu, ogledali so si njihova vozila. Vsi so bili zelo navdušeni nad njimi, še posebno pa nad policijskim motorjem. Dan so nam popestrili tudi demonstratorji iz Ljubljane, ki so pokazali pravilno velikost in uporabo otroških sedežev in varnostnih pasov v avtomobilu. Otroci so zelo pozorno opazovali in sodelovali na demonstraciji. Marsikateri otrok je povedal, kako v svojem domačem avtomobilu ne uporabljajo otroških

Pasavček, zato smo mu vsi prisotni zapeli pesmico, ki so jo napisali in uglasbili naši učenci ter mu pripravili kratek kulturni program. Prostor so z različnimi likovnimi, tehničnimi in literarnimi izdelki na temo varnosti v prometu dodatno okrasili učenci od 1. do 3. razreda in vrtčevci otroci, ki so v projektu Pasavček tudi sodelovali, na asfalt pa so z barvnimi kredami napisali RED JE VEDNO PAS PRIPET.

Vsi prisotni smo doživeli lep, poučen in zanimiv dan. Vsem, ki so sodelovali v tem projektu in na zaključni prireditvi pa se zahvaljujem za sodelovanje. Udeleženci v prometu pa bodimo še posebno pozorni na varnost otrok na cesti in v vozilih.

Učenci 2. a in 2.b razreda OŠ Dragotina Ketteja .....

V torek 7.4. 2009, smo se odpeljali v Narin. V letošnjem šolskem letu smo si namreč zastavili izpeljavo projekta »Od zrna do kruha«.

Že v septembru smo v večji lonec posejali pšenico in opazovali kako je rasla. Nadaljevali smo z obiskom kmetije pri Petrovih v Narinu. Tu smo se najprej okrepčali s potico in čajem, nato pa nas je čakalo delo. Pogovorili smo se o pridelovanju pšenice od setve, do peke kruha. Ogledali in poimenovali smo vsa orodja in pripomočke, ki so jih pri delu uporabljali nekoč. Sami smo s cepcem omlatili snope, v pajklju ločili zrnje od plev in mleli zrnje. Ko smo imeli zmleto moko, smo si naredili predpasnike, rutke in klobuke, si dobro umili roke in se odpravili v črno kuhinjo. Tu smo si ogledali ognjišče in različne predmete, ki so jih nekoč uporabljali v kuhinji. Gospodinja nam je potem povedala kaj vse potrebujemo poleg moke,

da lahko zamesimo kruh. Zamesila je testo in vsak je dobil svoj košček iz katerega je oblikoval hlebček kruha. Vsak je svoj hlebček tudi označil. Kruh smo spekli v stari krušni peči. Ko se je kruh pekel, je v kuhinji

lepo dišalo. Spečen kruh smo spravili v vrečke in ga odnesli domov, kjer so ga poleg nas poskusili tudi naši domači. Bil je odličen. Projekt » Od zrna do kruha« bomo nadaljevali do žetve.

DAN DRUŽENJA TREH GENERACIJ – 9. MAJ 2009

Učenci in delavci, OŠ Antona Žnideršiča .....

Na OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica se drugo leto zapored vključujemo v vseslovensko akcijo »ŠPORT ŠPAS – II. DAN DRUŽENJA TREH GENERACIJ«.

Prireditev bo 9. maja 2009 na športnem igrišču ob šoli in bo potekala po naslednjem programu:

9.00 – 9.30 zbor udeležencev, podelitev priponk

9.30 – 10.30 pohod ob reki Reki

10.30 – 11.30 različne dejavnosti: škrebanje, košarka, FIT čutna pot, demonstracija nordijske hoje, stare igre (zemlja, zbijanje koze...)

11.30 zaključek prireditve z glasbenimi in plesnimi nastopi ter s podelitvijo nagrad najmlajšemu in najstarejšemu udeležencu, najštevilčnejši družini

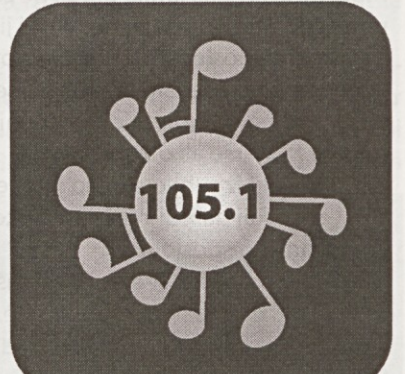
Spremljajoče dejavnosti:

- zbiranje starega papirja
- srečelov
- meritve krvnega pritiska in srčnega utripa

Izkupiček akcije zbiranja starega papirja in srečelova bomo nakazali v šolski sklad, zbrana sredstva bomo namenili sofinanciranju dejavnosti socialno šibkim učencem ter nakupu garderobnih omaric za učence.

Denarne prispevke za šolski sklad lahko posamezniki ali podjetja nakažejo na podračun 01238-6030653312, s pripisom »za šolski sklad«.

Vabimo občane in občanke na prireditev – za zdravje in za medgeneracijsko sodelovanje!

radio capris
dobra družba

Družinske skupine AL-ANON

Skupnost svojcev in prijateljev alkoholikov. Je pri vas doma problem alkohol in potrebujete anonimno in brezplačno pomoč? Pokličite avtomatski odzivnik 01 251 3000, GSM 041 590 789.

Lahko obiščete tudi našo spletno stran:
<http://al-anon-drustvo.si>
ali nam pišete na e-naslov: alanon@email.si

V PROSTORU D.O.O.

PROSTORSKO URBANISTIČNO KRAJINSKO IN ARHITEKTURNO NACRTOVANJE

VOJKOV DREVORED 2
6250 ILIRSKA BISTRICA
TEL.: ++386 (0)40 783 943
E-MAIL: INFO@VPROSTORU.SI

OD IDEJE DO NAČRTA

ARHITEKTURA
IZDELAVA VSEH VRST PROJEKTOV ZA PRIDOBITEV GRADBENEGA DOVOLJENJA IN Z NJIM POVEZANO SVETOVANJE

URBANIZEM
IZDELAVA PROSTORSKE IN URBANISTIČNE DOKUMENTACIJE TER STROKOVNIH PODLAG

kalister avto

Dolenje 2a, 05 / 788 60 10
Prodaja vozil OPEL, 05 / 788 60 09
PE Ilirska Bistrica, 05 / 710 14 30

VELIKA PONUDBA AVTOPLAŠČEV IN ALU PLATIŠČ

POLNJENJE KLIMATSKE NAPRAVE
Merjenje izpušnih plinov, optična nastavitve podvozja

POOBLAŠČENI OPEL SERVIS IN PRODAJALEC VOZIL OPEL

delovni čas od 8. do 19. ure, v soboto od 8. do 14. ure.

PICERIA PARK
TEL.: 71 45 144

RAZLIČNE VELIKOSTI PIZZ

RAZVOZ PIC JE CEL DAN 9 - 22 URE

Razumevanje in solidarnost, namesto usmiljenja in pomilovanja

Ko so v stiski starši, trpijo otroci

Darinka Dekleva, univ.dipl.soc. delavka .....

Recesija. Postala je dežurni krivec za vse finančne tegobe sveta.

Kljub optimizmu, je letos prizadelo tudi naše gospodarstvo - še tisto, ki nam je ostalo. Smo se že navadili na vse hudo!? Ne, nismo. Svoje težave premagujemo na razne načine, vsak jih prikriva na svoj, običajno tih način. Občutki krivice, nemoči, sramu, načenjajo samozavest, življenjsko silo, pogum in največkrat tudi zdravje.

Kot šolska socialna delavka se dnevno srečujem s stiskami staršev, ki v zadnjih mesecih trkajo na vrata pisarne in iščejo pomoč, nasvet ali vsaj razumevanje. Prihajajo mame. Očetom je priznanje, da potrebujejo pomoč za preživljanje družine ponižujoče.

Vsak deseti otrok naše šole izhaja iz enoroditeljske družine. Preko 70 odstotkov teh družin živi s staršem, največkrat z mamo, ki prejema dohodke, ki se gibljejo okoli 500€ mesečno (prodajalke, gostilniške delavke, delavke v tovarni).

Nekatere zgodbe so pretresljive. Deklica pove, da doma nimajo za kritje učne ekskurzije, oče pa komaj pokrije s plačo položnice, mama je že dolgo na bolovanju, in pred kratkim je prejela še odločbo, da bo službo izgubila. Druga mama pove, da sta se z možem razšla, z otroki se je preselila v majhno stanovanje. Napove mi, da bodo tekoči stroški tako visoki, da ne ve, kako se bodo znašli s hrano. Naslednja je tudi mama z dvema šolarjema, samohranilka, invalidska upokojenka. Kljub vsem pomočem, ki jih šola lahko uredi, ne zmore plačati dolgov, ki so se nabrali z udeležbo otrok na dejavnostih, ki jih šola organizira. Sledi družina s štiri otroci, zaposlen je le oče. Dolgovi obšolskih dejavnosti za dva otroka - učenja, že presegajo očetov mesečni zaslužek. Najhujše pa so zgodbe, kjer nastopajo ljudje z dolgotrajnimi ali neozdravljivimi boleznimi, pa naj gre za starše ali otroke.

Ljudje, ki izgubijo službo in s tem vir preživljanja, doživijo hud udarec. Lahko kaj naredimo!? Jim lahko pomagamo? Lahko. Potrebujejo razumevanje in spodbude.

Ljudje moramo vedno iskati rešitve. Solidarno reševanje problemov je večkrat premostilo krize (vojne, naravne katastrofe, nesreče). Starši smo dolžni poiskati pomoči in sredstva, ki omogočajo otrokom pričakovano napredovanje.

Večkrat imam v mislih naše prednike, ki so se borili za skorjico kruha in s skromnostjo uspeli prehraniti in dobro vzgojiti svoje otroke. Žilavosti staršev se bo vtisnila v spomin malim nemim opazovalcem. Otroci nas opazujejo, ko rešujemo težave. Ohranimo optimizem in iščimo nove poti.

In kako lahko pomaga šola?

- Najbolj pogosta pomoč, ki jo šola lahko uredi je subvencionirana šolska prehrana (malica, kosilo). Vloge starši oddajo v septembru oz takt, ko nastopi stiska. Dobro je, da se pogovorite s šolsko svetovalno delavko ali ravnateljico.

- Od letos imajo šole tudi šolske sklade, ki jih po svojih močeh in lastno iznajdljivostjo polnijo (donacije), del sredstev je namenjen zmanjšanju materialnih stisk otrok. Dajem pobudo, da ob jubilejih, ki jih praznujemo, razmislimo in se včasih odločimo za humanitarno gesto. Podarimo denar za šolanje otrok, ki živijo v težkih razmerah.

- Za šole v naravi in podobne organizirane dejavnosti starši na šoli prevzamejo obrazec za dodelitev pomoči, ki jo po svojih kriterijih dodeljuje občina.

- V razgovoru običajno svetujemo staršem, da se obrnejo na Center za socialno delo, da poiščejo pomoči, ki jim glede na nastalo stisko pritičejo.

- Včasih starše napotimo po materialno pomoč na dekanijsko Karitas ali na OORK, ki (poudarjam) ni trgovina, nudijo jim razpoložljivo hrano in oblačila in izjemoma finančna sredstva, če so na voljo.

- Društvo prijateljev mladine in OORK skrbita za Sklad za socialno in finančno ogrožene otroke. Nastal je pred enajstimi leti. Polnimo ga s prispevki otrok, ki se simbolično odrečejo kepici sladoleda (1€), ki ga darujejo za otroke v stiski, imenuje se »Kovanec za otroke v stiski«. Akcija poteka v maju, v tednu Rdečega križa.

S prispevkom sem želela spodbuditi aktivno reševanje nastalih težav. Zavedajmo se, da je usmiljenje čustvo, ki prizadetega še bolj prizadene. Razumevanje in konkretna pomoč je tisto, kar šteje.

Ko pomagam družinam, običajno rečem: »Danes vam pomagamo mi, jutri nam bodo morda vaši otroci delili pomoč«.

In za konec še verz Gregorčičeve pesmi:

Gorje mu, kdor v nesreči biva sam, a srečen ni, kdor srečo uživa sam....

Prostovoljstvo

Neta Vergan .....

Je ideja, ki sama po sebi ne pove kaj dosti. Oglejmo si njen pomen v vsakdanjem življenju. Rdeči križ je najbolj prepoznavna organizacija, ki je delovala in še deluje na prostovoljnem delu. V svetu pa tudi pri nas je veliko organizacij, organiziranih na prostovoljnem delu. Prostovoljec je vsakdo, ki za svoje delo ne pričakuje in ne dobi nobenega plačila. Včasih kateri izmed njih dobi kakšno priznanje za posebne zasluge. Namreč v svoje delo je vložil več truda in časa, ko ostali udeleženci. Ni pomembno. Pomembno je, da razumemo pomen prostovoljstva. Zakaj? ker ni nič manjša obveznost kot katero koli drugo delo ali dejanje, ki smo se odločili zanj. Življenjske okoliščine nam ponujajo obilo priložnosti, da izrazimo svoj namen pomagati drugemu.

Včasih je dovolj, da sočloveku prisluhnemo ga razumemo in mu skušamo po svojih najboljših močeh pomagati. V bistvu bi se morali odzivati le na prošnjo po pomoči. Kajti prosilec ve kaj potrebuje, predvsem pa kaj si želi. Običajno pomešamo pojme, ker nas zanima potreba prosilca ne pa tudi želja, ki je lahko ključnega pomena za njegovo dobro počutje. Izpolnitev želje z pomočjo sočloveka na ne nadejan način ga silno razveseli, tako silno, da si srčno zaželi to veselje deliti z drugimi. To je to. Vsaj pri starejših ljudeh in tudi sicer opažam, da nočejo ali pa jih je sram prositi za pomoč. Pa je res sramota prositi sočloveka za pomoč upravičena? Poglejmo si to z drugega zornega kota. Ko prosiš brata za pomoč mu daš priložnost, da v sebi

odkrije skrite darove kot so prijaznosti, dobrot, čut za sočloveka..... tvoje zaupanje vanj jih je prebudilo. Kaj bolj dragocenega mu lahko daš kot vero in zaupanje, v dobro, ki je lastno slehernem človeku.

Upokojenci zbirajo podatke o stanju vse bolj stare populacije, ki bo že jutri potrebovala in iskala pomoč. Vsakršno pomoč. Mladi vse bolj potrebujejo varstvo za otroke, še posebno za najmlajše. V takšnih primerih so dedki in babice resnični in pravi prostovoljci. Srečni so, da lahko pomagajo mladi generaciji postaviti se na lastne noge. Resnično prostovoljstvo gre preko svojega praga in se širi v druga okolja, kjer spoznava potrebe soljudi, ki so lastne vsemu človeštvu. Potreba po miru varnosti in spoznanju, da nisi sam.

Svetovna kriza, ki do temeljev stresa svet, nam daje izjemne priložnosti, da stopimo vkup in organiziramo učinkovito samopomoč. Namen izboljšati in ohraniti življenje nam bo dalo moč, da tudi to storimo. Je čas, da se nehamo zanašati na politike, ki jim ni kaj dosti mar za dobrobit svojega ljudstva.

Društvo Tvoj telefon s sedežem v Postojni je namenjen ljudem, ki se znajdejo v duševni stiski že vrsto let deluje na prostovoljstvu. Tvoj telefon je bil kar nekaj let deležen mojega prostovoljstva. Bil je to obdobje v katerem sem se veliko naučila in s prostovoljkami veliko lepih trenutkov doživela.

Mladim je veliko težje ali pa skoraj nemogoče opravljati prostovoljna dela. Delo izven domačega kraja

terja, da mu dajo svoja najlepša leta in čas, ki bi ga lahko uporabili za razvedrilo in druženje z družino in prijatelji. Prostovoljno delo je odlična priložnost za upokojence, ki so še čili in zdravi kot tudi za nezaposlene za ohranjanje lastne vitalnosti in zdravja. Izobraženi upokojerčci s svojim znanjem lahko veliko prispevajo pri organizaciji in vodenju prostovoljnih združenj. V Bistrici se je v okviru Društva upokojencev organizirala skupina prostovoljcev, ki zbira informacije o kvaliteti bivanja in življenja naših občanov. Mirjam Derenčin in Dora Kalčič s svojim znanjem in delovnimi izkušnjami dajejo svoj dragocen prispevek, da skupina lahko uspešno deluje. Enkrat mesečno se srečamo, da se pogovorimo in posredujemo pridobljene informacije.

V drugi svetovni vojni je napad na Pearl Harborju sprožil dogodek, ki je neki ženski spremenil življenje. Neka gospa je bila zelo bolna in je večinoma svojega časa preležala v postelji. Bila je ena redkih, ki je v svoji hiši imela telefon. Ni minil dan, da ni kdo prosil za telefonsko uslugo. Njen dom je postal telefonska centrala, nujna in edina zveza z Ameriko, kajti siloviti napad je uničil skoraj vse komunikacijske vezi s svetom. Dogajanje jo je tako močno prevzele, da je začela klice prevzemati tako, da je vojno osebje lahko opravljalo druga nujna dela. Telefonija je delala veliko bolj počasi kot danes. Ženska še vedela ni kdaj se je njeno stanje čudovito izboljšalo. Preprosto pozabila je na svojo bolezen. Čudež se nas dotakne, ko se ga najmanj dejamo.

.....
 Ljudje, ki izgubijo službo in s tem vir preživljanja, doživijo hud udarec

OBMOČNO ZDRUŽENJE RDEČEGA KRIŽA
 IN
 DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE
 ILIRSKA BISTRICA

ORGANIZIRATA DOBRODELNO AKCIJO

**KOVANEC
 ZA OTROKE V STISKI**

V TEDNU RDEČEGA KRIŽA
 OD 8. DO 15. MAJA 2009

Geslo: ODPOVEJMO SE SLADOLEDU IN DARUJMO 1 €.

ZBRANA SREDSTVA BOMO NAMENILI OTROKOM,
 KATERIH STARŠI SO IZGUBILI SLUŽBO.

AKCIJA BO POTEKALA
 PO VRTCIH, OSNOVNIH ŠOLAH IN NA GIMNAZIJI.

KO DARUJEŠ DRUGIM, DARUJEŠ SEBI!
 Sredstva lahko nakažete na
 TRR št.: 1010 0002 92 08 538

Zdrou ku dren

Alenka Penko .....

Dren je grm iz družine drenovk. Poznamo več okrasnih in zdravilnih vrst. Uporaben je les in užitni plodovi drnluje. Znan je rek: »Zdrav ko dren.« O standardu, recesiji in

zakonodaji ne bi izgubljala besed. Pravijo, da se standard ljudi najprej pozna na zobeh...

Gospod Emil Novak iz Podgrada si je v recesijskih časih omislil izdelavo drenovih klinov, ki so uporabni za marsikaj...

Pozdrav z Ojstrca (Hochobir), 2139m

Darinka Dekleva .....

Na velikonočni ponedeljek se je zbrala družba in poromala v svoj Emavs - na Koroško. Na Obirsko smo se vozili ob rečici Bela do Železne kaplje. Obilica snega letošnje zime nas je prisilila, da smo pešačili doberšen del poti do običajnega izhodišča, kočice Eisenkapeller Hütte, 1553m. V kopnih razmerah je od kočice na vrh Obirja ura in pol hoda po stezi, ki vodi po učni gozdni poti. Zaradi snega smo stezo kmalu izgubili. Obdržali smo smer in čez nekoliko strm, poraščen raz prečili na plano, da smo dosegli plato- Kraguljišče, 1828m. Od tam se je odprl pogled na mogočno zgradbo Ojstrca. Način premikanja po snegu je bil svojstven. Sneg je bil različno pomrznjen in tiho hojo so prekinjali kratki (večinoma ženski) kriki, ko se nam je udralo pod nogami. Sledil je smeh in reševanje udrtega. Zadnji del vzpona je oviral veter. Pojavila se je še megla, ki pa je na vrhu čudežno izginila. Prevzelo nas je veselje, da smo prilezeli tako visoko! Čez rob severozahodne stene smo si komaj upali pogledati. Zajezena rečica Borovnica, ki se razširi v pregradno Borovniško jezero, je bila videti kot ozka broška, ki krasí gorsko dolino. In ko smo na jugu občudovali strme narive domačih Karavank, nas je navdal občutek narodnega ponosa. Sledilo je slikanje na vrhu in v zavetju pa obilna malica. Pri povratku so mehki padci v spomladanskem snegu Grozdano tako navdušili, da jih je po količini adrenalina primerjala z vlaki smrti v zabaviščnih parkih.

Na sliki z leve zgoraj: Bernard, Darinka, Fani, Vladimir, Adrijana, klečita Grozdana in Mirko

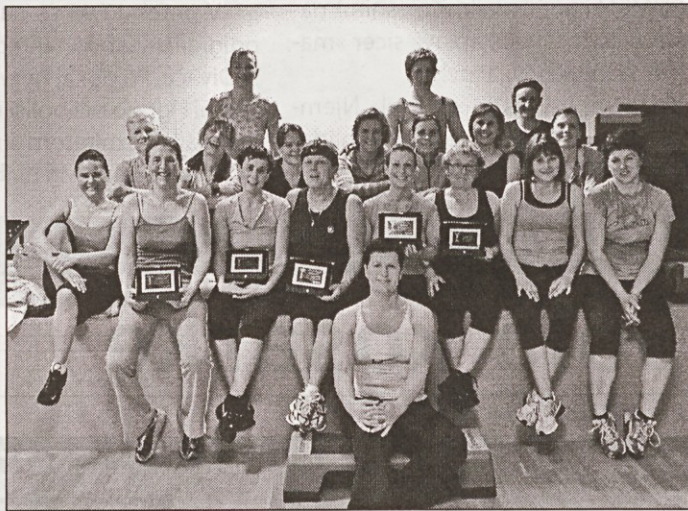
Aerobičarke

Vojka Šestan .....

Aerobika v Postojni pod vodstvom Vojke Šestan poteka že več kot 10 let in nekatere ljubiteljice tovrstne rekreacije se je udeležujejo že od vsega začetka. Tiste najbolj zagnane družijo pri tem udeleževanju skupna želja po gibanju in potreba po večji fizični kondiciji, ki jo nujno potrebujejo za lažje vsakodnevno premagovanje dnevnih naporov, s katerimi se srečujemo vsak dan.

Deset let in več rednega udeleževanja dokazuje, da skupno druženje, poleg dobre fizične pripravljenosti pomeni več-trdno prijateljstvo in neizmerno zaupanje v ljudi. Pomeni med drugim tudi odrekanju udobju doma na kavču, pomeni resnost in zavzetost tudi pri angažiranju izven družine in rednih službenih obveznosti, pomeni del tistega časa, ki ga nameniš sebi - da, samo sebi - zato ker je to ena od možnosti za sprostitve, ki se nam v življenju ponujajo in ki našim dolgoletnim aerobičarkam tudi veliko pomeni.

Želim si, da bi bilo takšnih navdušenk vedno več, saj smo se s tem odločili, da naredimo nekaj boljšega v svojem življenju, in to zase.

ČESTITKE VOJKA!!

10 let je dolga doba za nas, ki vsak ponedeljek in petek uživamo z našo voditeljico Vojko pri urah aerobike in vadbe na steperjih. Kadar smo na koncu z močmi, takrat ona zakriči, nasmeje na usta in dovolj je da jo pogledamo, kajti njena energija je tista, ki nas vzpodbuja, da veliko naredimo za našo dušo in telo. Še enkrat čestitke za tvojih 10 let vodenja in še veliko tako lepih uric.

Klapa tvojih aerobičark

Izpeljane velikonočne delavnice

V predvelikonočnem času je Društvo za razvoj podeželja med Snežnikom in Nanosom organiziralo 3 delavnice: velikonočno aranžiranje, izdelava pirhov ter kvačkanje velikonočnih motivov in dekoracij. Delavnici na temo pirhov in kvačkanja sta bili spremljajoči prireditvi velikonočne razstave »Njesemo k žjegni«, ki je v organizaciji Turističnega društva Pivka potekala 3. in 4. aprila na Osnovni šoli Pivka. Seveda smo na ogled postavili tudi naše stvaritve: praskane pirhe, pirhe obarvane z naravnimi barvami, pirhe okrašene z naravnimi materiali in seveda kvačkane izdelke.

Tako udeležence, kot tudi moderatorke so bile z izvedbo delavnice zelo zadovoljne. Izkazalo se je, da so bile izbrane teme dobre, predvsem pa zanimive in

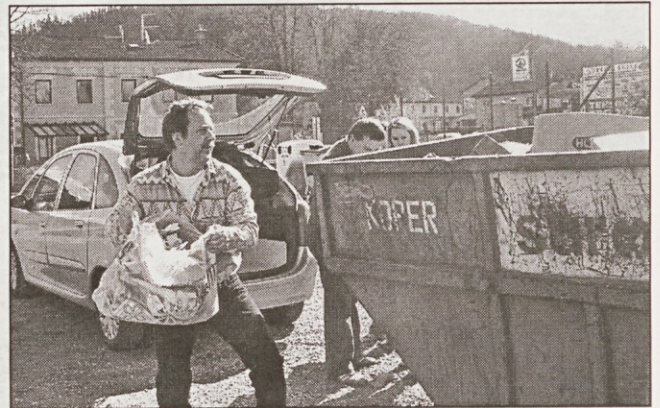
uporabne za udeležence. Poleg tega je bila po zaključku delavnice izražena želja, da s podobnimi delavnicami nadaljujemo tudi v prihodnje. Idej, zamisli in izkušenj je veliko, zato jih bo težko strniti le v eno delavnico.

KŠIBOV pomladni festival

Klub študentov Ilirska Bistrica .....

Klub študentov Ilirska Bistrica je 17. aprila začel s tradicionalnim, dvotedenskim pomladnim festivalom. V prvem vikendu se je zgodilo kar nekaj zanimivih in pestrih dogodkov.

17. aprila smo imeli v Triglav Pubu potopisno predavanje »Cocoloco in Morocco«. Svoje izkušnje o zanimivem popotovanju ter doživetjih z Maroka sta z občinstvom delili Anamarija Ludvik in Teja Tomšič. Poskrbeli sta za pravo vzdušje, ki sta ga popestrili z afriško glasbo, razstavljenimi predmeti iz potovanja, raznimi spominkami, slikami ter značilnimi maroški dobrotami. Obiskovalcem sta zapali marsikatero zanimivost ter nekatere celo navdušili za obisk te afriške države.

V soboto, 18. aprila smo dopoldne preživeli ustvarjalno. V novih Kšibovih prostorih je potekala delavnica izdelovanja nakita. Udeležilo se jo je kar nekaj deklet, ki so zavzeto uresničevale svoje ideje in zamisli ter s pisanimi barvami ustvarile modne dodatke, ki jih bodo lahko nosile v sončnih in razigranih dneh, ki prihajajo. V sobotnem dopoldnevu smo skupaj s skavti organizirali tudi akcijo zbiranja starega papirja. Odzvali so se številni občani in v nekaj urah smo s starim papirjem napolnili kontejner ter zbrali še dodaten kup papirja. Popoldne je bilo športno obarvano, saj je sledilo rolanje pri Bubcu.

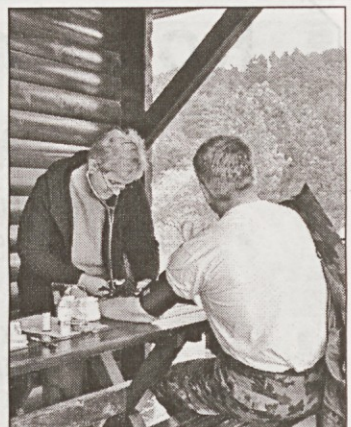
V nedeljo, 19. aprila se je zgodil Pohod za zdravje z ekološkim pridihom. Kljub nekoliko turobnemu vremenu, se je zbrala lepa skupinica ljubiteljev narave in športne aktivnosti, ki je po začetnih kilometrih in kapljicah dežja, s svojo dobro voljo, uspela na nebo priklicati celo sonce. V počastitev Dneva

zemlje smo pohodniki očistili smeti na poti do Črnih njiv ter nabrali velik kup le teh. Sledil je zbor na Črnih njivah, kjer smo s pomočjo prostovoljk

iz Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica vsem pohodnikom izmerili krvi pritisk, krvi sladkor ter holesterol. Vsak udeleženec je prejel promocijsko vrečko z manjšim darilcem ter zdravo malico. Zahvaljujemo se referentki za zdravstveno vzgojo, Andreji Rebec za pomoč pri organizaciji dogodka ter zdravnici Odineji Komen za opravljene meritve.

Do konca meseca aprila na KŠIBu pripravljamo še kar nekaj aktivnosti, s katerim želimo popestriti počitniško dogajanje mladih. V zadnjem vikendu se tako obeta še turnir v briškuli, tečaj masaže, tečaj ličenja, ustvarjalne delavnice, turnir v nogometu ter odbojcarski turnir. V Kšibov pomladni festival smo letos vključili še več raznovrstnih aktivnosti, zatorej upamo, da je vsakdo našel dogodek zase ter se pridružil prijetni družini in zanimivim aktivnostim.

KARATE

1. pokalna tekma

Shotokan karate klub Muha Špela Ilirska Bistrica .....

V nedeljo 29. marca 2009 je Karate zveza Slovenije v sodelovanju s tehničnim organizatorjem KK Shotokan Kranj, v Športni dvorani OŠ Šenčur, organizirala 1. pokalno tekmo za vse starostne kategorije v borbah, katah

in ekipnih katah. Na tekmovanju je sodelovalo 475 tekmovalcev iz 47. klubov, ki so skupno nastopili v 540. nastopih.

Pod vodstvom trenerke Špele Muha so bistriške barve zastopala dekleta, ki so se dobro odrezale in dosegle naslednje rezultate. URŠKA JENKO se je v kategoriji kate posamezno, starejše deklice v izredno močni konkurenci prebila vse do nastopa za tretje mesto. V zadnjem nastopu, nastopu za 3. mesto je Urški malce popustila koncentracija in tako je z tesnim rezultatom 1:2 morala priznati zmago svoji sotekmovalki iz Velenja. TAMARA KOVAČEVIČ je tokrat nastopila kar v treh kategorijah in v vseh treh domov odnesla odličja. V kategoriji kate posamezno, mladinke je osvojila 2. mesto, v kategoriji članice 3. mesto, v kategoriji mladinke borbe +59 kg pa je Tamara presenetila vse, samo sebe, še posebej pa njene nasprotnice, saj je premagala prav vse in tako pristala na najvišji stopnički, stopnički za 1. mesto. Na tekmovanju so sodelovale tudi ANITA JANEŽIČ, TEJA JENKO, NIKI BLOKAR in PIA JENKO.

Iskrene čestitke!

Tamara peta na Slovaškem

V nedeljo, 19.04.2009, se je slovenska karate reprezentanca udeležila tradicionalnega mednarodnega turnirja, 29. GRAND PRIX SLOVAKIA, v Bratislavi na Slovaškem. Turnirja se je med množico ostalih slovenskih karateistov udeležila tudi bistričanka TAMARA KOVAČEVIČ.

V kategoriji članice, kate posamezno, se je Tamara uvrstila v boj za tretje mesto. Tamara je v nastopu za medaljo žal imela smolo, saj se je med nastopom poškodovala in tako svojega nastopa ni mogla dokončati. Tamara je tako osvojila 5. mesto. Čestitke Tamari in upamo, da bo čim prej rehabilitirala poškodbo.

Rokometni klub vabi

Rokometni klub Ilirska Bistrica išče igralke od 5. do 8. razreda.

Treningi so v:
TOREK od 16.00 do 17.30 ure
ČETRTEK od 17.30 do 19.00 ure
PETEK od 16.00 do 17.30 ure

v osnovni šoli Antona Žnidaršiča

VABLJENI!

MALI NOGOMET

Futsal U 21 – enotna zvezna liga zahod

Kalc Vojko .....

V zadnjem obdobju je naša ekipa dosegla nekaj tesnih porazov (Tolmin, Kobarid) z golom razlike in večji poraz z ekipo iz Sodražice. Nato je sledilo gostovanje v Škofji Loki in prepričljiva zmaga 5:2.

In v Ilirsko Bistrico je prišla ekipa iz Nove Gorice. Domači so bili prepričljivo boljši in zmagali z rezultatom 9:1.

Začetek pa ni obetal takega razpleta, saj so gostje po napaki domače obrambe povedli-gol je zabil Jeremič. Bistričane je to »vzpodbudilo« in izenačil je najboljši strelec tekme Njemčević. Za mirno nadaljevanje sta zadela še brata Bedek. Izreden je bil zadetek Nejc B., ki je zadel z večje razdalje in očistil pajčevino v kotu vrat Goriškega vratarja.

V polčasu so dogajanje popestrile članice navijaške skupine PUME, ki so s svojimi plesnimi nastopi požele velik aplavz sicer »maloštevilih« navijačev!

Drugi polčas je »otvoril« Njemčević z dvema zadetkoma, nadaljeval Dekleva. Nato pa je v igro

vstopil rezervist Ujčič in dosegel zadetek. Za 8:1 je »z trganjem mreže« nadaljeval Njemčević, rezultat pa je zaključil Ujčič, ki si je za svoj rojstni dan podaril najlepše darilo!

Omeniti velja korektno in borbeno igro gostov, ki pa so pripotovali na tekmo le z šestimi igralci.

V petek 17.4. so naši mladi upi odigrali zaostalo tekmo proti ekipi iz Divače. Po dokaj nervozni in »raztrgani« igri so bili boljši in zaslužno zmagali z rezultatom 5:3.

Igralec tekme in najboljši strelec

je bil Galekovič Saša (3 zadetki).

Omeniti velja še rekordno število gledalcev.

V nedeljo je naša ekipa gostovala v Izoli in v oslavljeni zasedbi (zaradi kartonov sta manjkala vratar Brožina B. in Galekovič) izgubila z gostitelji z rezultatom 7:5.

Ne moremo mimo donatorjev, ki so nam v zadnjem času finančno in materialno pomagali

Zavarovalno zastopstvo Poklar David, Matko Vincenc s.p. in Demiri-okrepčevalnica »Sladki bar«.

KOŠARKA

Šola košarke

Petar Nikolić .....

Izbrana selekcija U-8

Po večletnem mirovanju je uprava Bistriškega drugoligaša KK Plama Pur, v sodelovanju z osnovnimi šolami na novo organizirala šolo košarke.

V redni tekmovalni pogon, so se poleg generacije U-10 in U-14 vključili tudi uspešni malčki iz U-8. Da bo vse kot je treba, se je uprava kluba na čelu s predsednikom Bojanom Gorjancem odločila, da šola košarke vodi nihče drug kot bodoči profesor in tudi sam košarkar 22

letni Uroš Janko. Ekipo najmlajših sestavljajo: Klemen Volk, Klemen Šajn, Blaž Mršnik, Nejc Frank, Jaka Malečkar, Jurij Blokar, Domen Fila, Domoš Barbiš, Luka Hreščak, Vemiri Sulejman, Janet Škrj, Nik Savo Valenčič Štemberger, Tadej Morano, Žan Tomšič, Gašper Malečkar, Mark Frank, Jaka Boštjančič in Jani Mršnik.

Generacija, ki obeta kot pravi Uroš Janko je nedavno tega v Pivki, na tekmi Postojna – Plama Pur ime-

la ognjeni krst. »Treniramo trikrat tedensko. Napredek je viden, plodovi našega dela pa šele prihajajo«, pravi začetnik v trenerskem poslu Uroš Jenko in doda: »da so malčki zagrizeni za košarko so v velikem zasluži tudi starši, ki pomagajo pri vzgoji mladih košarkarjev. Da pa se z mladim naraščanjem dela strokovno, so v mnogem zaslužni tudi učitelji in vodstva osnovnih šol v Ilirski Bistrici, ki so odobrila dvorane za treninge.«

RIBIČIJA

Naše muhe zmagale

Mrva .....

Muharska vezalska komisija pri Ribiški Zvezi Slovenije je leto organizirala in izvedla 22. odprto prvenstvo Slovenije za najboljšo umetno muho in 11. državno prvenstvo v vezanju umetnih muh. Na letošnji natečaj so v ocenjevanje skupaj prejeli 36 vzorcev. Naši vezalci so se odrezali izredno dobro.

V kategoriji ličinke je prvo mesto zasedel Uroš Mahne iz Ilirske Bistrice s posnetkom Heptagenia;

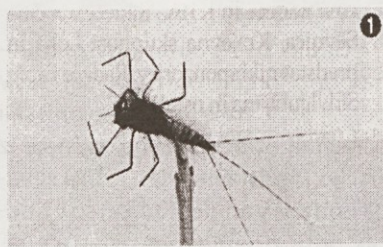
V kategoriji potezanke pa je prvo mesto zasedel Karlo Furlan iz Podgrada s potezanko Hucholina;

Uroš Mahne je bil tudi v skupni razvrstitvi na odličnem tretjem mestu.

Čestitamo

Kategorija LIČINKE

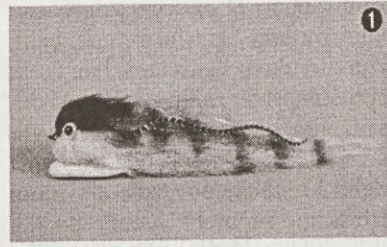
Mesto	Ime izdelka	Avtor
1.	Heptagenia	Uroš Mahne
2.	Gammarus	Tina Possnig
3.	DB Biot Stone	Gregor Novak

Heptagenia

Kategorija POTEZANKE

Mesto	Ime izdelka	Avtor
1.	Hucholina	Karlo Furlan
2.	Tuna	Iztok Badalič
3.	Tiger	Matjaž Moder

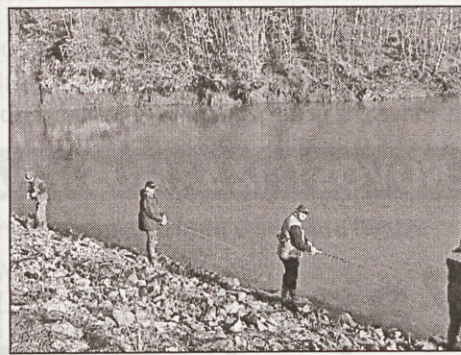
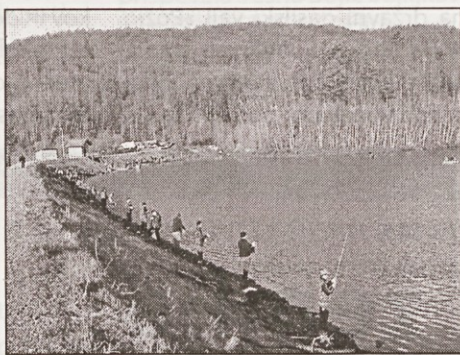

Hucholina

1. april – otvoritev sezone na Klivniku

1. aprila se je ob jezeru zbralo rekordno število tekmovalcev – kar 147 jih je bilo, prišli pa so tudi iz Hrvaške in iz Italije. Ribiči so bili, a rib je bilo bolj malo, ampak so se kljub temu dobro zabavali.

Tekmovanja v letošnjem letu pa bodo bila sledeča:

Datum tek.	Naziv tekme	Mesto tekme	Tekmuje se	Štartnina
01.04.2009	Za največjo postrv	Ak. Klivnik	Posamezno	15,00 €
24.05.2009	Liga Tamara Com (mednarodna tekma)	Ak. Mola	Posamezno	
05.07.2009	Ribiško srečanje	Ak. Mola	Posamezno - samo za člane RD BISTRICA	15,00 €
12.07.2009	Memorijal	Ak. Mola	Posamezno	15,00 €
30.08.2009	Ribiški maraton	Ak. Mola	Dvočlanska ekipa	40,00 €
13.09.2009	Pokal Bistrice	Ak. Mola	Tričlanska ekipa	45,00 €

KOLESARSTVO

Zmaga Bistričanov

K.R., Foto: Glas Istre .....

BISTRICANA OSVOJILA PRVO IN TRETJE MESTO MEDNARODNEGA KOLESARSKEGA MARATONA LIMES TOUR

Ob ustju istrskega Limskega kanala v Vrsarju se je v nedeljo 19. aprila začel in zaključil mednarodni kolesarski maraton Limes Tour 2009. Tekmovanje sta organizirala istrski kolesarski klub Lobarika in kolesarski klub iz italijanskega Proseka. Kolesarji – bilo jih je 460 in so prišli iz Hrvaške, Slovenije, Italije, Avstrije in Nemčije – so lahko iz-

birali med krajšo 98-kilometrsko in daljšo 178-kilometrsko progo.

Organizatorji so zapisali, da je namen maratona spoznavanje lepote in raznolikosti turistične pokrajine Istre, a so se morali kolesarji med vožnjo osredotočiti predvsem na vzpenjanje na neštete istrske hribočke in spuste iz njih, ter na številne ovinke na spolzki sveže orošeni cesti.

Večina udeležencev je izbrala krajšo, a vendar dolgo progo. Med temi je bil tudi Jernej Grilj iz Ilirske Bistrice, član Kolesarskega kluba Iz-

vir Vipava, ki je po skoraj sto prevoženih kilometrih ciljno črto prevozil kot tretji kolesar – z dobro minuto zaostanka za vodilnim – in prvi v svoji starostni skupini. Tjaša Rutar iz Dobropolj, ki je vozila v dresu Kluba Polet, pa je izbrala daljšo progo in jo prevozila kot prva in hkrati edina ženska. Za boljše primerjavo še podatek, da je za skoraj 180 km dolgo progo potrebovala le slabih devet odstotkov več časa kot moški zmagovalc maratona – ekstremni kolesar Jure Robič (Jure 301, Tjaša 328 minut).

TEK

Tekoški tečaj

Dovolj je bilo zimskega razvajanja. Lepi in prijetno topli dnevi nas zopet vabijo ven na svež zrak in v ozelenelo naravo.

Po uspešno izpeljanem tekaškem tečaju za začetnike lanskega septembra, smo se v TD Bistrca odločili, da tečaj ponovimo, tokrat je bil izveden tudi nadaljevalni.

Tako se nas je prvo soboto v aprilu zbralo 15 tekačev, tako popolnih začetnikov kot že izkušenih tekačev, ki smo

čajju smo se naučili osnovnih pravil zdravega ukvarjanja s tekom kot na primer ali imamo prave tekaške copate, kako se obleči, kakšno hrano uživati, kakšne so lahko poškodbe

pri teku in bili opozorjeni na morebitne napake v tehniki teka.

Na nadaljevalnem tečaju pa smo izpopolnili svojo tehniko teka tako, da smo na začetku ugotovili morebitne napake, ki smo jih v nadaljevanju poskusili odpraviti. Tečaj smo

pod strokovnim vodstvom tekaškega trenerja Urbana Praprotnika zvedeli več o teku.

Začetni tečaj je potekal v dopoldanskem času, nadaljevalni pa v popoldanskem. Na začetnem te-

zaključili prijetno utrujeni, vendar sproščeni in zadovoljni ter še bolj motivirani za tek.

Pa še misel tekaškega trenerja: »Tečem, da življenje ne teče mimo mene.«

Tekoški dan

Tekaško društvo Bistrca v sodelovanju z atletskim trenerjem Urbanom Praprotnikom vabi v nedeljo, 24. maja 2009, na tekaški dan. Zbor je predvidoma ob 9.15 pred brunarico na Črnih njivah. Tekoške dneve že omenjeni trener v sodelovanju z lokalnimi tekaškimi in atletskimi društvi organizira po vsej Sloveniji, sedaj pa ta dogodek prvič gostimo na območju naše občine in sicer na prečudovitih označenih tekaških poteh z izhodiščem na Črnih njivah. Tekoški dan ali »Lahkih nog radovedni naokrog« je sestavljen iz teka po zanimivih poteh, kjer v prijetni družbi odkrivamo svet okoli nas, kosila in krajšega predavanja. Tekoški dnevi so namenjeni vsem, ki lahko tečejo vsaj 10 km brez prekinitve, med tekom se opravi raztezne in krepilne vaje ter izpopolnjuje tehniko teka. Celoten dogodek, vključno s kosilom, traja približno 4 ure, tekli bomo oranžno progo (glej oglasno desko na brunarici Črne njive ali pa tekaške poti na spletni strani TD Bistrca). Več informacij na www.tdbistrca.org ali na www.tekaskitrener.si, kjer se na dogodek tudi prijavite in izveste vse ostale podrobnosti. Video vabilo si lahko ogledate na http://www.youtube.com/watch?v=_2DGmuOxX1w.

VELIKA NOČ Praznovanje

Tonjo Janežič .....

Za nami je velika noč. Verni smo jo tudi letos zaznamovali zmagoslavno kot le malokateri drug praznik: s procesijami, pesmijo in pritrkavanjem smo nastopili v javnosti, z obhajanjem družinskega zajtrka – velikonočnega žegnana, pa ohranili vse bolj potrebno družinsko intimnost. Ob slavu velike noči se kristjani spominjamo dogodka, kateri je večji kakor vsi ostali dogodki z katerimi se je tako ali drugače zaznamoval zgodovinski čas. Noben dogodek v zgodovini ni trenutno enakovreden temu, kar kristjanom sporoča slavlje velike noči. Jezus iz Nazareta, ki je bil križan pod Poncijem Pilatom, je tretji dan po smrti vstal iz groba. Premagal je smrt in nam odprl vrata v nebo. Velika noč je po mojem skromnem prepričanju najbolj krščanski praznik, saj nam vsako praznovanje velike noči v sebi nosi sporočilo o zmagi življenja nad smrtjo, hudim, zlobnim in grehom. Velika noč kristjanom sporoča tudi, da smo rojeni za večnost. Včasih imamo občutek, da se naše življenje vrti v začaranem kalupu, iz katerega žal velikokrat ne vidimo izhoda. V iskanju poti iz tega življenjskega labirinta, se nam včasih nakazuje neka nova življenjska smer, ki je usmerjena v neskončnost. Pesnica Svetlana Makarovič v eni svojih pesmi pravi:

»Glej, zemlja si je vzela, kar je njeno.

A kar ni njeno, nam ne more vzeti.

In to, kar je neskončno dragoceno,
je večno, in nikdar ne more umreti.«

Iz tega lahko sklepamo, da je življenje eno, neskončno, dragoceno in večno.

V času prebujanja narave, ko nam cvetovi v vrtovih, nasadih in gmajnah oznanjajo pomlad. Ravno to, prebujanje, brstenje in nova rast priča, da je zmagalo življenje nad zimsko temo in mrazom, nad spanjem in navidezno smrtjo.

Velika noč je v primerjavi z božičem, ki je določen po sončnem koledarju, določena po luninem. Velika noč je vselej na prvo nedeljo po prvi pomladanski luni in se torej določa po luninem koledarju. Začetek velikega tedna sicer predstavlja cvetna nedelja, teden dni pred veliko nočjo, priprave na praznik pa potekajo skozi 40-dnevni postni čas, ki se začne po pustu na pepelnico sredo. Velikonočno praznovanje nam prinaša tudi več običajev, ki jih izvajamo še danes. V četrtek, ko utihnejo cerkveni zvonovi, se verni spominjamo Kristusove zadnje večerje. Po izročilu je Jezus umrl na križu v petek ob treh popoldne, še isti večer so ga tudi pokopali, ker je bila sobota strog dan počitka. Veliki petek je edini dan v letu, ko ni maš, temveč potekajo le obredi, ki spominjajo na Jezusovo trpljenje in smrt. Ta dan kristjani držimo tudi strogi post. Na veliko soboto potekajo molitve ob božjemu grobu, ki ga uredijo v cerkvah. Verni tudi na ta dan prinesemo k blagoslovu velikonočne jedi (šunko, kruh, pirhe, hren, jajca ...), katere bomo zaužili v nedeljo, na velikonočno jutro. Med cerkvene obrede velike sobote sodi tudi blagoslov ognja.

Velikonočna nedelja, torej dan, ko naj bi Jezus Kristus ob prvem jutranjem svitu vstal od mrtvih, se začne s slovesno procesijo. V velikonočnem jutru se v velikem številu zberemo verniki okrog Božjega groba v cerkvi. Po tem pa sledi vstajenjska procesija. Po vrnitvi v cerkev pa poteka sveta maša. Po maši pa odhitimo domov k skupnemu velikonočnemu zajtrku. Uživanje zajtrka je nad vse slovesen družinski obred. Že sedaj je ohranjena navada iz preteklosti, ko so velikonočni zajtrk jedli le z rokami brez jedilnega pribora. Vsak član družine je dobil del od vseh blagoslovljenih velikonočnih jedi. Ob tem pa je moral paziti, da je z vsemi velikonočnimi dobrotami ravnal spoštljivo. Velika nedelja je vedno med ljudmi veljala za tako svet dan, da se ni smelo nič delati in ne hoditi zdoma. Z doma se je lahko šlo šele na velikonočni ponedeljek. Ta dan se je obiskovalo sosede, prijatelje, sorodnike (spomin na Kristusovo pot v Emavs po dnevu vstajenja). Velikonočni ponedeljek je ostal praznik, dan sprostitve, ki je namenjen veselemu druženju, obiskom in izletom.

Simbolni pomen blagoslovljenih velikonočnih jedi:

- šunka ali drugi kos mesa predstavlja Kristusovo telo
- hren predstavlja žeblje, s katerimi je bil Kristus pribit na križ,
- pirhi v simbolizirajo kaplje Kristusove krvi pa tudi vstajenje, ponovno stvarjenje in upanje. Jajce simbolizira tudi zavetje in varnost.
- potica pa spominja na trnovo krono.

Pletenico z velikonočnimi dobrotami je v preteklosti k žegnanju nesla najstarejša, še neomožena ženska. Posebej za to priložnost je imela na sebi vedno nekaj nove garderobe.

Velika noč v naslednjih letih pa naj bi bila:

2010 - 4. april, 2011 - 24. april, 2012 - 8. april, 2013 - 31. marec, 2014 - 20. april, 2015 - 5. april.

Kneški gasilci v aprilu

Erik Delost, PGD Knežak .....

Vedno, ko govorimo o gasilskem domu, najprej seveda pomislimo na gasilce in razne spremljajoče gasilske aktivnosti, ki se odvijajo le-tam. Toda vedno ni tako, kar se je v mesecu aprilu pokazalo v našem gasilskem domu.

Že na dan prvega aprila so prostore gasilskega doma zapolnili učenci osnovnih šol celotne Občine Ilirska Bistrica, ki so bili na ta dan udeleženci področnega tekmovanja iz matematike na OŠ Knežak. Učencem sta Jaka Fidel in Katarina Škrli najprej predstavila zgodovino društva, nato pa smo jim pokazali še zgodovinsko sobo, gasilsko zaščitno opremo, gasilska vozila ter na kratko opisali potek namišljene intervencije, da so dobili sliko, kako kneški gasilci strežemo tem stvarim. Čeprav so na ta dan učencem po glavi mrgolele le številke in prvoaprilske šale upamo, da so s seboj odnesli tudi kakšno poučno s področja gasilstva.

Kmalu je prišla sobota 4.4., ko so dvorano doma popolnoma okupirali otroci s starši, kjer so v organizaciji Kulturnega društva Tuščak iz Bača izdelovali velikonočne pirhe iz mavca, zajčke iz papirja, krasili

oljčne vejice... Lahko rečemo, da je bilo v gasilskemu domu kot v mravljišču, kjer so male pridne rokice, ob prisotnosti veliko smeja, kar letale od mize do mize.

Komaj se je odmev direndaja v naslednjih dneh pomiril, pa so dvorano že napolnili plesalci iz društva Gradina, ki so si gasilski dom izbrali za njihove redne vaje. V šali lahko rečemo, da njihovi usklajeni plesni koraki še danes odmevajo med stenami gasilskemu domu.

Gasilci pa skrbimo tudi za mednarodno prepoznavnost, saj so v petek 17.4. naše prostore obiskali učitelji in otroci iz Italije, točneje iz Sicilije. Predstavitev jim je bila seveda podana v angleščini, saj so v Knežak prišli z namenom piljenja znanja iz angleškega jezika. Ogledali so si gasilski dom s tehniko, nato pa se pod vodstvom učiteljice Klavdije iz OŠ Knežak podali na ogled ostalih zanimivosti v Knežaku in okolici.

Pestrost dogajanja v aprilu pa se s tem ni končala, saj smo kneški gasilci v nedeljo 19.4. sodelovali na državni gasilski vaji »Požig 2009« na Počku. Sodelovali smo z gasilskimi vozili kot intervencijska enota pod vodstvom poveljnika GZ

Ilirska Bistrica, kot tudi v regijskem in državnem štabu pri vodenju intervencije. Dan je bil sicer mrzel in nekoliko deževen, kar pa ni ustavilo naše zagnanosti. Lahko rečemo, da smo na vaji pridobili kar nekaj uporabnih izkušenj ter informacij, ki jih bomo sprida uporabili na našem področju.

Izkušnje, informacije, taktiko in znanje pa smo delili tudi med seboj, ko smo v nedeljo 26.4. organizirali interno usposabljanje članov operativcev na temo gašenja požarov v naravi. Štab operative, kot organizator usposabljanja, je najprej vsebine podal v obliki teorije, ki pa smo jo kasneje preizkusili tudi v praksi, ko so operativci v skupinah dejansko gasili travniške požare in trenirali taktiko gašenja. Z usposabljanjem smo bili zelo zadovoljni, saj so bili doseženi vsi zastavljeni cilji tega dne.

Čeprav je april postregel z nekaj prvoaprilskimi šalami, mrkim spreminjajočim vremenom, obilo obiskov in dejavnosti v gasilskem domu ter okolici, pa gasilci z zagonom gledamo v mesec maj in na mnoge aktivnosti, ki nas še čakajo.

NOVOSTI IZ SAMOSTANA

»Slavil bom tvoje ime na vekov veke!« (Ps 145, 1)

Zapoje naj zemlja

B. K. ....

V dom duhovnih vaj v Trnovem v Ilirski Bistrici že več let prihajajo družine in mladi z Skupnosti Emanuel. Letos so v dom prišli ob prazniku božjega usmiljenja, 18. in 19. aprila. Razmišljanje o božji velikodušnosti je bila tudi osrednja tema, o kateri je predaval Jernej Kastelec, voditelj Skupnosti Emanuel.

Skupnost Emanuel je mednarodna skupnost, ki šteje po svetu okoli deset tisoč članov, največ jih je v Franciji, razširjena je po vseh evropskih državah, pa tudi izven Evrope, še zlasti je številčna v Afriki in Aziji. Skupnost je ustanovil francoski laik Pierre Goursat in tedaj mlada zdravnica Martine Catta. Skupnost ima tri temelje, po katerih je prepoznavna: adoracijo (češčenje Najsvetejšega zakramenta), sočutje (različna dela sočutja do bližnjega) in evangelizacijo. Člani skupnosti smo doživeli, da nas Bog ljubi osebno in da nas spremlja ter kliče k sebi, saj nam želi podariti življenje v polnosti. Doživeli smo tudi, da nam Bog govori po Svetem pismu in da odgovarja na našo molitev.

V Sloveniji Skupnost Emanuel sestavlja okoli trideset mladih družin, prav toliko samskih laikov, dva duhovnika in nekaj sester na poti posvečenega življenja. Ena izmed sester, Marija Krebelj, doma iz ilirsko-bistriškega konca, zadnji dve leti živi v Toulonu v Franciji, kjer deluje na raso močno mešanem predelu mesta kot misijonarka. Njeno delo želi Skupnost Emanuel še posebej podpirati.

Posebej ljuba oblika molitve je za nas slavilna molitev, kjer se s pesmijo Bogu zahvaljujemo za njegovo ljubezen. Slovenska Skupnost je zato znana po nekaj zelo dobrih glasbenih zgoščenkah sodobne krščanske slavilne in molitveno meditativne glasbe. V letošnjem letu sta taki izšli zgoščenki Adoro te in Zapoje naj zemlja, ki so blizu tudi tistim, ki se s krščanstvom še niso srečali.

Med dejavnostmi, po katerih je prepoznavna skupnost Emanuel v Sloveniji, sodijo tudi Šola za zakon, kjer se mladi pari v ciklusu osmih srečanj pripravljajo na življenje v dvoje, za mlade imamo zelo uveljavljeno Šolo Abram (šola za misijon), ki jo je pred dobrimi desetimi leti ustanovila Helena Reberc, tudi ilirsko-bistriška domačinka. V okviru programa Ljubezen in resnica pa se srečujejo pari, ki želijo poglobiti svoje zakonski odnos in se pri tem opreti na Boga. Meseca februarja

se je denimo vikenda za zakonce, ki smo ga prav tako imeli v Ilirski Bistrici, udeležilo dvajset zakonskih parov z otroki.

V dom šolskih sester De Notre Dam zelo radi prihajamo, saj nudi izjemno domačnost in upošteva specifične potrebe mladih družin, s pestro ponudbo prostorov omogoča delo po manjših skupinah, kar je na naših srečanjih ob vikendih nujno potrebno in nam omogoča, da duhovno rastemo in se napajamo pri molitvi v čudoviti domski kapeli. Naši otroci pa so najbolj navdušeni nad vrtiljakom s konjički!

Več informacij na spletni strani: <http://sl.emmanuel.info>

SVETOVANJE

Včasih nas okoliščine pripeljejo v situacijo, ko ne vemo, kako naprej. Takrat nam je v pomoč pogovor z osebo, ki ni vpletena. Svetovalni pogovori s psihologinjo mag. DUŠICO GRGIČ potekajo dvakrat na mesec v prostorih Doma matere Terezije v samostanu, Vodnikova 13, Ilirska Bistrica. Predhodne prijave: 051 244 893 (g. Dušica) ali 05/714 16 12 (od 13. do 17. ure)

Folkloristi zadovoljili ilirskobistriško občinstvo

Petar Nikolić .....

Obiskovalcem, ki so v nedeljo v ilirskobistriškem Domu na Vidmu gledali in poslušali izvajalce na Območnem srečanju odraslih folklornih skupin, je prikupna napovedovalka Anja Hofman najprej predstavila Folklorno skupino Gradina. Viden napredek pod vodstvom Antuna Jegera, je ta priljubljena domača folklor potrdila s prikazom domačega ženitovanskega običaja »Gremo po kolač«. Sledilo je Folklorno društvo Val iz Pirana, ki ga vodi Andrej Butina. V slikovitih nošah so člani odplesali Splet plesov iz tržaške okolice. Tudi to skupino so pospremili dolgi aplavzi. Folklorno skupino Skalo iz Kubeda je v svojevrstnem slogu predstavila avtorica odrske predstavitve Mojca Lepej. Mrtvaški ples - noč je moja, dan je tvoj - je za marsikoga v dvorani predstavljal dokaj zahteven eksperiment v iskanju novih izraznih možnosti, ki nikogar ni pustil hladnega. Posebnost so bili gostje:

Akademsko kulturno-umetniško društvo Kolo iz Kopra. Skupina, ki deluje šele dobro leto dni je za ključek zaplesala in zapela plese balkanskega izvora. Z eksotičnimi ritmi in južnjaško dinamiko, izbor je prispevala Vesna Bojić Sojiljković, je bila pregledna prireditev uspešno zaokrožena.

Organizator, Javni sklad za kulturne dejavnosti, izpostava Ilirska Bistrica, se tako lahko postavi s še eno uspelo prireditvijo. Glede na odzive gledalcev pričakujemo v kratkem še kaj podobnega.

Pomembno obvestilo!

ZDRAVSTVENO LETOVANJE OTROK V PACUGU od 22. julija do 1. avgusta 2009

Območno združenje Rdečega križa Ilirska Bistrica je tudi letos organizator desetdnevnega zdravstvenega letovanja 50 otrok v Pacugu.

Podrobnejše informacije in prijavnice boste lahko dobili na osnovnih šolah, pri svojem pediatru ali neposredno na našem naslovu, oziroma po telefonu: 05/711 0790 ali 041 233 194.

IZPOLNJENE PRIJAVNICE IN POTRJENI ZDRAVSTVENI LIST OTROKA PRINESITE NA OBMOČNO ZDRUŽENJE RDEČEGA KRIŽA ILIRSKA BISTRICA DO 30. MAJA 2009.

Opozorilo: Potrdilo o zdravstveni indikaciji otroka morate starši pridobiti pri pediatru!

Območni odbor OZ RK Ilirska Bistrica

Renovirani zastavi

Alenka Penko .....

Radi se pohvalimo, da je v podružnični cerkvi sv. Štefana v Harijah najmanj enkrat tedensko sveta maša. Za to smo posebej hvaležni trnovskemu župniku, dekanu g. Gabrijelu Vidrihu in župniji Trnovo, pod okrilje katere sodimo, seveda pa tudi vsem ostalim duhovnikom, ki prihajajo maševati v Harije.

Vaščani se trudimo v okviru svojih sposobnosti in znanj, še posebej zaslužna za to sta g. Anton Gombač in g. Miro Rojc.

Naša največja letošnja pridobitev sta dve renovirani zastavi oz »banderi«.

Miro Rojc in Matej Primc nameščata »bandere« pred nedeljskim slavljem

PIVOVARNA
IN GOSTILNA

Danilo Čekada s.p.

Dolenje 2, 6254 Jelšane
tel.: +386 (0)5 / 788 50 29
gsm: +386 (0)41 / 363 443
e-mail: pivovarna.pek@siol.net

ODPRTO 10-22
RAZEN ČETRTKA

TV GALEJA

V SPOMIN

*Da boš, praviš, drugo leto
še naredil to in to,
pa te že ne bo na svetu,
v grobu tvoje bo telo.*

*Le zakaj se daš slepiti
od varljivega sveta?
Saj ga moraš zapustiti,
vse, kar je posvetnega.*

*Smrt ne zbira, vse pobira,
nič ne čaka starosti...*

Anton Pecman (1941 – 2009)

Anton Pecman je najlepša leta svojega življenja poklonil mizarstvu. Odločitev mu ni zagotovila kakšnega posebnega blagostanja ali brezskrbnega življenja. Nasprotno. Vse življenje so ga preganjali roki, neplačane terjatve in skrb, če bo zmožni in uspel poravnati vse svoje obveznosti.

Kljub temu je našel čas, da je tvorno sodeloval v stanovski organizaciji, kjer so mu bile zaupane številne pomembne naloge.

Bil je človek, ki se ni nikoli razburjal, zato je vedno dajal vtis, da z lahko opravlja vse naloženo delo. Le nekaj let pred upokojitvijo je velikokrat glasno razmišljal: »Ko se bom upokojil, bom imel veliko časa. Hodil bom od hiše do hiše in opravljal kakšna manjša dela. Dela, ki so potrebna v vsakem gospodinjstvu, a se jih vsi mizarji otepamo...«

Ko se človek rodi, vzame življenje svinčnik in papir ter začne pisati. Zgodba življenja pa se vedno razlikuje od zgodbe, ki bi si jo človek želel in jo imel rad. Kot že tolikokrat prej, je tudi njemu življenje napisalo drugačno zgodbo...

Tudi po upokojitvi ni imel nikoli dovolj časa, da bi hodil od hiše do hiše in opravljal drobna popravila, kajti življenje nam krojijo zakoni, obveznosti in naše navade. In vsak dan znova ugotavljamo, da nam zmanjkuje časa. Tudi njemu ga je zmanjkovalo, kljub temu pa ga je vedno našel toliko, da je redno obiskoval svoje prijatelje in znance, z njimi nazdravil in povedal kakšno takšno življenjsko resnico, po kateri se ga bomo še dolgo spominjali.

V torek, 14. aprila 2009 smo ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Naj počiva v miru!

Spoštovani soprogi, sinu Antonu, nevesti, vnukinji in vnuku ter ostalemu cenjenemu sorodstvu izrekamo iskreno sožalje.

Člani Območno obrtno-podjetniške zbornice Ilirska Bistrica

Medicinski sestri Klun Mimici v spomin

*Dolgo let smo te poznali,
razigrano kakršna si vedno bila,
družabnost, srčno vsem delila,
kjerkoli smo se skupaj zbrali.*

*V poklicu vsem si bila ustrezljiva,
če nujno je bilo, si marsikomu
tudi v nočnem času bila razpoložljiva,
pomoč nudila, po potrebi še na domu.*

*Žal doletela te je nepričakovana usoda
s katero si v trpljenju se borila,
se hudim bolečinam nenehnim prepustila
naprej vedoč, da nimaš izhoda.*

*Sleherni, spomin bo nosil v sebi,
čuteč kot, da is še živa
z misljo smo vedno in bomo ob tebi,
četudi domača hladna zemlja te pokriva.*

Franc Sila

Snežnik

PIŠITE NAM
sneznik@kabelnet.net

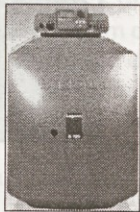

INSTALACIJE

Kovačič Stojan s.p.
Košče 69/a, 6250 Ilirska Bistrica
Tel.: 05/71 00 370, Fax.: 05/71 00 371
GSM: 041/642 868

DOBAVA IN MONTAŽA STROJNIH INSTALACIJ:

- * **CENTRALNO OGREVANJE**
- * **VODOVODNE INSTALACIJE**
- * **PLINSKE INSTALACIJE**
- * **KLIMATSKE NAPRAVE**

POOBlašČENI MONTER IN SERVISER
OGREVALNE TEHNIKE

Buderus cfc VIESMANN

Suma inženiring d.o.o.
PROIZVODNJA KOVANIH ELEMENTOV,
IZDELAVA OGRAJ, REŠETK IN VRAT PO NAROČILU
tel.: +386(0)5/71-10-244

OIC Trnovo
Vilharjeva cesta 47, 6250 Ilirska Bistrica
tel./fax: 05/71-10-242

VRHUNSKA

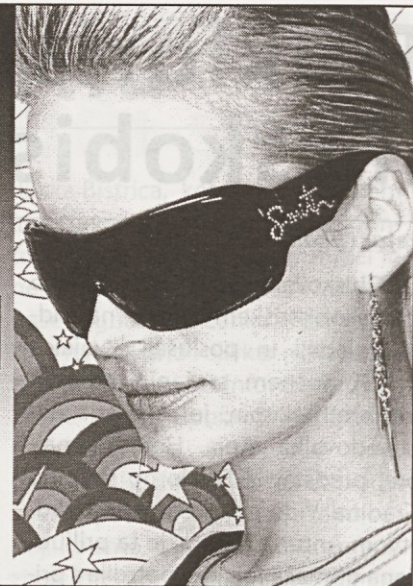
**SONČNA OČALA RAY BAN,
SMITH, ADIDAS
VELIKA IZBIRA ROČNIH UR**

IZDELAVA IN POPRAVILA
KOREKCIJSKIH OČAL
TEKOČINA ZA KONTAKTNE LEČE
380 ml SAMO 6,50 €
OKULISTIČNI PREGLEDI

OPTIKA

Gregor Princ

Gregorčičeva 9, ILIRSKA BISTRICA
Tel.: 05/71-00-510

TELES

Ilirska Bistrica d.o.o.

DUO - TRIO PAKETI

DUO

TELEVIZIJA + TELEFON

14,00 € na mesec

TRIO

TELEVIZIJA + INTERNET + TELEFON

od 22,00 € na mesec

Več informacij na
www.teles.si ali
71 10 100

TELES, telekomunikacije, d.o.o.
Vilharjeva 35, 6250 Ilirska Bistrica

dolgoljetne izkušnje na področju klimatizacije

Monte in serviser v Il. Bistrici: 041-829-138

- POLOG + OBROKI...
- PRODAJA NA KREDIT,
Prodaja, vgradnja in servis

Beblerjeva 2/b 6000 Koper

tel.: 041-637-934

Panasonic.

nit-trade d.o.o.

Zastopnik in uvoznik

klima naprav

Akcijske cene

MITSUBISHI

Snežnik

CENIK OBJAV:

1 stran: 500,75 EUR

1/2 strani: 333,83 EUR

1/4 strani: 166,92 EUR

1/8 strani: 125,19 EUR

OSMRTNICA:

1/8 strani brez slike: 20,87 EUR

1/8 strani s sliko: 25,04 EUR

Cenik zakupa prostora
velja za oglaševanje ter za
politična sporočila. Objave na
zahtevanih straneh ter na prvi
in zadnji strani so višje za 30%.
Cene ne vsebujejo DDV.

DOM TEKSTILA 2

Cankarjeva 25, Ilirska Bistrica

tel.: 05 / 71 41 500

AKCIJA 18. 5. - 31. 5. 2009

* **METRAŽA** -15%

* **POSTELJNINA** -30% **do** -50%

* **BRISAČE** -10%

* **PRTI** -10%

* **ČIPKA** -10%

NOVO V PONUDBI

ODEJA SKOFJA LOKA

*PREŠITE ODEJE

*VZGLAVNIKI

*PREGRINJALA

NOVO

TRGOVINA V POSTOJNI - Tržaška 16

BRZPLAČNO
ŠIVANJE
ZAVES

ILIRSKA BISTRICA

VABLJENI

REDNI PROGRAM:

široka ponudba

* izdelanih zaves

* dekorativnih zaves

* metraže

(brezplačno šivanje po naročilu)

ŠIRŠI PROGRAM:

široka ponudba

* posteljnine

* brisač

* prešitih in navadnih odej

* posteljnih blazin in pregrinjal

NOVOST V PONUDBI:

* plastificirani prti

* umetno usnje - skaj

* karnise

URNIK

NON - STOP 8 - 19

SOBOTA 8 - 12

NEDELJE IN PRAZNIKI

ZAPRTO

NE PREZRITE OBJAVE

Javni poziv

DELODAJALCEM ZA VKLJUČITEV V ENOTNO REGIJSKO ŠTIPENDIJSKO SHEMO (RŠS) JUŽNA PRIMORSKA za šolsko/študijsko leto 2009/2010

Roka za oddajo vlog: 20. 5. 2009 in 20. 8. 2009.

Predmet javnega poziva je izbor delodajalcev za vključitev v enotno Regijsko štipendijsko shemo (v nadaljevanju RŠS) Južna Primorska v šolskem/študijskem letu 2009/2010. Delodajalci z vlogo oddajo potrebe po štipendistih. Štipendije bodo 60 % sofinancirane s strani Evropskega socialnega sklada in občin.

Poleg podjetij se na razpis lahko prijavijo tudi javne agencije, javni skladi, javni zavodi in javni gospodarski zavodi ter druge osebe javnega prava, ki so posredni uporabniki državnega proračuna ali proračuna lokalne skupnosti. Pogoji za vključitev, način prijave ter postopek izbire delodajalcev so natančno opredeljeni v javnem pozivu.

Zainteresirane delodajalce vabimo, naj čim več prijav oddajo v prvem roku (t.j. do 20.5.2009). V tem primeru bo štipenditor lahko zagotovil boljšo, obsežnejšo in učinkovitejšo promocijo razpisanih štipendij med dijaki in študenti še pred poletnimi počitnicami.

Delodajalci, ki so že vključeni v RŠS, vlogo oddajo le v primeru novih potreb po štipendistih.

Informacije:

Kontaktna oseba na RRC Koper: mag. Tina Jančar Matekovič, tel. 05/ 66 37 586, tina.matekovic@rrc-kp.si, Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov, tel.št.: 05/ 73 44 362 ali info@ora.si

Garancijska shema

Sporočamo vam, da je bil, dne 17.4.2009 v Uradnem listu RS št. 30, objavljen razpis za posojila in garancije v okviru Garancijske sheme pri RRC Koper.

Podjetja imajo tudi letos možnost pridobiti garancijo RRC do 80% vrednosti posojila. Maksimalna višina posojila je 85.000,00 EUR.

Razpisana sredstva po občinah so:	EUR
Mestna občina Koper	327.000,00
Občina Izola	159.000,00
Občina Piran	188.000,00
Občina Sežana	170.000,00
OOZ Sežana*	4.000,00
Občina Hrpelje-Kozina	/
Občina Ilirska Bistrica	19.000,00
SKUPAJ	867.000,00

* sredstva lahko koristijo tudi člani Obrtne zbornice Sežana iz Komna in Divače

Snežnik

PIŠITE NAM
sneznik@kabelnet.net

Lekarna Ilirska Bistrica
Tel.: (05) 7 111 751, Fax.: (05) 71-11-743

Delovni čas:
Delavnik
od 7:00 do 19:00
Sobota
od 7:00 do 14:00
Nedelja in prazniki
Zaprto
Dežurstva
Delavnik
od 19:00 do 21:00
Sobota
od 19:00 do 21:00
Nedelja in prazniki
od 9:00 do 11:00 in
od 18:00 do 19:00

ZDRAVNIK ZA ŽIVALI SVETUJE

Moške mačje težave - težave z uriniranjem

Maja Simonič, dr.vet.med., Veterinarska ambulanta Ilirska Bistrica .....

Pri mačkah se pogosto pojavljajo težave z uriniranjem, kar kaže na obolenja spodnjih delov sečil (mehurja in sečnice). Lahko gre za okužbo tega dela sečil ali pa poškodbo zaradi prisotnosti sečnih kamnov ali kristalov. Za okužbo sečil obolevajo tako samice kot samci, medtem, ko je poškodb ali zamašitev sečnice zaradi sečnih kamnov in kristalov občutno več pri samcih. V tem članku se bomo podrobneje posvetili obolenju spodnjega dela sečil zaradi prisotnosti sečnih kamnov in kristalov.

Kako ugotovimo, da ima maček težave z uriniranjem?

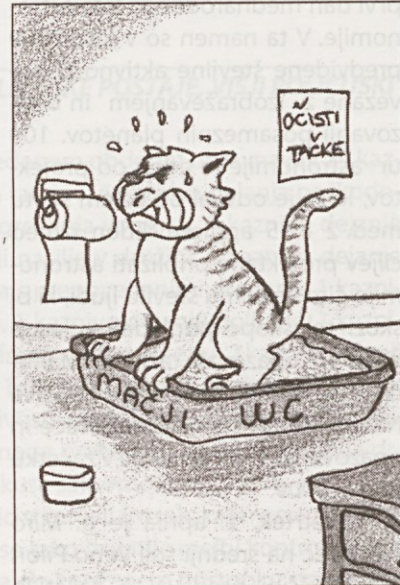
Najlažje opazimo te težave pri notranjih mačkih, ki imajo svoje stranišče v stanovanju. Zunanji mački se radi kam umaknejo, kar pa je lahko zanje usodno. Prizadeti mački hodijo pogosteje opravljat

in oblik. Poznamo več vrst sečnih kristalov in kamnov, glede na minerale, ki jih sestavljajo. Najpogostejši so struvitni, sestavljeni iz magnezija, amonija in fosfatov v urinu.

Zakaj nastajajo kristali v urinu?

Na nastanek kristalov vpliva predvsem prehrana. Pri debelih mačkih, ki zauživajo preveč hrane, pride lahko do kopičenja magnezija. Mački, ki jedo samo komercialno suho hrano (briketi) so bolj nagnjeni k nastanku sečnih kristalov, ker ta navadno vsebuje več magnezija kot hrana v konzervah.

Zelo pomemben faktor pri nastanku sečnih kristalov je pH (kislota) urina. Nekatere vrste kristalov nastajajo v kislem urinu, medtem ko struvitni nastajajo v bolj lužnatem (bazičnem). Običajno je urin po hranjenju za eno stopnjo manj kisel, kar traja nekje tri do pet ur po obroku. Zato imajo mački, ki imajo

cijo čez trebuh ali katetrizacijo) in se ga pregleda pod mikroskopom. Za postavitev diagnoze si veterinar lahko pomaga tudi z ultrazvokom ali rentgenom. Pri mačkih v slabem

Najlažje opazimo te težave pri notranjih mačkih, ki imajo svoje stranišče v stanovanju.

zdravstvenem stanju je potrebna intenzivna terapija, ker lahko pride do smrti zaradi zastrupitve telesa. Pri zamašeni sečnici je potrebno odstraniti kamen ali pesek, ki jo je zamašil. V redkih primerih je potrebna celo kirurška odstranitev (operacija). Poleg predpisane terapije morajo mački zauživati posebno prehrano, ki spremeni lastnosti urina, da se sečni kristali v njem raztopijo in tako izločijo iz telesa. Težave se pri istih živalih rade ponavljajo, zato je pomembno, da pri njih že predčasno poskrbimo za primerno prehrano, dovolj tekočine in gibanja.

struvitni sečni kamen pri mačku

malo potrebo kot ponavadi, ob tem lahko oddajajo glasove, ki so znak bolečine. Količina urina ob uriniranju je zelo majhna, ali pa urina sploh ni. V urinu včasih zaradi poškodbe sečnice ali mehurja opazimo kri.

Mački si pogosto ližejo genitalije, lahko je vidna konica penisa, ki je normalno skrita v prepuciju (kožni gubi). Taki mački se nam radi umikajo in se skrivajo. Če pride do popolne zamašitve sečnice s sečnimi kamni, mački ne morejo odvajati urina. Po nekaj urah lahko tak maček kaže že znake zastrupitve (depresija, slabost, bruhanje, pospešeno dihanje...)

Kaj so sečni kamni?

V urinu lahko najdemo mineralne kristale, ki se zaradi določenih lastnosti urina v njem ne raztopijo. Z združitvijo teh kristalov pa nastajajo sečni kamni različnih velikosti

hrano vedno na voljo, povprečno višji pH (torej manj kisel), kot tisti, ki jedo po obrokih.

Pomembna je tudi količina popite vode. Če je vode v telesu veliko, nastaja velika količina urina. Minerali in sečni kristali se tako sproti odplavljajo iz mehurja, kar preprečuje nastanek sečnih kamnov.

Do nastanka sečnih kristalov lahko pripomorejo tudi nekatere bakterijske okužbe sečil.

Kaj storiti, ko sumimo, da ima maček težave s sečnimi kamni?

Obvezen je obisk pri veterinarju. Ta bo pregledal splošno stanje živali in ugotovil, kako resna je težava. Navadno se mačkom odvzame nekaj urina (z iztiskanjem urina, punk-

**OKULISTIČNA
AMBULANTA
dr. Mario Ragus**

Ordinacija **IL. BISTRICA**
Gregorčičeva 8
ponedeljek 13" - 19"
in torek 7" - 13"
tel. 711 21 36, 711 21 40©

Ordinacija **POSTOJNA**
Prečna ulica 2
torek 14" - 20"
in sredo 7" - 13"
tel. 726 50 04, 726 54 01©

Lepo se glejmo!

Astronomski vikend v Vipavski dolini

Ado Barbiš .....

Astronomsko društvo Nanos je bilo ustanovljeno ravno na prvi dan mednarodnega leta astronomije. V ta namen so v letu 2009 predvidene številne aktivnosti povezane z izobraževanjem in opazovanji posameznih planetov. 100 ur astronomije je eden od projektov, ki se je odvijal po celem svetu med 2 in 5 aprilom. Eden izmed ciljev projekta je približati astronomijo čim večjemu številu ljudi, ki bi skozi teleskope pogledali v jasno nebo in opazovali različne planete. V ta namen smo člani društva Nanos izvedli številne delavnice in opazovanja, ki so potekali v začetku aprila 2009.

V četrtek, 2. aprila je g. Miro Perhavec na srednji šoli Veni Pilon v Ajdovščini predaval o začetkih astronomije, pogledih na vesolje

šoli Otlica. Predavanja in opazovanja se je udeležilo preko 50 osnovnošolcev in njihovih staršev.

S seboj so prinesli tudi svoje teleskope. G. Erik Černigoj je pred-

dušencev astronomije. Opazovanje je potekalo preko štirih različnih teleskopov. Teleskope so uravnavali in obiskovalcem podajal navodila g. Sašo Žigon, g. Andrej Rutar, g. Miloš Tutuš in g. Erik Černigoj. Obiskovalce pa sta po jasnem nebu orientirala g. Miro Pehavec in g. Jože Rutar. Odgovarjala sta tudi na vprašanja obiskovalcev.

Obiskovalci in člani društva smo neposredno spoznali našo majhnost in veliko odgovornost za stanje planeta Zemlja. Lahko smo srečni, da v velikem, prostranem in neskončnem vesolju, smo prebi-

skozi zgodovino in predstavah o velikosti vesolja nekoč in danes. Predavanja smo se udeležili člani društva in precej zainteresiranih in zvedavih občanov. Po predavanjih se je razvila strokovna debata, ki je obsegala nevtronske zvezde, črne luknje, literaturo s področja astronomije...

V petek, 3. aprila, smo poleg predavanja, ki ga je izvedel g. Mirko Perhavec za mlajšo populacijo izpeljali opazovanje Lune, Saturna in Orionove meglice -M42 na osnovni

stavil tudi uporabo programa Starry Night, ki ga Astronomi - amaterji pogosto uporabljamo za orientacijo po nebu in vodenje teleskopa pri opazovanjih.

V soboto, 4. aprila nam vremenske razmere niso dopustile, da bi si z observatorija LIPE nad Vrhpoljem ogledali nebo.

V nedeljo, 5. aprila se je na observatoriju OŠ Vipava, na LIPAH udeležilo opazovanja preko 90 nav-

valci planeta Zemlja, ki nam omogoča sprejemljive življenjske pogoje. Veliko skrb moramo nameniti svetlobnemu in drugim onesnaževanjem. Odgovorni smo, da našim zanamcem pustimo planet, ki bo omogočal še naprej normalne razmere za življenje in razvoj.

Velikonočno tridnevje

Alenka Penko, Foto: Andrej Gombač .....

Za tiste, ki smo se v krstu povezali s Kristusom, so trije dnevi pred veliko nočjo (veliki četrtek, veliki petek in velikonočna vigilija) nekaj največjega. Tridnevje izvira iz praznovanja »pashe«, pri kateri so Judje slavili rešitev svojih prednikov iz egiptovske sužnosti. Velikonočno tridnevje zaključimo s slovesno procesijo. V Harijah je navada, da procesijo skozi vas opravimo na prvo velikonočno nedeljo, pred slovesno sveto mašo. Letošnje je daroval dr. Ciril Sorč, za kar se mu iskreno zahvaljujemo. Hvala pa tudi vsem pevkam in pevcom, ki so se potrudili, da nam bo letošnje praznovanje ostalo v tako lepem spominu.

Del Cerkvenega pevskega zbora, po nedeljskih obredih.

Vsestranska uporabnost breze

Alenka Penko .....

Breza, listnato drevo z belim lubjem, je bilo od nekdaj zelo cenjeno zaradi mnogostranske uporabnosti.

Včasih so spomladi v brezovo deblo zarezali zarezo, iz katere se je izcejal sok, imenovan brezova voda. Slednje so uživali kot osvežilno pijačo ali zdravilni pa tudi alkoholni napitek, če je zavrela.

Brezove veje so uporabljali za steljo živine in jih vezali v metle, les pa je bil cenjen za kurjavo.

Tradicionalna obrt, izdelovanje metel iz brezevja, se je ohranila v naših krajih vse do danes. Opravila je posebej večš Danilo Zadnik, ki svoje znanje

že nekaj časa s pridom prenaša na mlajše, v okviru delavnic, ki potekajo v sklopu projekta Dobrote slovenskih kmetij.

Aprilskim delavnicam, ki so se odvijale letošnjega 4. aprila v Postojni, pa je dodal še nekaj novodobnega. Obiskovalce je poučeval o izdelovanju velikonočnih venčkov iz brezevja.

Zahvala

4. a in 4. b Gimnazija Ilirska Bistrica .....

27. marca 2009 je v Jamskem dvorcu v Postojni potekal maturantski ples bistriških gimnazijcev. Tradicionalno je potekal tudi srečelov. Nagrade so prispevali številni pokrovitelji. Najbolj se zahvaljujemo glavnemu pokrovitelju Občini Ilirska Bistrica, ki nam je bil v veliko finančno pomoč. Hvaležni smo tudi: zavarovalnici Adriatic Slovenica, avtošoli Relax, Avto centru Dodič, tiskarni Vek Koper, Kraškimi lekarnami Ilirska Bistrica, turistični agenciji Oaza, podjetju Unika TTI, podjetjema Kolektor Liv d. o. o. in Liv hidravlika in kolesa d. o. o., ki so se izkazali za zelo velikodušne. Za zadovoljstvo profesorjev in profesorice so s prekrasnim cvetjem poskrbele cvetličarne Margita, Polona in Rosa ter atelje Brigita.

Zahvaljujemo se tudi vsem ostalim pokroviteljem: Drogerie Markt, Javor Pivka d. o. o., zlatarna Jana, Formitas Ljubljana, Grafične storitve Sova, Vinakoper, zavarovalnica Tilia, Citroen Slovenija, Primorske novice, drogerija Jelka, Optika Primc, trgovina Lovec, Vrvarstvo Zupan Radomlje, trgovina Soča, Mavrica, Tara, Kirn, Kosič, Silver mode, Pletina, Rodi, Miele (Oskar Samsa), Čukgraf d. o. o. Postojna, gostilna Danilo, Alpe papir, Europapir, Grafični materiali Koper, Avantura šport, Papirnica Kakež, Salon pohištva Nova oprema, Plama pur, Transport, kozmetični salon Lara, Banka Koper, Gostilna Kočanja, prodajalna telefonov Kopija, Mitja hair team, Aleas d. o. o., bar Oranž, OMV Istrabenz, Vibronova, frizerski salon Mojca, Študentski servis Sežana, zavarovalnica Triglav, podjetje Irbis, picerija Park, Javor Bač d. o. o., DGP Koper, okrepevalnica Trnovo, avtopralnica Koren Jožko s. p., Foto Fantasy, gostilna Pr Špjehi, Brozina d. o. o., grafična delavnica Bor, Robert Jenko, gostilna Maestro, Slovenske železnice d. o. o., mesnici Sedmak in Puc, mizarstvo Interieri, plesna šola Urška, podjetje IPIL, planinsko društvo Snežnik, papirnica Format Koper, CPK.

Snežnik
PIŠITE NAM
sneznik@kabelnet.net

Nadaljevanje borzne rasti

Primož Hočvar, upravljaec premoženja, ILIRIKA Borzno posredniška hiša d.d. ....

V mesecu aprilu se je nadaljevalo pozitivno vzdušje na borzah. Evropski in ameriški indeksi so pridobili okrog 10 odstotkov, kitajski pa še več. Na rast sta najbolj vplivala finančni in avtomobilski sektor, ki sta dobesedno poletela v nebo. Na trgu je bila mešanica dobrih in slabih novic, s tem, da je trg zadnje kar nekako prezrl. V Ameriki se je ponovno povečala skupna brezposelnost in sicer na 8,5 odstotka, zaenkrat pa ni nobenih znakov za zaustavitev takšnega trenda. Evropska centralna banka pa je v začetku aprila znižala temeljno obrestno mero za 0,25 odstotne točke na 1,25 odstotka. Nekateri analitiki so pričakovali tudi bolj drastičen rez, a si je evropska centralna banka očitno vzela še nekaj rezerve za morebitno dodatno znižanje na naslednjih srečanjih.

V ZDA so bili objavljeni prvi rezultati podjetij za prvo četrtlet-

je, ki so, še zlasti za finančni sektor, zelo vzpodbudni. Tako so rezultate zaenkrat objavile banke Wells Fargo, Goldman Sachs, JP Morgan in Citigroup, ki so bili vsi po vrsti pozitivni oziroma boljši od pričakovanih. To je povzročilo nadaljevanje borznega stapeda na trgih, ki traja že bistveno dlje, kot je marsikdo pričakoval. Izjemno so, kot smo že omenili, porasle tudi delnice proizvajalcev iz avtomobilskega sektorja. To je predvsem posledica državnih subvencij, še zlasti v Nemčiji, kjer so se avtomobili v prejšnjem mesecu prodajali kot vroče žemljice. Prodaja je tako v primerjavi z letom poprej v povprečju poletela za celih 40%, seveda pa so najbolj pri tem zaslužili proizvajalci manjših in cenejših avtomobilov. Fiat je tako povečal prodajo kar za 219%, Suzuki pa celo za 280%! Nekateri sicer menijo, da subvencija v Nemčiji, ki je bila podaljšana do konca leta in znaša 2500 evrov, ne koristi

kaj dosti nemškemu proizvajalcem, poleg tega pa naj bi po koncu njene veljavnosti prišlo do večje streznitve na avtomobilskem trgu. Mnogo pa jih meni tudi, da je podaljšanje subvencije predvsem predvolilna poteza nemške kanclerke Merklove.

V Sloveniji pa ponovno nič novega. Trg se nikakor ne odzove na pozitivne novice in rast trgov v tujini. Vzrok je predvsem nelikvidnost trga, še bolj pa negotovost okrog Istrabenza in ostalih z njim povezanih družb. Trenutno je najbolj verjeten scenarij prisilna poravnava, možen pa je tudi stečaj družbe. Slednje bi pomenilo izgubo večine ali vsega premoženja delničarjev Istrabenza, ki jih je prek 14.000. V nasprotju s Slovenijo Hrvaška bolje sledi gibanju zahodnih trgov, kar smo nekajkrat že ugotavljali. V mesecu aprilu je tako hrvaški indeks zrasel za osem odstotkov. Slabše pa so napovedi za turistično sezono, vsaj sodeč po dosedanjih rezervacijah. Dejstvo je namreč, da je hrvaško gospodarsko močno odvisno od turizma in z njim povezanih dejavnosti. V Srbiji je bil mesec april ravno tako pozitiven, indeks je zrasel za približno 10 odstotkov.

Nadaljuje se torej pozitiven trend na borzi, ki zdaj traja že šest tednov. Predvsem se nadaljuje močan odboj bančnih delnic. V realnem sektorju zadeva še ni tako rožnata, se pa tudi tu kažejo obrisi, da bi najhujše utegnili biti že za nami. Verjetno bo na borzah v bližnji prihodnosti prišlo do popravka navzdol, bistveno pa je, kje se bodo trgi zaustavili. Zelo dobro bi bilo, da ne padejo pod prejšnje dno, saj bi to lahko pomenilo tudi začetek obrata trenda. Vsekakor pa je za celotno borzo najbolj bistven podatek, da zadeve ne delujejo več tako apokaliptično, kot so še pred nekaj meseci. Zato je še naprej smiselno postopno vstopati v podjetja z močim denarnim tokom in nizko izpostavljenostjo kreditom, še zlasti ob popravkih trgov navzdol.

KRONIKA

POROČANJE O DOGODKIH NA OBMOČJU PP ILIRSKA BISTRICA ZA OBDOBJE 16. 3. 2009 DO 15. 4. 2009

Aleksander MORAN, KOMANDIR POLICIJSKE POSTAJE, VIŠJI POLICIJSKI INŠPEKTOR III .....

Policisti PP Ilirska Bistrica so v navedenem obdobju obravnavali 24 kaznivih dejanj in sicer 3 kazniva dejanja tatvine, 4 kazniva dejanja poškodovanja tuje stvari, 3 kazniva dejanja ogrožanja varnosti, 1 kaznivo dejanje ponarejanje denarja, 2 kazniva dejanja nasilja v družini, 1 kaznivo dejanje neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami, 1 kaznivo dejanje odvzem motornega vozila, 1 kaznivo dejanje goljufije, 1 kaznivo dejanje ogrožanje z nevarnim predmetom pri pretepu, 2 kazniva dejanja prepričitev uradnega dejanja, ter po 1 kaznivo dejanje poskusa posilstva, ponarejanja listin, kršitve nedotakljivosti stanovanja, poškodovanja ali uničenja javnih naprav in prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države. Obravnavana sta bila tudi 2 poskusa samomora.

Pri varovanju državne meje so policisti prijeli 6 oseb, katere so na nedovoljen način vstopile v R Slovenijo in se tako izognile mejni kontroli. Vsem šestim kršiteljem je bila izrečena globa. Po končanem postopku sta bili dve osebi izročeni hrvaškemu mejnim organom, ena oseba je bila vrnjena Italijanskim varnostnim organom, tri osebe pa so bile nastanjene v Centru za tujece.

Policisti so obravnavali tudi 6 kršitve javnega reda in miru, od tega 3 kršitve na javnem kraju in 3 kršitve v zasebnem prostoru. Kršiteljem so bili za ugotovljene kršitve izdani plačilni nalogi. Podano je bilo tudi eno poročilo pristojnim inšpekcijskim službam. V dveh primerih so policisti zasegli manjše količine prepovedane droge.

Na območju naše policijske postaje se je pripetilo 15 prometnih nesreč, od tega sta bili dve prometni nesreči z lažjimi telesnimi poškodbami, v 13 prometnih nesrečah pa je nastala samo materialna škoda. Obravnavali smo tudi 3 poškodovanja osebnih vozil na parkirnih prostorih in 5 primerov povoženja divjadi.

Prav tako smo obravnavali še 5 travniških požarov in eno delovno nesrečo. Izvedeno je bilo tudi iskanje pogrešane osebe, katera je bila uspešno najdena.

Zaradi vožnje pod vplivom alkohola smo v omenjenem obdobju pridržali 5 kršiteljev, v enem primeru pa je bil kršitelj pridržan zaradi kršitve Zakona o prekrških.

Glede na ugodne vremenske razmere je na naših cestah vedno več voznikov koles z motorjem in motornih koles, katerim želimo obilo užitek v vožnji z njihovimi jeklenimi konjički, hkrati pa jih pozivamo, da so pri vožnji skrajno previdni in naj ne precenjujejo svojih sposobnosti, kljub predhodnim izkušnjam. Ostale udeležence v cestnem prometu pozivamo, da so pozorni na omenjene voznike, še posebej pa na najmlajše udeležence v cestnem prometu, ki bodo uživali v prvo majskih počitnicah. Zato jih »NIKAR NE SPREGLEJMO«.

041-90 62 43

FASADERSTVO
SKENDER ZOGAJ s.p.
Partizanski hrib 14
6250 Ilirska Bistrica
041 - 90 62 43

FASADERSTVO

AGROSERVIS

Vode

Traktor
LABINPROGRES
TUBER 40,

motor 3 valjni,
40KM,
vodno hlajen,
hitrost 40km/h,
pogon 4x4,
varnostni lok,
slovenska
homologacija,
na zalogi.

in motokultivatorji
Labinprogres
bencinski in disel,
ročni ali
akumulatorski zagon,
različnih moči
in različni priključki,
na zalogi.

Na zalogi tudi nadomestni motorji in rezervni deli od A-Ž.

AGROSERVIS Vode, Osredke 44, Dol-Ljubljani
tel: 01 / 563 93 20 www.agroservis-vode.si

SIB
INSTALACIJE d.o.o.

SIB Instalacije d.o.o., Jablanica 12, 6250 Ilirska Bistrica
tel: 05 714 85 15, fax: 05 714 85 16, GSM: 041 714 394
e-mail: sibist@siol.net

www.instalacije-sib.si

ogrevanje, vodovod, plin
prezračevanje, klimatizacija

Buderus VIADRUS ORIELLO
weishaupt VIESSMANN Unical
Eurotherm

041/869 727

GRADBENIŠTVO SAFTIČ
SAFTIČ ZDENKO s.p.

JELŠANE 73, tel. 05/788-55-98
www.gradbenistvo-saftic.si

PURPLATEX
d.o.o.

* REZANA POLIURETANSKA PENA

Podgrad 110, 6244 PODGRAD
Tel.: 05/783-62-10 centrala
05/783-62-11 direktor
Fax: 05/783-63-20
GSM: 041/611-395
e-mail: purpllatex@siol.net

Naredite mi to deželo zopet Nemško

Valenčič Matija, Gregorčičeva 1A .....

Kpisanju me je zopet spodbudila politična propaganda, za katero ne vem točno kaj se zopet kuha, nekaj pa se sigurno in kot sem že v prejšnjem članku omenil, imam tega terorja »dost«. Navadni smrtniki me ustavljajo in me spodbujajo k pisanju, ker o vsem tem vsi vedo, vendar o tem nihče ne spregovori. Česa pa se bojijo, saj danes lahko govoriš kar hočeš, sicer pa te nihče ne poslušajo in karavana gre dalje oz. v človeški organ za iztrebljanje.

No pa pojdemo lepo po vrsti. Zdaj začnimo pač pri Il. Bistrici. Poimenovali bomo nove ulice, ker TOV. TITA ne mara več, a ta nam je vsem omogočil šolanje itd. itd. Zdaj bomo preimenovali SOKOLSKI DOM po staremu imenu CASA DEL FASCIO. TRG MARŠALA TITA bo PIAZZA MUSSOLINI, Prešernova ulica bo STRADA BRUTTA, park NADE ŽAGAR bo park EVE BRAWN, Gubčeva ulica, kjer se je predal in položil pištolo GER. LEHR 97. Armadnega korpusa 7. 5. 1945 in predal 16.000 nemških vojakov bomo poimenovali po Adolfu Hitlerju, kip pred bivšim otroškim vrtcem JOŽEFE MASLO bomo zamenjali z kipom najbolj zvite MATE HARI, HRIB SVOBODE

Navadni smrtniki me ustavljajo in me spodbujajo k pisanju...

bomo zamenjali z volčjim brlogom, saj je bil prav tako na hribu. Posvečene cerkve bomo prav tako prekrstili - Bistriška bo cerkev škofa Rožmana, ki ima zasluge na Bežigradskem stadionu, kjer je žegnal domobranci. Trnovsko cerkev bomo posvetili oz. prekrstili v cerkev SV. URHA v kateri vemo kaj se je počelo in je bila do včeraj krvava in lipa pred njo ima še danes v njej zabite RINKE za vezanje grešnikov oz. partizanov, gospodje pa so imeli pod kuto Walter P 38 dolgo devetko. Ko sem bil še deček me je pokojna babica peljala k omenjeni cerkvi in mi pokazala še krvave zidove SV. URHA. Po letu 91 so jih nemudoma prebelili. Vsi kateri so nosili Titovo Štafeto so potem hodili v taisto cerkev v uniformah k maši, da jih je bilo prav smešno videti, zavedajte se, da uniforma ne spada v cerkev, zato imamo KURATE na žalost. Nadalje, ker je v Bistrici še mnogo malih uličic, katerih ne vem vseh imena, jih bomo poimenovali kar po spisku imen iz Nüremberškega procesa, saj jih je kar mnogo slavnih npr. Göbels, Jodel, Dönich, Hess itd. in še se bom kakšnega spomnil. Spomenik neznanemu junaku pa bomo postavili Dr. Mengeleju, za katerega ne vemo kje je končal in ubežal roki pravice in se izognil navedenemu procesu in ne vemo kje pokopan. Kadar bo vse to postorjeno bo verjetno današnji opoziciji

po godu in ober Štajerju pokojnem Haiderju. Malce preberite še knjigo znanega prej omenjenega člana tega KLUBA, jaz jo imam doma v originalu z njegovim originalnim podpisom naslov se glasi MAIN KAMPF, pa boste morda razumeli kaj pomeni omejen UM.

Zdaj pa se vrnimo k nedavni televizijski oddaji oz. soočenju starih partizanov in domobrancev, naj mi slednji pove proti komu so se borili v prvi svetovni vojni, katera je bila ena izmed najbolj trapastih, ne mi nakladat, da so se borili proti komunizmu, če imajo že idiotsko opravičilo iz druge svetovne vojne, naj mi raztolmačijo, zakaj so se borili predvčerajšnjem v Balkanski vojni ne morda proti Turkom, zakaj so se borili v križarskih vojnah v imenu boga, morda ne zopet proti komunizmu? Naj zaključim z mislijo TOV. STANOVNIKA: »Pa ljudje božji ne morate me prisiliti k spravi.«

NAJBOLJŠI SO PADLI

Verjetno bo ta naslov nekaterim znan večini pa ne, to je naslov knjige Tov. Staneta Semiča DAKIJA - Slovenskega narodnega heroja. V življenju sem imel čast tudi se dvakrat srečati z njim, povem vam, da to je bil pravi mož. Takšnega DAKIJA bi danes nujno potrebovala naša Slovenija. Toplo bi jo priporočal, ne samo bralcem časopisa, kajti oni so pošteni, morali bi si jo prebrati predvsem naši politiki, razno razni liderji, tajkuni, tajkuniči, vojni dobičkarji in vsi kateri so čudežno obogateli po letu 91 in kateri so Slovensko gospodarstvo pokopali. Ta mož ni delal politične propagande, celo se je največkrat izmikal general štabu in se je rajši družil z navadnimi borci, čeprav je že takrat imel visok čin in je bil komandant Tomšičeve brigade, kasneje pa celo osemnajste divizije, ampak se ni nikdar ločil od svojega mitraljeza in bil vedno prvi, neštetokrat ranjen ampak nikoli odnehal. Potolkel je lastnoročno nešteto domobranci, Italijanov, Nemcev, belogardistov, plavogardistov, domačih izdajalcev, samo še vedno jih je premalo, kar se danes lepo vidi, da je seme ostalo. Zakaj vam to pripovedujem, navedem naj vam samo en njegov primer, ki bi moral dati misliti našim prej navedenim ciganom. Nekoč je dober borec brez vprašat vzel kilogram krompirja, končal je pod streli njegove čete. Si mislite, dragi bralci koliko grobov bi danes bilo v Sloveniji. On je že takrat jemal, kot se je sam imenoval Robin Hood, bogatim in dajal revnim, oz. v tedanjih časih potrebnim partizanom, ki so se borili za pravo stvar, ne pa za današnjo lopovščino in današnje davčne oaze. Osebnost sem poznal tudi narodnega heroja BLISKA, kajti njegov sin je hodil z menoj v gozdarsko šolo, pa naj jim ljudje ne zamerijo njihovo povojno obnašanje, kajti ti ljudje so preživeli ogromno vojnih grozot, videli

so ubijanja, klanja in še marsikaj in ni čudno, da so imeli potem razne travme in strese, katerih naši cigani ne bodo imeli nikdar, nikdar jih ne bo pekla vest koliko delavcev so poslali na cesto in kako so pokradli njihove žulje, samo da so polni njihovi računi za drugo pa se jim »jebe«. Ne boste verjeli dragi bralci, da se mi po glavi porajajo čudne misli. Prva je ta, da je v Sloveniji več kot polovica tepčkov, z vsemi, ki govorim me podpirajo in so za našo stvar, potem pa pridejo volitve in zmagajo ta BELI in jih ima peščica ljudi za norca in ta peščica »klopa pare«, slovenčki jim pa ploskajo. Druga misel, ki se mi je porodila, pa je, da bi od bratov Hrvatov pod nujno morali odkupiti arhipelag GOLI, ki pa verjetno ne bi zadostoval, bi morali še GRGUR, seveda s tem, da ga priseljenci sami obnovijo, celo infrastrukturo in to s kladivom iz gume, to je kar se tiče moralne odgovornosti, za materialno pa zaplenit vse premoženje, račune tudi tiste na Kajmanskih otokih in prej omenjenih davčnih oazah, saj smo imeli sedaj lep primer v Ameriki, ko so bančnemu prevarantu pobrali vse in ga obsodili na 150 let zapora brez možnosti pomilostitve, če se že vse zgledujemo po Ameriki, pa dajmo tudi to. Sicer pa dragi slovenčki pokojna Jugoslavija je imela krasen zakon - IZVOR PREMOŽENJA, pa našim ni ustrezal in so ga ukinili. Mislim, da je to misel Machiavellija »KDO STRAŽIL BO STRAŽARJE«.

SMRT FAŠIZMU - SVOBODA NARODU!

PLAMING SKUPINA

Plaming skupina,
projektiranje in izdelava
tehnološke opreme, d.o.o.
ul. Nikole Tesla 5, p.p. 68
6250 Ilirska Bistrica
tel.: +386 (0)5/70-410-00
fax: +386 (0)5/70-410-55
e-mail: info@plaming.si

JOŽE BRENCIČ s.p. INSTALATER *OGREVANJE ENERGETIK *VODOVOD *OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE

Prihodnost je obnovljiva!

S toplotnimi črpalkami cTc prihranite do 70% kurjavel

*TOPLOTNE ČRPALKE
ZRAK (VODA)/VODA
*OGREVANJE
*VODOVOD
*SOLARNI
SISTEMI
*CENTRALNI
SESALNI SISTEMI
*PREZRAČEVANJE
*VRAČANJE
TOPLOTE

Kettejeva 4, Ilirska Bistrica
e-pošta: brencic@siol.net

tel: 05 714 16 91
mob: 041 830 408

Trgovina za vsak žep

Petar Nikolić .....

Ilirska Bistrica – V iskanju stalne zaposlitve in s tem reševanje življenjske situacije, je ideja zakonskega para Rosane in Aleksandra Primc uspela. Pravilni in za njiju edini izhod za pridobitev delovnega mesta je bilo odprtje trgovine Demetra na Gregorčičevi c. 21a v Il. Bistrici. Trgovina, za katero potrošniki pravijo, da je pristopna za vsak žep, nudi poleg opreme za poljedelstvo tudi rezervne dele za traktorje različnih proizvajalcev, kosilnice, pnevmatike za traktor, kultivatorje, semena, gnojila in orodje za vrtičkarje. »Drugega načina, kako družini zagotoviti osnovne življenjske potrebe nisva našla. Odločila sva se, da odpreva mini trgovino in naredila sva prav. Zadovoljna sva, ker oba delava in tako nisva breme državi. Lahko se pohvaliva, da nama za sedaj kar gre in upava, da bo tako tudi v prihodnje,« pove Aleksander.

Snežnik

PIŠITE NAM
sneznik@kabelnet.net

BAR ČRNE NJIVE

Odprto vsak dan od 10.00 do 21.00
ponedeljek zaprto
vsak dan toast ČRNE NJIVE
ob vikendih sveže sladice

VABLJENI!

MALI OGLASI

Cenjene bralce obveščamo, da nam lahko mali oglas pošljejo do zaključka redakcije za naslednjo številko Snežnika. Mali oglasi so brezplačni, objavljeni pa bodo le enkrat - za ponovno objavo je potrebno oglas ponovno poslati. Oglase sprejemamo izključno preko e-pošte: sneznik@kabelnet.net ali redne pošte na naslov uredništva. Obvezno morate priložiti Vaš naslov in telefonsko številko (ni za objavo).

V SEŽANI na CARINSKEM TERMINALU ODDAM OPREMLJEN KOZMETIČNI SALON V NAJEM. INFO: 031-333-678

V Ilirski Bistrici prodamo poslovno stanovanjsko hišo ob glavni cesti; 750m2, starejša, meščanska, dvonadstropna z visokim podstrešjem, vselji-va, vrt, dvorišče, parcela 800 m2, primerna za več družinsko stanovanjsko hišo s poslovnimi prostori v pritličju 300 m2. Tel.: 05/714 50 53.

Inštruiram italijanščino, lektoriram diplomske naloge, 040378888, Patricija;

Prodam dvosobno stanovanje 50 m2; info: 041/ 548 690;

4. pohod po Kettejevi poti

Andreja Rebec .....

19. aprila smo organizatorji – Rdeči križ, Društvo diabetikov, invalidov, Kettejeva pot ter Zdravstveni dom iz Ilirske Bistrice izpeljali 8. pohod za zdravje, ki že četrto leto poteka po Kettejevi poti. Kljub muhastemu aprilskemu vremenu se je blizu sto udeležencev podalo na 18 km dolgo pot od Osnovne šole Dragotin Kette v Ilirski Bistrici preko Trnovega, Zarečja do Novakovega mlina, Smrij na Prem nato po »Repu« do Kmetije Ivankotovi nazaj v Ilirsko Bistrico.

Predstavniki društva diabetikov in zdravstveni delavci

in pri Novakovem mlinu, izmerili krvni tlak in krvni sladkor.

Za dobro počutje pohodnikov je s toplim čajem najprej po-

bila doma Kettejeva mama, nato pa še zakonca Dolgan, oskrbnika Novakovega mlina. Vsem, ki smo se povzpeli še na Prem pa je dobro

smo vsem udeležencem pohoda, ki so želeli pred odhodom na pohod

skrbela ga. Derenčin na domačiji »Jejkovih« v Trnovem od koder je

dela tudi kavica, ki so nam jo v Kettejevi rojstni hiši postregle ga. Jerica Strle in dekleta iz Prema. Po odlični topli malici, iz lonca Valentine in Denisa Malečkar na Kmetiji Ivankotovi smo se nekoliko utrujeni a zelo zadovoljni vrnila proti domu.

Letošnjega pohoda so se poleg domačinov udeležili tudi pohodniki iz Postojne ter zamejstva, ki jim je bila prireditelj še posebej všeč.

Med udeleženci pohoda je

bilo tudi veliko oseb v tretjem življenjskem obdobju in v pogovoru z njimi so mi večkrat izrazili željo da z zdravim načinom življenja želijo poskrbeti zase do take mere, da ne bodo v breme drugim.

Med nami je bil tudi 82 letni Jenko Leopold iz Tominj, ki nam je s hitrim korakom, pesmijo in vriskom med hojo, še posebej popestril dan. Kot nam je povedal je preboleval hudo bolezen, nato pa se je odločil, da svoje zdravje vzame v svoje roke - ne pije alkohola, kave in ne kadi, se zmerno prehranjuje, vsak dan pa pešači in kolesari in ohranjanje vitalnosti mu lepo uspeva. G. Leopold še na mnoga leta!

Takih mnenj, želja in odločitev smo delavci v preventivnem zdravstvu še posebej veseli!

V imenu organizatorjev se zahvaljujem vsem udeležencem, da so se kljub slabemu vremenu udeležili pohoda, zavarovalnici Adriatic Slovenica iz Ilirske Bistrice, ki nam že vsa leta nezgodno zavaruje udeležence, ga. Vidi Derenčin - Jejkovič, zakoncema Dolgan - oskrbnikom Novakovega mlina, ga. Jerici Strle in premskim dekletom ter Valentini in Denisu Malečkar za prijetno postrežbo. Zahvala tudi ga. Nadi Čeligoj, ki je z svojimi izkušnjami in organizatorskimi sposobnostmi poskrbela, da je pohod potekal brez zapletov.

NASVIDENJE NA 5. POHODU PO KETTEJEVI POTI NASLEDNJE LETO!

Izlet v Planico

Helena Grbec, 9.b razred OŠ Dragotina Ketteja .....

Učenci 9. razredov OŠ Dragotina Ketteja smo se 19.3.2009 odpeljali v Planico. Ogled smučarskih poletov nam je sponzorirala zavarovalnica

Triglav. Z nami sta šla dva gospoda iz zavarovalnice, ki sta nam že med potjo podarila sponzorske šale, nalepke in vstopnice. Ko smo videli koliko ljudi, predvsem mladih, je prišlo v Planico, smo bili zelo presenečeni.

Najprej smo v šotoru pojedli toplo malico, potem pa smo odhiteli na glavno prizorišče, kjer smo gledali smučarske skoke. Kar nekaj deklet, pa mogoče tudi kakšen fant, je vztrajno čakalo na skakalce, da bi dobili avtograme. Še posebej so bila vesela dekleta, ki so se fotografirala s svojim najljubšim skakalcem. Veliko navdušenje so poželi slovenski skakalci, ki so predramil tudi malo tišje gledalce.

Po končanem ogledu smučarskih skokov je večina otrok odšla na prizorišče, kjer so nam že tako lep dan popestrile glasbene skupine. Prišel je čas odhoda in morali smo se posloviti od planiške velikanke. Bilo nam je zelo lepo!

ŠPELA UJČIČ - Bistriška gimnastičarka

Vesna Boštjančič, učiteljica ŠVZ na OŠ Dragotina Ketteja .....

Špela Ujčič, učenka OŠ Dragotina Ketteja, že celo šolsko leto aktivno zastopa šolo na šolskih športnih tekmovanjih v gimnastiki.

Špela trenira v Športnem klubu Flip Piran ter svoje znanje in sposobnosti preizkuša na klubskih, šolskih in drugih tekmovanjih. Na začetku šolskega leta je tekmovala na šolskem polfinalnem tekmovanju v akrobatiki, kjer je dosegla 10. mesto.

Pred nekaj dnevi, natančneje 17. aprila 2009 pa se je mlada tekmovalka preizkusila na polfinalnem tekmovanju v gimnastiki za osnovne šole II. skupine v Renčah, kjer je v kategoriji najmlajših učenek dosegla odlično 3. mesto. Čestitke!

OKREPČEVALNICA MIKOZA

VABLJENI NA KAVO, SLADOLED, SLADICE, LATTE MACHIATO ...

ODPRTO

ponedeljek - petek	7 - 20
sobota	7 - 13
nedelje in prazniki	zaprto

PRVA ZAVAROVALNICA KLJAM VRNE 10% PREMIJE

Še vedno NAJČENEJŠI za varne voznike

ZAVAROVALNO ZASTOPSTVO DOM

Ekskluzivna zavarovalna agencija

Dovgan Marjan s.p.

Gubčeva 4, 6250 Ilirska Bistrica
Telefon: 05 71 45 848, GSM: 031 755 345
e-mail: marjan.dovgan@mail.generalisi

Avtomobilsko zavarovanje po vaši meri * Posebni popusti za izkušene voznike po 5, 10, 15, 25, 30 in 35 letih vozniškega staža.

Snežnik

PIŠITE NAM
sneznik@kabelnet.net

V ILIRSKO BISTRICO PRIHAJA LEGENDARNA RIBLJA ČORBA

Milena Urh.....

V zadnjem času se v Ilirski Bistrici kar precej dogaja. V občini potekajo številne prireditve vseh žanrov. Organizatorjem prireditev v našem kraju se je pridružil tudi Razvojni center Ankanan, ki pripravlja številne dogodke tudi v naši občini.

Pogovarjali smo se z direktorjem Razvojnega centra Ankanan Bojanom Oblakom, sicer našim nekdanjim urednikom časopisa Snežnik.

Bojan, kdo sploh je RC Ankanan in kakšne naloge izvaja?

Razvojni center Ankanan je zavod, ustanovljen v letu 2006. V samem začetku smo bili orientirani predvsem lokalno in vodili le turistične projekte predvsem na Obali. V sodelovanju z Mestno občino Koper smo izdali turistični katalog Ankanana, vodili TIC Ankanan, izvajali strokovno svetovanje na področju turizma, predstavljali Ankanan na raznih sejmih... Kmalu smo se specializirali za organizacijo večjih in manjših prireditev, tako smo v lanskem letu med drugim izpeljali odmeven festival OPEN AIR – VIKEND V ANKANANU, na katerem so nastopila številna znana imena glasbene scene, kot so Siddharta, Tabu, Let3, Riblja Čorba, Mile Kitič, Djogani,... V Kopru smo organizirali tudi veliki koncert skupine Laibach in še bi lahko naštevali.

Kako ste pa začeli z organizacijo prireditev v Ilirski Bistrici?

Konec lanskega leta je upravni odbor našega zavoda sprejel odločitev, da svojo dejavnost razširimo na vso Slovenijo in dodamo svoj

obiskali tudi ostale lokale v mestu, obiskali gostišča, nekateri so tudi prespali pri naših sobodajalcih... Tako smo poleg popestritve domačega dogajanja z dodatno ponudbo poskrbeli tudi za promocijo Ilirske Bistrice, z medijsko odmevnim dogodkom pa promovirali naš kraj. Pripravili smo še vrsto prireditev v Ilirski Bistrici, zadnja med njimi pa je bil koncert Alfija Nipiča in Marjana Zgonca z gosti, ki se je odvijal pred nekaj tedni.

Že v teh dneh pa pripravljamo novo serijo koncertov, s katerimi želimo ponuditi mladim razvedrilo, hkrati pa širše promovirati našo občino – pripravljamo namreč koncert legendarne Riblje Čorbe, ki se bo odvijal 2. maja v šotoru pri Gimnaziji.

Kako ste se odločili ravno za Ribljo Čorbo?

V mesecu maju pripravljamo serijo treh koncertov. Uvod v pomladno dogajanje ob vrsti prireditev, ki se bodo v tem mesecu odvijale, smo želeli izvesti z eno odmevnejših glasbenih skupin. Ker ta legendarna skupina letos praznuje 30-letnico delovanja in so pravkar izdali nov CD, smo z njimi začeli pogovore. Glede na to, da skupina že skoraj desetletje ni nastopala v Ilirski Bistrici in da gre za eno največjih skupin s prostora nekdanje Jugoslavije smo sklenili, da so prava izbira. Njihovi koncerti so vedno posebno doživetje.

Riblja Čorba dan po koncertu v Ilirski Bistrici gostuje na TV Slo-

turneje ravno v našem mestu. Fantje z nasmeškom pripovedujejo o številnih anekdotah, ki so jih doživeli na svojih koncertih...

Katere projekte še načrtujete v Ilirski Bistrici?

No, v Ilirski Bistrici bosta potekala še dva koncerta, 16. in 30. maja. Na prvem bodo nastopili Gustafi, na drugem pa v naših krajih zelo priljubljena skupina, katere imena pa še ne bom izdal. V jesenskem času načrtujemo vsak mesec narodno-zabavni koncert v Domu na Vidmu, ponovili pa bomo tudi lanskoletno prireditev Jesen v Parku – predvidoma bosta nastopila Dražen Zečić in Mišo Kovač.

Prireditve pa izvajate tudi drugod po Sloveniji?

V mesecu maju začnemo s serijo predzabav ob prihodu Madonne v Slovenijo. Smo namreč pooblaščen izvajalci promocijskih zabav, ki bodo potekale po večjih

partnerjem festival pod imenom »FESTA DI BIRRA« oziroma praznik piva, ki bo, če ga uspemo realizirati, potekal v septembru in oktobru,

Riblja Čorba bo nastopila v Ilirski Bistrici

pravljamo glasbeni show ZVEZDAM POJEMO, v katerem nastopa tudi naš Marjan iz skupine Malibu. No, skupina Malibu bo nastopala tudi v Ankananu, kjer pripravljamo v mesecu juliju prireditev POLETNE NOČI. Nastopile bodo tudi dalmatinske klapce tudi Alfija Nipiča in Zapeljivke. In ko smo že pri Zapeljivkah naj povem, da načrtujemo še nekaj koncertov, na katerih bo nastopila ta skupina. Če jih kdo še ne pozna: Gre za ženski narodno-zabavni ansambel, ki velja za enega najboljših v Sloveniji. Njihova posebnost je diatonična harmonika z dodanimi vsemi poltoni, kar jim omogoča, da izvajajo veliko Avsenikove glasbe, poleg tega je tudi njihova avtorska glasba zaradi tega bolj pestra. Prihajajo pa iz Zgornje Savinjske doline. Tudi v Ilirski Bistrici jih bomo letos še videli.

Zapeljivke Monika, Maja in Melisa

mestih Slovenije, dve pa pripravljamo tudi na Hrvaškem. V Italiji pripravljamo v sodelovanju z lokalnim

štiri zaporedne vikende.

V Hrvatinih, Kamniku, Novem Mestu, Ptujju in v Marezigah pri-

Kot vidimo se nam obeta veliko dobre zabave, želim pa ti obilo uspeha pri Tvojem delu tudi v bodoče. Hvala.

Bojan v družbi Alfija Nipiča in Marjana Zgonca, ki sta nastopila na velikonočnem koncertu

doprinos k popestritvi prireditvene ponudbe tudi v drugih krajih. Ker tudi sam izhajam iz Ilirske Bistrice in sem tudi zaposlen v Ilirski Bistrici, je bila moja logična izbira, da začnemo tukaj. Naš prvi odmevnejši projekt se je zgodil oktobra lani, ko smo v centru mesta izpeljali veliki koncert Londonske skupine Guns 2 Roses, ki je privabila obiskovalce iz vse države. Udeleženci koncerta so

venija, potem pa takoj odpotujejo v Avstralijo na skoraj enomesečno turnejo po kontinentu. Sledijo koncerti po Evropi, v Slovenijo pa se vrača šele jeseni s koncertom v Ljubljanskih Križankah.

Poudariti moram, da se Riblja Čorba zelo dobro spominja svojih koncertov v Ilirski Bistrici v preteklih desetletjih in so se z velikim veseljem odločili za začetek svoje

Radio Capris zbral ogromno hrane

V tem času se je veliko ljudi znašlo v materialni stiski. Na Območno združenje Rdečega križa Koper se obrača vedno večje število ljudi in družin, ki prihajajo po finančno pomoč in pakete s hrano, a je zaradi krize tudi humanitarnim organizacijam pričelo zmanjkovati zalog osnovnih življenjskih potrebščin.

Zato so se na Radiu Capris odločili, da jim skupaj s poslušalci priskočijo na pomoč. Pretekli teden so zbirali prehranske izdelke, ki so jih poslušalci lahko prinesli na sedež Radija Capris, dodatno noto dobrotnosti pa so »zaigrali« v soboto v Mercator centru Koper, kjer je radijska ekipa oddajala program v živo. S pomočjo poslušalcev in mimoidoščih so zbrali deset do vrha napolnjenih vozičkov hrane, s katerimi bodo na Območnem združenju Rdečega križa Koper dober mesec oskrbovali ljudi, ki so potrebni pomoči. Radio Capris se zahvaljuje vsem poslušalkam in poslušalcem, ki so prinesli hrano in tako pokazali, da dobrotlost resnično nima meja!

PETAR NIKOLIĆ – kronist našega časa

Dimitrij Bonano.....

Če boste kje na Bistriškem prisostvovali kakšni prireditvi, tekmi ali proslavi in boste naleteli na človeka poznih srednjih let asketske postave, mirnega, z obveznim fotoaparatom pod pazduho, je to skoraj gotovo Petar Nikolić, dolgoletni zvesti spremljevalec in zapisovalec pomembnejših dogodkov iz naših krajev. Pred davnimi časi je prišel iz rodne Makedonije k nam v vojaško službo, ki pa v njej, vsaj na zunaj, ni bil posebno prepoznaven. Med ljudmi je postal bolj znan kot dopisnik različnih časopisov. Njegova posebnost je bila šport, loteval pa se je marsičesa, tudi posebnosti iz narave. To počne tudi danes, ko je že kar nekaj let upokojenec ...

Kljub temu da si celo večnost, več kot pol stoletja, Bistričan, svojih korenin ne moreš pustiti vne-mar. Po imenu bi sodil, da si Srb ali pripadnik srbske manjšine v Makedoniji. Kaj si pravzaprav po poreklu?

Moji predniki so se pisali Jankovski in sem šele po razvozlanju različnih zapletov tudi uradno postal to, kar sem v resnici že dolga leta: Petar Nikolić, Makedonec. Z mojimi sorodniki, bratom in ostalimi, sem seveda v stalnih stikih. Če bo koga zaneslo v tiste kraje, naj povem da je vas iz katere izhajam uro hoda od skopskega letališča. Tja grem razmeroma pogosto. Žal je v Makedoniji občutiti veliko revščine in se prav po tem od Slovenije zelo razlikuje. Sicer pa je tam mir.

Kako si postal sodelavec raznih časopisov, saj si vendar bil profesionalni vojak?

Po čistem naključju: na Vidmu je bil ples in takrat so mi izpred dvorane ukradli kolo ter lepo zlikane hlače, zložene na njem. Za tiste čase je bil tovrsten dogodek precej redek. To me je razjezilo in v takratni Snežnik sem napisal nekaj o nepoštenju. To je bil moj prvi objavljeni članek. Nedolgo zatem je v Bistrici služil vojni rok Sergej Peljhan, politolog, danes priznani javni in kulturni delavec. Ko

Anekdota o Petru

Pride Petar v trgovino in vpraša prodajalko: »Kaj mi lahko daš ene kocjte?«

Prodajalka mu strokovno odgovori, da se ne reče kocjte ampak nogavice.

Potem pa Petar nazaj: »No, potem pa mi daj ene čarape.«

je videl moje pisne izdelke, je predlagal naj se vpišem na fakulteto za novinarstvo. To sem tudi storil, študiral sem ob delu, seveda. Po dveh uspešnih letih mi je predpostavljeni postavil ultimatum: ali študij ali služba. Veliko izbire nisem imel. Plača je le plača ... S pisanjem pa sem nadaljeval. Veliko sem se naučil od takratnega televizijca in legendarnega fotografa Jocota Žnidaršiča ter novinarja Sportskih novosti Željka Čupiča.

V katerih časopisih smo lahko brali Tvoje prispevke in kje jih lahko danes?

Bilo jih je kar veliko: nekaj časa so bile na prvem mestu Primorske novice, pa Delo, seveda Narodna armija in Front, pozneje Slovenske novice; najraje pa sem poročal o športu v zagrebške Sportske novosti. S slednji-

mi še vedno zelo dobro sodelujem, saj objavljajo prispevke o dogodkih iz cele Slovenije in jaz pišem o bistriškem športu. Redkeje se oglašam tudi v Jani in drugih revijah. Pravzaprav dolgo vrsto let negujem stike z istimi časopisi.

Tvoja slovenščina ni ravno briljantna!

Nekoč, na začetku kariere, mi je po prejetju mojega »neprečiščene-ga« besedila takratna glavna urednica Primorskih novic Zdenka Lovec rekla, naj pošiljam prispevke kljub temu, da so pisani v bistrščini, ha, ha. Danes je veliko lažje, saj so lektorice moje hčerke.

Od svojega fotografskega aparata se ne ločiš rad!

Dolga leta sem bil edini, ki je načrtno slikal vse pomembnejše dogodke na Bistriškem in to lepo arhiviral. Tako imam kar nekaj posnetkov iz zlate dobe bistriške košarke, pokrivalam tudi nogomet ... Posebno rad sem slikal otroke na različnih prireditvah, recimo njihove nastope za prvi maj v parku.

Rad fotografiraš posebnosti: ogromno ribo, ki so jo ulovili ribiči v kakšni tukajšnjih voda, redko obliko kakšnega poljskega pridelka ...

Pokličete me, in jaz slikam. Tako sem nekoč imel probleme, ker sem zapisal, da so naši vrlci lovci uplenili kapitalnega jelena, težkega 150 kg ... in se jih krepko nabral, ker je bila teža drugačna; ali večja ali manjša pa presodite sami.

Se Ti zdi, da so bili Bistričani do Tebe, »južnjaka«, kdaj nestrpni?

Ne, nikakor. Saj ne morem zahtevati, da 50 Bistričanov »diha« po moje, ampak obratno. Mislim, da je prav, da se mora vsakdo prilagoditi okolju kjer živi, predvsem pa brez medsebojnega spoštovanja ne gre. Prav slednjega tu ne pogrešam. Sicer pa tukaj ljudje ne trpijo različnih »veličin«, bolj cenijo druge vrednote.

Si bil med »izbrisanimi«?

S slovenskim državljanstvom nisem imel problemov. Napisal sem prošnjo, kot so to velevali takratni predpisi in takoj dobil državljanstvo.

Kot Bistričana Te sprašujem, kaj misliš o našem mestecu?

Nekoč smo mladi imeli na voljo veliko prizorišč, kjer smo se lahko zabavali: plesali smo lahko v Lesonitu, Mikozi, na Vidmu, v Soči in po shodih na vaseh. Danes tega ni in mladina je prepuščena sama sebi, premalo skrbimo zanjo. Ni prav, da je bila ukinjena Športna zveza, vse občine jo imajo. Prav danes, ko vse strmi v računalniške ekrane, bi je bili še najbolj potrebni. Včasih smo izbirali športnika leta, zadnja tri leta pa se ljudje sprašujejo ali sploh obstaja kakšen športnik. V šport se vlaga premalo. Vsa čast Radošu Gregorčiču, ki s svojimi delavci drži pokonci bistriško košarko. KK Plama Pur deluje zelo dobro. Tekmuje v 2. slovenski ligi in resno razmišlja o vstopu v državno 1.B ligo. Prvi zadani cilj so uspešno uresničili: ustvarili so »piramido« sestavljeno od najmlajših igralcev pa tja do seniorjev. Tako se za podmladek ni bati.

Hobiji?

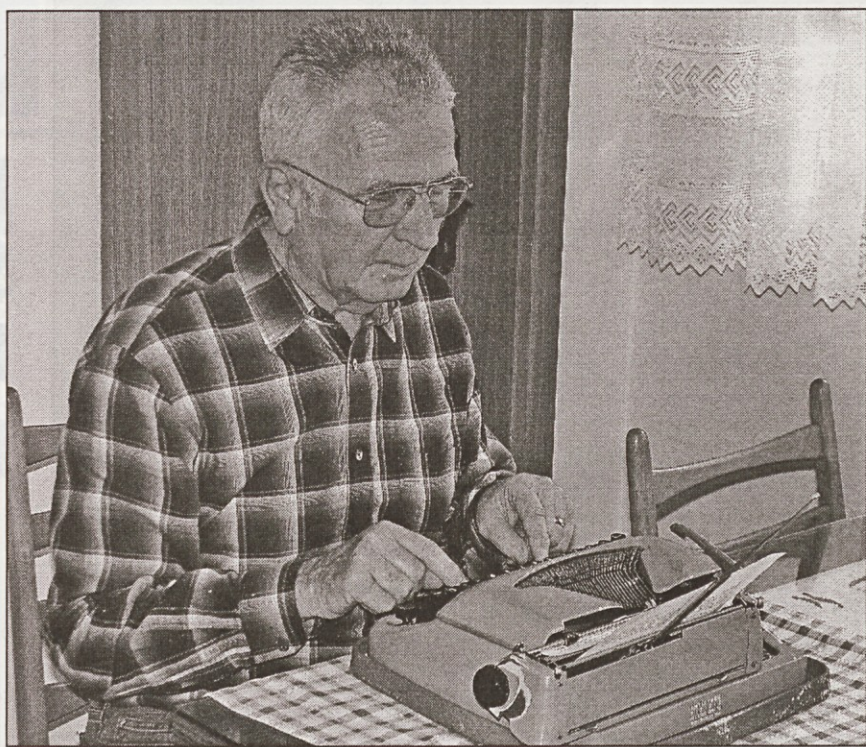
Jih nimam. Moj način življenja mi tega ne dopušča, morda pa bi to bilo kmetijstvo. V Vrbiči, od koder je doma moja žena, imamo njivo.

Jo obdeluješ, ker Te sili ona?

Ne, ha, ha. Ne lažem. Obdelovanje tistega kosa polja mi pomeni kar precej. Skupaj z ženo pa veliko pešačiva, ponavadi od 5 30 ure do 8 00. Oba čutiva veliko potrebo po tovrstni rekreaciji; poleti pa jo kakih 30-krat mahneva na Snežnik.

Urniva se na pisanje. Kaj pomeni zate novinarstvo?

Njegova posebnost je specifičen način življenja, odrekanje marsičemu in odgovornost do tega kar počneš. Novinar mora imeti nos, ušesa in oči. Pravilno moraš oceniti za kaj gre, pozorno poslušati in razumeti ter videti v globino problema. Za vse to je potreben čut. Če tega nimaš, ti ne pomaga nobena šola. Torej moraš tudi za novinarstvo biti nadarjen. Težkih in delikatnih orehov moraš rešiti kar precej. V zaselku blizu Klivnika mi je preko osemdeset let stara ženska govorila o dogodkih iz 2. svetovne vojne kot bi se zgodili včeraj. Neverjeten spomin in ogromno informacij, ki jih je nizala v logičnem zaporedju, me je fasciniralo. Spraviti to v neko precizno formo ni bilo lahko ... Tudi jaz vem veliko o tukajšnjih ljudeh in dogodkih, včasih tudi neljubih. O Fenikseh,

katerih član si bil tudi ti, sem pisal v reviji Stop, ko še niste bili znani v širšem prostoru. Obdelal sem ansambel Snežnik in prvi pisal o Malibuju.

Smo v Bistrici dobro informirani?

Če bi bili ljudje bolj odprti, bi bil pretok informacij večji, kar bi odpravilo marsikateri nesporazum. Dogaja se, da nekdo pokliče sedež Primorskih novic v Kopru, čeprav smo mu na voljo mi novinarji tu, pred nosom. Še vedno premalo vemo o dogodkih iz vseh krajev občine.

Ali morate biti novinarji vsiljivi? Spominim se paparazzov in tragedije Lady Di ...

Predvsem iznajdljivi. Ko so snemali na Baču film Na nikogaršnji zemlji, sem hotel skrivaj slikati prizor z Đurom. S težavo sem prepričal njihovi dve puncici iz filmske ekipe, da sta »opazovali« snemanje in med njuni glavi postavil fotoaparatus. Ko mi je pozneje nekdo rekel, da bi bilo dobro, če bi naredil kakšen posnetek, sem jih jaz imel že 36 ...

NAGRADNA IGRA

nagradna igra PREPOZNAJTE OSEBE

Če prepoznate osebe na zgornji fotografiji, nam odgovor pošljite na časopis Snežnik.

Lahko pošljete dopisnico na naslov:

ČASOPIS SNEŽNIK, Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica
ali pa elektronsko pošto na: sneznik@kabelnet.net
do 15. 5. 2009.

Izžrebani, ki bo seveda pravilno odgovoril, oziroma tisti, ki bo ugotovil največ imen, prejme enoletno naročnino na naš časopis. Pa srečno pri ugibanju!
Še namig: gre za ekipo NK Transport iz leta 1972, ki jo je posnel Petar Nikolić.

Brezplačna številka društva Kala

080 18 16

Vsi, ki si želite pogovora s strokovnjakom o okužbah s HPV, raku materničnega vratu in cepitvenju, pokličite Modro številko društva Kala 080 18 16. Strokovnjak bo brezplačno odgovoril na vaša vprašanja vsak torek med 14. in 16. uro.

Spletne strani društva Kala

Informacije o društvu in cepilnih mestih najdete na novih spletnih straneh društva www.kala.si.

PIHALNI ORKESTER ILIRSKA BISTRICA in
PIHALNI ORKESTER VIČ-LJUBLJANA
PRIREJATA

JUBILEJNI KONCERT

OB 70-LETNICI ROJSTVA IN 60-LETNICI
GLASBENEGA USTVARJANJA
DIRIGENTA IN SKLADATELJA

JOSIPA GRGASOVIČA

GOST VEČERA BO MEDNARODNO PRIZNANI
SLOVENSKI UMETNIK, KLARINETIST IN DIRIGENT
ANDREJ ZUPAN

MODERATOR: ANTON JUREČIČ

ILIRSKA BISTRICA, DOM NA VIDMU,
PETEK, 15. MAJA 2009, OB 19.30 URI

DRUŠTVO
SVETI FLORJAN
Dobropolje

VABILO NA SHOD V DOBRO- POLJE

OB GODU SV. FLORJANA
v nedeljo, 10. maja 2009
14,45 zbor gasilcev z vozili in
obiskovalcev v zgornjem delu vasi
procesija skozi vas na ploščo pri
cerkvi

15,00 maša s sodelovanjem vo-
kalne skupine Serafinke in blago-
slov gasilskih vozil

... prikaz gasilske vaje

... predstava Brštulin bande

iz Harij

zabava ob glasbi skupine No-
stalgija in prigrizku

DOBRODOŠLI V
DOBROPOLJAH!

Prireditev je fi-
nančno podprla Ob-
čina Ilirska Bistrica.

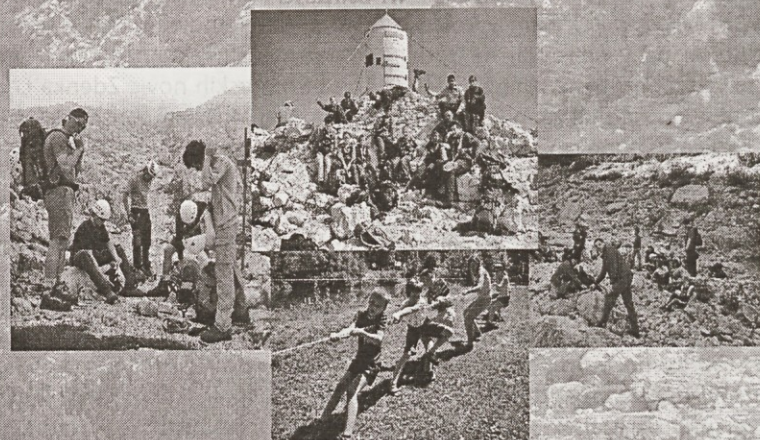
ALI MOGOČE ŽE VEŠ, KAKO BOŠ PREŽIVEL POLETNE
POČITNICE? SI UPAŠ TEDEN DNI PREŽIVETI POD PLATNENO
STREHO V OSRČJU SLOVENSKIH GORA?

Mladinski odsek PD Snežnik Ilirska Bistrica vabi na:

10. Mladinski gorniški tabor Drežniške Ravne 2009

18.7. - 25.7.2009

Dodatne informacije:

- pri mentorici planinske skupine na vaši šoli
- po telefonu: Andrej Novak (041 804 920)
- po e-pošti: tabor.pdsneznik@gmail.com
- na medmrežju: www.planinskodrustvo-sneznik.si/tabor

Cena osem dnevnega taborjenja znaša 120 €.

Kaj še čakaš, pridruži se nam!

Koncert ob 15. obletnici MePZ Tabor Kalc 1869 Knežak

Sobota, 23.5.2009 ob 20h

Telovadnica Osnovne šole Knežak

Nastopajo:

- MePZ Tabor Kalc 1869, Knežak
- MePZ Kornl, Laško
- A-cappella gospel zbor BEE GEESUS, Ljubljana

Vabljeni!

KINOLOŠKO DRUŠTVO
Ilirska Bistrica

vpisuje v

PASJO ŠOLO

Informacije: 031 273 735 ali
041 714 386

Vpis je možen v vseh obdobjih leta.
Tečaj poteka neprekinjeno preko celega leta.

Namenjen je vodnikom, ki želijo pridobiti osnovno
znanje vzgoje in šolanja svojega kužka.
Vključite se lahko kadarkoli.

Tečaji potekajo na poligonu
Črne njive vsako nedeljo ob 10. uri.

Vabljeni!

HÖRMANN
garažna in industrijska vrata

10
let
garancije

Vrhunska avtomatska
seksijska garažna
vrata Hörmann

ŽE ZA
929 €!

Cena zajema seksijska
izolirana garažna vrata EPU
(vodoravni motiv, bela, woodgrain),
dimenzije: 2375 x 2000, 2375 x 2125,
2500 x 2000, in 2500 x 2125,
motorni pogon, montažo in 8,5 % DDV.
Akcija traja do 31. 5. 2009!

NAJBOLJŠE ZA MOJO DRUŽINO!

BLT D.O.O. IDRIJA

INDUSTRIJSKA, GARAŽNA, POŽARNA IN ZRAKOTESNA VRATA

BLT D.O.O. IDRIJA
ULICA SV. BARBARE 6, 5280 IDRIJA
TEL.: ++386 (0)5 374 36 60 n.g.
FAX: ++386 (0)5 377 39 45
E-MAIL: BLT@BLT.SI, WWW.BLT.SI